جمهوري سوچ جي ترجمان
ABC
CARTL
Daily
AWAMI SOACH
Karachi
روزاني
عوامي سوچ
ڪراچي
چيف ايڊيٽر: حاجي محمد حنيف ميمڻ
ايڊيٽر: سيد گل شاھ
جلد 16 | چنڇر 19 سيپٽمبر 2026ع بمطابق 06 ربيع الثاني 1448ھ | قيمت: 20 | شمارو 338

سنڌ ۾ بين المذاهب هم آهنگي جو سونهن رڳو هڪ نعرو ناهي : مراد علي شاھ

سنڌ جي مذهبي رواداري، امن پسند گڏيل بقا، ۽ بين المذاهب هم آهنگي جي صدين پراڻي روايت هتان جي سماج ۽ ادارن جي هر ڪنهن کي شامل ڪرڻ واري ڪردار مان چٽي ٿئي ٿي

ڪراچي ۾ جرمن قونصليٽ جي قونصل ۽ ڊپٽي هيڊ آف مشن مسٽر مارڪس فورسٽر ۽ ڪراچي ۾ جرمن قونصليٽ جي ڪلچر بابت قونصل محترمہ ڊيگمار ٽروب ايوانز شامل هئا

سنڌ جي هر ڪنهن کي شامل ڪرڻ واري سياسي ۽ سماجي جوڙجڪ جو هڪ نمايان عڪس وڏي وزير جي ڪابينا جي ساٿين اور گهٽتائي وارين برادرين سان تعلق رکندڙ صلاحڪارن جي موجودگي هئي

وڏي وزير سان گڏ اقليتي معاملن بابت وڏي وزير جو خاص مددگار ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي ۽ انساني حقن بابت وڏي وزير جو خاص مددگار راجوير سنگھ سوڍا، جيڪي ٻئي هندو آهن

گڏوگڏ سنڌ اسيمبلي جو ڊپٽي اسپيڪر اينٿوني نويد، جيڪو عيسائي آهي، موجود هئا. قانون وارو وزير ضياءُ الحسن لنجار، وڏي وزير جو سيڪريٽري آصف جميل ۽ ٻيا سينئر عملدار پڻ ان ملاقات ۾ شريڪ ٿيا

اهو اسان جي ادارن، اسان جي عوامي زندگي، ۽ اسان جي ٽيم جي جوڙجڪ ۾ نمايان آهي. اڄ مان مختلف عقيدن جي نمائندن سان گڏ ويٺو آهيان جيڪي گڏجي سنڌ جي عوام جي خدمت ڪري رهيا آهن

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاھ چيو آھي تہ سنڌ جي مذهبي رواداري، امن پسند گڏيل بقا، ۽ بين المذاهب هم آهنگي جي صدين پراڻي روايت هتان جي سماج ۽ ادارن جي هر ڪنهن کي شامل ڪرڻ واري ڪردار مان چٽي ٿئي ٿي. هن اهي ڳالهيون مذهبي آزادي يا عقيدي بابت جرمني جي وفاقي حڪومت جي ڪمشنر مسٽر ٿامس ريچل سان ڳالهائيندي ڪيون وڏي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر20

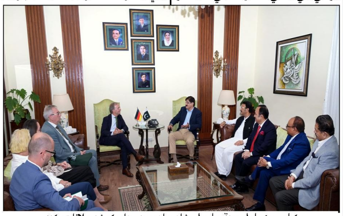
ڪراچي: وزيراعلي سنڌ مراد علي شاھ سان جرمني ھاءِ ڪمشنر ملاقات ڪندي

”يهودي سجاڳي ماءُ ذريعي منتقل ٿيندي آهي“ خواجا آصف جي بيان تي جمائما ۽ قاسم خان جو سخت ردعمل

اسلام آباد (م د) ٻچاءَ واري وزير خواجا آصف ۽ عمران خان جي اڳوڻي گهرواري جمائما گولڊ سمٿ /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر21

جونيئر ذوالفقار علي ڀٽو پنهنجي والد شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي سالگرھ جي موقعي تي جذباتي پيغام

ڪراچي (رپورٽر) جونيئر ذوالفقار علي ڀٽو پنهنجي والد شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي سالگرھ /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر22

پاڪستان سعودي جي دفاع لاءِ ڪنهن بہ حد تائين ويندو: پاڪ فوج ترجمان

پاڪستان سعودي عرب جي دفاع لاءِ ڪنهن بہ حد تائين ويندو، هڪ عرب ٽيليويزن چينل کي ڏنل انٽرويو ۾، ڊي جي آءِ ايس پي آر ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري ان عزم جو اظهار ڪيو

سعودي عرب جي سلامتيءَ لاءِ پاڪستان جو عزم غير مشروط آهي، ۽ هن ٻنهي ملڪن جي عوام، فوج ۽ سياسي قيادت جي وچ ۾ موجود اٽوٽ تاريخي لاڳاپن جو ذڪر ڪيو

پاڪستان سعودي عرب جو دفاع جاري رکندو ۽ ان جي حفاظت کي يقيني بڻائڻ لاءِ هر حد تائين ويندو.ان کان اڳ، هڪ ٻئي انٽرويو ۾، جڏهن مڪي معاهدي جي هڪ ڌر تي حملي تي پاڪستان جي جواب بابت پڇيو ويو

دفاعي واعدن تي عمل درآمد جو طريقو ڪڏهن بہ عوامي طور تي ظاهر نہ ڪيو ويندو آهي. حملي جو جواب ڇا هوندو، ٿئي ملڪ هڪ طريقيڪار جو فيصلو ڪندا ۽ ان مطابق ان تي عمل ڪندا

ڪنهن کي بہ مڪي معاهدي تي ڪو بہ اعتراض ناهي، هر ڪو سمجهي ٿو تہ هي قدم دفاعي نوعيت جو آهي ۽ ان جو مقصد خطي ۾ استحڪام ۽ امن برقرار رکڻ آهي

دفاع سان لاڳاپيل ٻيا معاهدا پڻ آهن، جن ۾ هڪ ٻئي سان تعاون جي يقين دهاني شامل آهي. توهان اصل ۾ پڇي رهيا آهيو تہ معاهدي تحت ڪارروائي ڪيئن ڪئي ويندي

راولپنڊي (م د) ڊائريڪٽر جنرل (ڊي جي) انٽر سروسز پبلڪ رليشنز (آءِ ايس پي آر) ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري جو چوڻ آهي تہ پاڪستان سعودي عرب جي دفاع لاءِ ڪنهن بہ حد تائين ويندو.هڪ عرب ٽيليويزن چينل کي ڏنل انٽرويو ۾، ڊي جي آءِ ايس پي آر ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري ان عزم جو اظهار ڪيو تہ پاڪستان سعودي عرب سان گڏ بيٺل آهي ۽ ٻنهي مقدس مسجدن (حرم/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر1

اسلام آباد: وفاقي وزير خواجہ آصف ميڊيا سان ڳالهائيندي

خارجين خلاف ڪامياب آپريشن تي فورسز کي خراج پيش

شهيدن جون عظيم قربانيون قوم جي عزم ۽ حوصلي کي وڌيڪ مضبوط ڪن ٿيون

اسلام آباد (بيورو) صدر آصف علي زرداري ۽ وزيراعظم شهباز شريف ”فتنہ الخوارج“ خلاف ڪامياب آپريشنز تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر19

ايم ڪيو ايم پاڪستان وزيراعظم کي مڪاني حڪومتن کي مالي اختيار ڏيڻ جو مطالبو ڪندي خط لکي ڇڏيو

جنهن جي ڪاپي وفاقي ناڻي واري وزير، آءِ ايم ايف جي سربراھ ۽ عالمي بينڪ جي صدر کي پڻ موڪلي وئي

خط ۾ وزيراعظم کان مڪاني حڪومتن جي مالي خودمختياري واري معاملي تي ذاتي طور ڌيان ڏيڻ جو مطالبو

زور ڏنو ويو آهي تہ مڪاني حڪومتن جي مالي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ خاص انتظام ڪيا وڃن

ڪراچي (رپورٽر) ايم ڪيو ايم پاڪستان وزيراعظم شهباز شريف کي مڪاني حڪومتن کي /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر2

ڪورٽ جي فيصلي ڪانپوءِ ڪنهن بہ صورت وفاقي گادي واري شهر تي ڪاھ نٿي ڪري سگهجي : وفاقي گهرو وزير

عدالتي فيصلي جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف توهينِ عدالت جي ڪارروائي ڪئي ويندي. اسلام آباد ۾ پريس ڪانفرنس

ايندڙ ڏينهن ۾ پي ٽي آءِ طرفان ڏنل احتجاج جي سڏ بابت تفصيلي اجلاس ڪيو ويو آهي

اسلام آباد (بيورو) وفاقي گهرو وزير محسن نقوي چيو آهي تہ اسلام آباد هاءِ ڪورٽ جي فيصلي ڪانپوءِ ڪنهن بہ صورت و/ڏسو صفحو 2

لاهور: وزيراعلي پنجاب مريم نواز شريف اسپتال جو دورو ڪندي

وڏي وزير مراد شاھ بينائيءَ کان محروم باصلاحيت شاگرد هنس راج کي خاص اعزاز سان نوازيو

هنسراج جنهن بورڊ آف انٽرميڊيٽ ايجوڪيشن ڪراچي (BIEK) جي 2025 واري امتحانن ۾ پهريون پوزيشن حاصل ڪئي هئي

انکي سندس ڪاميابين ۽ معذور ماڻهن لاءِ وڌيڪ موقعا فراهم ڪرڻ جي ڪوشش جي مڃتا طور داد ڏنو ويو

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي ش/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر23

ڪي پي ۾ جهڙپون، 6 فوجي جوان شهيد، 10 خارجي مارجي ويا

سيڪيورٽي فورسز اتر وزيرستان ۾ انٽيليجنس جي بنياد تي هڪ آپريشن ڪيو

ڀارت جي حمايت يافتہ ”فتنہ الخوارج“ سان تعلق رکندڙ ڇھ ”خارجي“ ”سخت فائرنگ جي ڏي وٺ ۾ مارجي ويا

راولپنڊي (م د) خيبر پختونخواھ ۾ ٿيل جهڙپن دوران ڇھ فوجي شهيد ۽ ڏھ ”خارجي“ مارجي ويا. پاڪستان فوج جي ميڊيا ونگ (آءِ ايس پي آر) /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر25

ضمير عباسي جي گهرواري خنسہ ضمير احمد گرفتاري جي خدشي سبب سنڌ هاءِ ڪورٽ سان رابطو

ڪراچي (رپورٽر) بي آر ٽي يلو لائين منصوبي جي اڳوڻي پروجيڪٽ ڊائريڪٽر ضمير عباسي ج/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر24

حرمين جي تحفظ لاءِ هر پاڪستان سعودي سان گڏ آهي : مولانا فضل الرحمان

سعودي حڪومت کي پيغام ڏيڻ چاهي ٿو تہ هر پاڪستاني ٻن مقدس مسجدن جي حفاظت لاءِ توهان سان گڏ آهي

اسان جا ڪجھ دوست مهانگائي خلاف ڌرڻا هڻن ٿا ۽ حڪومت سان ڳالهيون ڪن ٿا. پر ان باوجود مهانگائي وڌندي ئي رهي ٿي

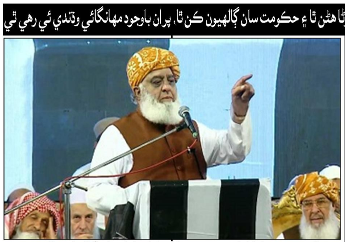
ڪراچي: جمعيت علماءِ اسلام (ف) جي سربراھ مولانا فضل الرحمان اڳواڻن کي خطاب ڪندي

ڪراچي (رپورٽر) جمعيت علماءِ اسلام (ف) جي سربراھ/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر26

عزم آهي تہ هر علائقي ۾ ٽرانسپورٽ جي سهولت ڏني وڃي: شرجيل انعام ميمڻ

صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ جي هدايتن تي، لاڙڪاڻو، قمبر ۽ شهدادڪوٽ جي ماڻهن لاءِ پيپلز بس سروس جو هڪ نئون روٽ شروع

نئين روٽ جي شروعات سان، لاڙڪاڻو، قمبر ۽ شهدادڪوٽ جي شهرين کي جديد، آرامده ۽ سستي سفري سهولتون ملنديون

پيپلز بس سروس جو دائرو سنڌ جي مختلف شهرن تائين وڌايو پيو وڃي، تہ جيئن وڌ ۾ وڌ شهرين کي معياري پبلڪ ٽرانسپورٽ سهولتون فراهم ڪري سگهجن

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي سينئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس ٽرانزٽ واري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ جي هدايتن تي، لاڙڪاڻو، قمبر ۽ شهدادڪوٽ جي ماڻهن لاءِ پيپلز بس سروس جو هڪ نئون روٽ شروع ڪيو ويو آهي، هڪ بيان ۾، سنڌ جي سينئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو تہ نئين روٽ جي شروعات سان، لاڙڪاڻو /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر18

وفاقي حڪومت 2017 کان وٺي يونيورسٽين جي گرانٽ ۾ هڪ رپيو بہ اضافو نہ ڪيو آهي: اسماعيل راهو

سنڌ حڪومت ٻين ٽن صوبن جي مقابلي ۾ صوبي جي يونيورسٽين کي سڀ کان وڌيڪ گرانٽ ڏئي ٿي

ڪجھ يونيورسٽيون اڃا تائين مالي بحران کي منهن ڏئي رهيون آهن، جيڪي پراڻيون يونيورسٽيون آهن ۽ انهن ۾ ملازمن جو وڏو تعداد آهي

سنڌ ۾ 30 يونيورسٽيون آهن، 20 يونيورسٽين ۾ سيلف فنانس پروگرام تحت داخلا ڏني ويندي آهي

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي يونيورسٽين ۽ اعليٰ تعليمي بورڊن جي وزير محمد اسماعيل راهو سنڌ اسيمبلي کي ٻڌايو آهي تہ وفاقي حڪومت 2017 کان وٺي يونيورسٽين جي گرانٽ ۾ هڪ رپيو بہ اضافو نہ ڪيو آهي. سنڌ حڪومت ٻين ٽن /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر28

ڪراچي: گورنر سنڌ جي والد جي وفات تي سينيٽر شيري رحمان ۽ ٻيا تعزيت ڪندي

سنڌ ۾ صنفي برابري ۾ اهم اڳڀرايون پر 40 لک ڇوڪريون اسڪولن کان ٻاهر

صوبي جي پهرين صنفي برابري بابت رپورٽ وڏي وزير سيد مراد علي شاھ کي پيش ڪئي وئي

مراد علي شاھ سنڌ ۾ صنفي برابري لاءِ سڌارن جو فيصلو ڪندي عورتن ۽ ڇوڪرين لاءِ هڪجهڙا موقعا يقيني بڻائڻ تي زور ڏنو

صنفي برابري پيپلز پارٽي جي سنڌ حڪومت جي ترقياتي ايجنڊا جو اهم حصو آهي : وڏو وزير

ڪراچي (رپورٽر) سنڌ جي صنفي برابري بابت رپورٽ ۾ انڪشاف ڪيو ويو آهي تہ صوبي ۾ 40 لک 80 هزار کان وڌيڪ ڇوڪريون اسڪولن کان ٻاهر آهن سنڌ حڪومت جي ترجمان موجب، صوبي جي پهرين صنفي برابري بابت رپورٽ وڏي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر5

اسٽيوٽا جي چيئرپرسن جو گورنمينٽ مونوٽيڪنڪ انسٽيٽيوٽ، فيڊرل بي ايريا، ڪراچي جو اوچتو دورو

هن اداري ۾ ٿيندڙ سالياني ڊپلوما آف ايسوسيئيٽ انجنيئر (ڊي اي اي) امتحانن جو تفصيلي جائزو ورتو

هن اداري ۾ ٿيندڙ سالياني ڊپلوما آف ايسوسيئيٽ انجنيئر (ڊي اي اي) امتحانن جو تفصيلي جائزو ورتو

هن نقل جي روڪٿام، نگراني نظام ۽ سي سي ٽي وي ڪيمرائن سميت سڀني انتظامن جو بہ معائنو ڪيو

ڪراچي(رپورٽر)سنڌ جي وڏي وزير جي خاص مددگار ۽ اسٽيوٽا جي چيئرپرسن جنيد بلند اڄ گورنمينٽ مونوٽيڪنڪ انسٽيٽيوٽ، فيڊرل بي ايريا، ڪراچي جو اوچتو دورو ڪيو. هن اداري ۾ ٿيندڙ سالياني ڊپلوما آف ايسوسيئيٽ انجنيئر (/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر29

ڪو بہ آئين کان مٿانهون ناهي: جميل سومرو

سنڌ جو عوام نون صوبن جي ڪوشش ۽ تجويزن کي رد ڪري ڇڏيو آهي

سنڌ اسيمبلي بہ ان حوالي سان پنهنجو واضح فيصلو ٻڌائي چڪي آهي

لاڙڪاڻو (رپورٽر) پاڪستان پيپلز پارٽي جي اڳواڻ جميل سومرو وفاقي حڪومت ۽ وفاقي وزيرن جي بيانن تي سخت تنقيد ڪندي چيو آهي ت/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر17

ڪراچي مان شروع ٿيندڙ ٽرين مارچ جي سنڌ ۾ شاندار آجيان ڪئي ويندي : ڪاشف سعيد شيخ

اسلام آباد ڌرڻي لاءِ سنڌ مان وڏي انگ ۾ قافلا روانا ٿيندا. جماعت اسلامي جو مقصد ۽ جدوجهد ڪنهن ذاتي مفاد يا اقتدار جي لالچ لاءِ نہ

پر ملڪ مان ظالم، ڪرپٽ ۽ بي حس حڪمران ٽولي جو خاتمو آڻي عوام کي سندن حق ڏيارڻ آهي

ان شاءَ اللہ باب الاسلام سنڌ جا عوام اسلام آباد مارچ ۾ هراول دستي جو ڪردار ادا ڪندو

ڪراچي (رپورٽر) جماعت اسلامي سنڌ جي امير ڪاشف سعيد شيخ چيو آهي تہ پيٽروليم ليوي ”ڀتا ٽيڪس“ هڪ تمام وڏي مصيبت آهي، جنهن ۾ صرف حڪومت جو فائدو آهي. ڪفايت شعاري جو راڳ ڳائيندڙ حڪمران ٽولي پنهنجي عياشين تي پابندي لڳائڻ بدران بازارون بند ڪرائي واپاري برادري جي روزگار کي نقصان ۽ عوام کي وڌيڪ آزار ۾ وجهي ڇڏيو آهي. هڪ طرف /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر6

سنڌ اسپورٽس پاليسي 2026ع سڄي صوبي ۾ لاڳو ڪرڻ جو اعلان

سنڌ ڪابينا جي منظوري کان پوءِ، سنڌ اسپورٽس پاليسي 2026 سڄي صوبي ۾ لاڳو ٿي چڪي آهي : منور مهيسر

پاليسي جو بنيادي مقصد ”سڀني لاءِ راندين“ جي اصول تحت راندين کي هر فرد تائين پهچائڻ ۽ گراس روٽ ليول تان نئين ٽيلنٽ کي ٻاهر ڪڍڻ آهي

آئين ۾ 18 هين ترميم تحت، سنڌ حڪومت کي راندين جي ميدان ۾ قانون سازي جو اختيار آهي

پاليسي تحت، ميدانن جي تعمير ۽ مرمت، رانديگرن لاءِ فلاحي پروگرامن ۽ بنيادي راندين جي سهولتن جي فراهمي تي خاص ڌيان ڏنو ويندو

ڪراچي(رپورٽر) سنڌ جي راندين ۽ نوجوانن جي معاملن واري سيڪريٽري منور علي مهيسر چيو آهي تہ سنڌ ڪابينا جي منظوري کان پوءِ، سنڌ اسپورٽس پاليسي 2026 سڄي صوبي ۾ لاڳو ٿي چڪي آهي، جيڪا صوبي ۾ راندين جي ترقي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر30

عثمان اڪرم جي نظربنديءَ خلاف ڊي سي کي نوٽيس جاري

ڊپٽي ڪميشنر سميت ٻين ڌرين کي نوٽيس جاري ڪندي جواب طلب ڪري ورتو

لاهور هاءِ ڪورٽ جي جسٽس فاروق حيدر پارا عثمان اڪرم جي ڀاءُ هارون اڪبر جي درخواست تي ٻڌڻي ڪئي وئي

لاهور(م د) لاهور هاءِ ڪورٽ پي ٽي آئي اڳواڻ مياں عثمان اڪرم جي 30 ايم پي او تحت ڪيل نظربنديءَ خلاف داخل درخواست تي ٻڌڻي ڪندي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر16

گڊز ٽرانسپورٽ پاران پاڙن ۾ 7 سيڪڙو واڌ جو اعلان

گذريل ستن ڏينهن دوران ڊيزل جي قيمت ۾ 26.88 رپيا في ليٽر اضافو ٿيو آهي

هن نشاندهي ڪئي تہ گذريل هفتي دوران پيٽرول جي قيمت ۾ بہ 20 رپيا في ليٽر اضافو ڪيو ويو

ڪراچي (رپورٽر) گڊز ٽرانسپورٽ جي پاڙن ۾ 7 سيڪڙو اضافي جو اعلان ڪيو ويو آهي. آل پاڪستان گڊز ٽرانسپورٽ الائنس جي صدر، ملڪ/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر15

سرڪاري اسڪول محرومي جي علامت نہ آهن، انهن کي ٻارن جي خوابن کي پورو ڪرڻ جا مرڪز بڻايو ويندو: سردار علي شاھ

سنڌ ۾ سرڪاري اسڪولن کي جديد سهولتن سان آراستہ ڪرڻ لاءِ عملي قدمن جو هڪ سلسلو، ٺٽي ۾ تعمير ٿيندڙ ٽن اسڪولن جي عمارتن جو افتتاح

گورنمينٽ بوائز پرائمري اسڪول ملڪ موسيٰ چوهان جي نئين سر تعمير ۽ بهتر بڻايل عمارتن جو افتتاح ڪيو

منصوبي تحت سنڌ جي 10 ڏاکڻين ضلعن ۾ 116 جديد سيڪنڊري اسڪولن جون عمارتون تعمير ڪيون پيون وڃن : سردار علي شاھ

جن ۾ ٺٽو، سجاول، بدين، ٽنڊو محمد خان، ٽنڊو الهيار، ميرپورخاص، عمرڪوٽ، ٿرپارڪر، سانگهڙ ۽ مٽياري شامل آهن

ٺٽو (رپورٽ واحدشورو)صوبائي وزير تعليم سيد سردار علي شاھ ٺٽي پهچي ايشين ترقياتي بينڪ طرفان سنڌ حڪومت جي تعاون سان ملڪي پبلڪ هاءِ اسڪول جي نئين تعمير ٿيل عمارت جو افتتاح ڪري ڇڏيونٿو: صوبائي وزير تعليم /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر7

چيني صدر جو آمريڪي دورو، ايران کي حوثين بابت اهم تاڪيد

ڪراچي (رپورٽر)چيني صدر شي جن پنگ جي آمريڪا جي دوري کي حتمي شڪل ڏني وئي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر31

سرجاني ٽائون ۾ 3 ڄڻن جي قتل ۾ ملوث جوابدار مارجي ويو

قتلن ۾ ملوث جوابدار پوليس مقابلي ۾ مارجي ويو

جوابدار کي قتل ۾ استعمال ٿيل اوزار (لوهي راڊ) جي نشاندهي ۽ برآمدگي لاءِ پوليس واقعي واري هنڌ وٺي وئي هئي

ڪراچي (رپورٽر) ڪراچي جي سرجاني ٽائون واري علائقي ۾ عورت ۽ سندس ٽن ٻارن جو قاتل پوليس جي جوابي فائرنگ ۾ مارجي وي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر14

جنرل اسيمبلي اجلاس، ايراني اڳواڻن لاءِ آمريڪي ويزائون منظور

نيويارڪ (م د) آمريڪا گڏيل قومن جي جنرل اسيمبليءَ جي اجلاس لاءِ ايراني اڳواڻن ک/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر8

هُنڊي جي ڪيس ۾ 22 سيپٽمبر تائين جسماني ريمانڊ تي ايف آءِ اي حوالي ڪري ڇڏيو ايف آءِ اي

ڪراچي (رپورٽر) جوڊيشل مئجسٽريٽ جي عدالت بي آر ٽي يلو لائين منصوبي جي اڳوڻ/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر9

الطاف حسين جي گهر تي ٻن نقاب پوشن جو حملو

لنڊن(م د) ايم ڪيو ايم جي باني الطاف حسين جي اتر لنڊن ۾ واقع گهر تي ٻن نامعلوم نقاب پوشن حملو ڪري ٽوڙ ڦوڙ ڪئي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر32

ڪراچي: صدر آرٽس ڪونسل آف پاڪستان ڪراچي محمد احمد شاھ ميڊيا سان ڳالهائيندي

ڪراچي پورٽ ٽرسٽ ۽ پپري ريلوي لنڪ جي بحالي جو ڪم جاري

مقصد ريلوي ۽ بندرگاهن جي بنيادي ڍانچي کي بهتر بڻائي سامان جي آمدورفت کي وڌيڪ اثرائتو بڻائڻ آهي

منصوبي تحت 52 ڪلوميٽر ڊگهي مخصوص ٻٽي ريلوي پٽڙي تعمير ڪئي ويندي

ڪراچي(رپورٽر) وزيراعظم ٽاسڪ فورس جي سڌارن واري پروگرام تحت ڪراچي پورٽ ٽرسٽ ۽ پپري ريلوي لنڪ جي بحالي جو ڪم جاري آهي. /ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر13

ڏکڻ ڪوريائي صدر لي جي ميونگ واضح ڪيو آهي تہ سندس ملڪ آبناءِ هُرمُز ۾ پنهنجي فوج مقرر نہ ڪندو

سيئول (م د) ڏکڻ ڪوريائي صدر لي جي ميونگ واضح ڪيو آهي تہ سندس ملڪ آبناءِ ه/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر10

جنرل اسيمبلي اجلاس، ايراني اڳواڻن لاءِ آمريڪي ويزائون منظور

هي اجلاس ايندڙ هفتي نيويارڪ ۾ شروع ٿي رهيو آهي. آمريڪي پرڏيهي وزارت تصديق ڪئي آهي

ايراني وفد اجلاس ۾ شرڪت ڪندو: هڪ برطانوي اخبار موجب، ايراني صدر کي ويزا ڏني وئي

نيويارڪ (م د) آمريڪا گڏيل قومن جي جنرل اسيمبليءَ جي اجلاس لاءِ ايراني اڳواڻن کي ويزا جاري ڪرڻ جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي: هي اجلا/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر11

هرمز مان جهاز رات جو نڪرن ٿا، ايران کي خبر نہ ٿي پوي: ٽرمپ

”اسان يا تہ هڪ سٺو معاهدو ڪنداسين يا اسان بلڪل بہ معاهدو نہ ڪنداسين

چاهي معاهدي ذريعي هجي يا ڪنهن ٻئي طريقي سان، ڪاميابي آمريڪا جي ئي ٿيندي

واشنگٽن (م د) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ دعويٰ ڪئي آهي تہ آمريڪا رات جو آبنائي هرمز مان جهاز هٽائي ٿو ڇاڪاڻ تہ ايران کي خبر ناھ/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر34

اتر ڪوريا جي ايٽمي حيثيت قطعي آهي، ان ذريعي عالمي بدمعاشن جي رستا روڪ ٿئي ٿي: ڪم جونگ اُن جي ڀيڻ

سيئول (م د) اتر ڪوريا جي اڳواڻ ڪم جونگ اُن جي طاقتور ڀيڻ ڪم يو جونگ چيو آ/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر33

ڪوهاٽ، پوليس لائين ۾ ڌماڪو، 21 شهيد، 50 کان مٿي زخمي

ڪجھ هٿياربند سي ٽي ڊي ۽ ڪجھ اسپيشل برانچ جي آفيس تي فائرنگ ڪندا آيا جنڪي پوليس ماري ڇڏيو

مارجي ويل دهشتگردن جو انگ 6 ٻڌايو ويو آهي. ڌماڪي جي ذميواري حافظ گل بهادر جي اتحاد المجاهدين قبول ڪئي آهي

ريسڪيو ٽيمون سرگرم آهن. پوليس ۽ سيڪيورٽي فورسز جون ٽيمون پهچي ويون آهن

ڪوهاٽ(م د) ڪوهاٽ پوليس لائين ۾ زوردار ڌماڪي ۾ 15 پوليس اهلڪارن سميت 21 ڄڻا شهيد ٿي ويا ۽ 50 کان مٿي زخمي آهن جن مان 15 جي لڳ ڀڳ سخت زخمي آهن. زخمين کي ڪوهاٽ جي مختلف اسپتالن ۾ منتقل ڪيو ويو آهي/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر35

ڪراچي: مقامي آرٽ گيلري ۾ عورتون فن پارا ڏسي رهيون آهن

اعليٰ سطحي جرمن وفد جي ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي سان ملاقات

ملاقات ۾ اقليتي برادري جي ڀلائي، حقن جي تحفظ، مذهبي آزادي ۽ بين المذاهب هم آهنگي تي بحث ڪيو ويو

ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي جرمن وفد کي اقليتي برادري جي ڀلائي لاءِ سنڌ حڪومت جي قدمن بابت آگاھ ڪيو

اقليتي عبادتگاهن جي مرمت، بحالي، سيڪيورٽي ۽ سارسنڀال جي معاملن تي تفصيلي ڳالھ ٻولھ ڪئي وئي

ڪراچي(رپورٽر) هڪ اعليٰ سطحي جرمن وفد جي سنڌ اسيمبلي جي ميمبر ۽ سنڌ جي وڏي وزير جي اقليتي معاملن بابت خاص مددگار ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي سان ملاقات ڪئي. ملاقات ۾ اقليتي برادري جي ڀلائي، حقن جي تحفظ، مذهبي آز/ڏسو صفحو 2 بقايا نمبر12

جمهوري سوچ جي ترجمان
Daily
AWAMI SOACH
Karachi
روزاني
عوامي سوچ
ڪراچي
چيف ايگزيڪيوٽو : سيد شفقت حسين شاهه شيرازي
ڇنڇر 19 سيپٽمبر 2026ع بمطابق 06 ربيع الثاني 1448هه

سٺي حڪمراني سان ئي غيرجمهوري مداخلتن کي ناڪام بڻائي سگهجي ٿو

پاڪستان جي سياسي تاريخ ۾ غيرجمهوري مداخلتن جا ڪيترائي دور گذريا آهن. هر دور ۾ آئين کي معطل يا محدود ڪرڻ، پارليامينٽ کي ڪمزور ڪرڻ ۽ سياسي عمل کي پنهنجي مرضيءَ مطابق هلائڻ جا تجربا ڪيا ويا. ڪڏهن اهڙن قدمن کي قومي مفاد جو نالو ڏنو ويو، ڪڏهن سياسي بحرانن کي جواز بڻايو ويو ۽ ڪڏهن حڪمرانن جي ناڪاميءَ کي مداخلت لاءِ دليل طور پيش ڪيو ويو. پر نتيجو اهو نڪتو ته ادارا مضبوط ٿيڻ بدران ڪمزور ٿيا، سياسي بي يقيني وڌي ۽ ملڪ جي جمهوريت بار بار پوئتي هلي وئي.

انهيءَ تاريخ مان سڀ کان وڏو سبق اهو ملي ٿو ته جيڪڏهن ملڪ کي مستقل سياسي استحڪام ڏانهن وٺي وڃڻو آهي ته اقتدار جي سمورن مرڪزن کي پنهنجي آئيني حدن ۾ رهڻو پوندو. دفاع، انتظاميا، عدليه، پارليامينٽ، حڪومت ۽ سياسي پارٽين سڀني لاءِ آئين ئي بنيادي رهنما هجڻ گهرجي. ڪنهن به اداري يا فرد کي پنهنجي آئيني دائري کان ٻاهر وڃڻ جي اجازت ڏيڻ سان نه رڳو جمهوريت ڪمزور ٿيندي آهي، پر ان جو اثر آخرڪار رياست جي ادارن ۽ عوام جي اعتماد تي به پوندو آهي.

پر هتي سياسي حڪومتن جي خراب ڪارڪردگي به نظرانداز نٿي ڪري سگهجي. جيڪڏهن حڪمران عوام کي مهانگائي، بيروزگاري، بدامني، ڪرپشن، خراب صحت ۽ تعليم، ناقص مڪاني نظام ۽ بنيادي سهولتن جي کوٽ کان نجات نه ڏياري سگهندا ته عوام ۾ مايوسي وڌندي. جڏهن عام ماڻهو اهو محسوس ڪرڻ لڳي ٿو ته چونڊيل حڪومت سندس مسئلا حل ڪرڻ بدران اقتدار بچائڻ ۾ مصروف آهي ته جمهوري نظام جي ساک متاثر ٿيندي آهي. اهڙي صورتحال غيرجمهوري قوتن کي سياسي ميدان ۾ مداخلت لاءِ دليل فراهم ڪندي رهي آهي.

ان ڪري حڪمرانن کي اهو سمجهڻ گهرجي ته گڊ گورننس رڳو انتظامي اصطلاح ناهي، پر جمهوريت جي حفاظت جو اهم ذريعو پڻ آهي. شفاف حڪمراني، ميرٽ، احتساب، قانون جي هڪجهڙي بالادستي، ڪرپشن خلاف اثرائتي ڪارروائي، عوامي شڪايتن جو ازالو ۽ سرڪاري ادارن جي ڪارڪردگي بهتر ڪرڻ سان حڪومت عوام جو اعتماد حاصل ڪري سگهي ٿي. عوام جڏهن پنهنجي چونڊيل حڪومت کي مسئلا حل ڪندي ڏسندو ته جمهوري نظام جو بنياد وڌيڪ مضبوط ٿيندو. خاص طور تي سياسي حڪومتن کي پنهنجي اندروني ڪمزورين تي به نظر وجهڻ گهرجي. پارليامينٽ جو مقصد رڳو قانون پاس ڪرڻ يا سياسي بيان بازي ڪرڻ نه آهي. پارليامينٽ کي عوام جي مسئلن تي سنجيده بحث، حڪومتي پاليسين جي نگراني، بجيٽ جي اثرائتي جاچ ۽ ادارن جي آئيني ڪارڪردگيءَ جي نگراني جو مرڪز بڻجڻ گهرجي. جيڪڏهن پارليامينٽ پاڻ ڪمزور ٿيندي ته جمهوريت جي دعويٰ به ڪمزور ٿيندي.

ساڳئي وقت سياسي جماعتن کي هڪ ٻئي کي پنهنجو دشمن سمجهڻ واري روش ختم ڪرڻي پوندي. حڪومت ۽ مخالف ڌر ۾ اختلاف جمهوريت جو لازمي حصو آهن، پر اختلاف کي دشمني ۾ تبديل ڪرڻ جمهوريت لاءِ نقصانڪار آهي. پارلياماني جماعتن کي حڪومت ٺاهڻ يا اقتدار حاصل ڪرڻ لاءِ چونڊن ۾ مقابلو ڪرڻ گهرجي، پر آئين، پارليامينٽ جي بالادستي ۽ جمهوري تسلسل جهڙن بنيادي معاملن تي گڏيل موقف رکڻ گهرجي. ماضي ۾ سياسي جماعتن جي باهمي اختلافن جو فائدو ڪيترائي ڀيرا غيرجمهوري قوتن ورتو. جڏهن سياسي پارٽيون هڪ ٻئي خلاف اهڙي حد تائين وڃي پهتيون جو جمهوريت جي مجموعي بقا کان وڌيڪ اقتدار جي جنگ اهم بڻجي وئي، تڏهن جمهوري نظام ڪمزور ٿيو. تنهن ڪري اڄ جي سياسي جماعتن لاءِ ضروري آهي ته اهي ماضي مان سبق وٺن ۽ اقتدار جي عارضي مفادن کان مٿانهون ٿي جمهوري تسلسل کي اهميت ڏين.

آمريتي مداخلت کي روڪڻ لاءِ حڪمرانن کي پنهنجي ڪارڪردگيءَ جو به احتساب ڪرڻو پوندو. خراب حڪمراني، ڪرپشن، اقرباپروري، ادارن ۾ سياسي مداخلت ۽ عوامي مسئلن کان لاتعلقي جيڪڏهن برقرار رهندي ته رڳو آمريتي مداخلت خلاف نعرا هڻڻ سان جمهوريت محفوظ نه ٿيندي. جمهوريت کي مضبوط ڪرڻ لاءِ جمهوريت جي اندر موجود ڪمزورين کي به ختم ڪرڻو پوندو. خاص طور تي مڪاني حڪومتن کي بااختيار بڻائڻ هن سلسلي ۾ اهم قدم ثابت ٿي سگهي ٿو. اقتدار ۽ مالي وسيلا جيڪڏهن هيٺين سطح تائين منتقل ٿين ته عوام کي حڪومت جي ڪارڪردگيءَ جو سڌو تجربو ٿيندو. شهرن، ضلعن ۽ مقامي ادارن کي بااختيار بڻائڻ سان نه رڳو گڊ گورننس بهتر ٿيندي، پر سياسي نظام سان عوام جو تعلق به مضبوط ٿيندو.

اڄ ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته ملڪ جون سڀ پارلياماني ۽ جمهوري قوتون گهٽ ۾ گهٽ انهن بنيادي اصولن تي گڏ ٿين ته اقتدار جو سرچشمو عوام جو ووٽ آهي، رياست جا ادارا آئين تحت ڪم ڪندا، پارليامينٽ جي بالادستي تسليم ڪئي ويندي، سياسي اختلافن کي جمهوري طريقي سان حل ڪيو ويندو ۽ ڪنهن به غيرآئيني مداخلت کي قبول نه ڪيو ويندو. حڪومت ۽ مخالف ڌر کي هڪ ٻئي سان مقابلو ڪرڻو آهي، پر جمهوريت جي بقا جي قيمت تي نه. تنهن ڪري وقت جو تقاضو آهي ته سياسي جماعتون ماضي جي تلخ تجربن مان سبق وٺن، هڪ ٻئي کي ختم ڪرڻ بدران جمهوريت کي مضبوط ڪرڻ لاءِ مقابلي ۽ تعاون جو متوازن رستو اختيار ڪن. حڪمران پنهنجي حڪمراني بهتر ڪن، مخالف ڌر آئيني جدوجهد کي مضبوط ڪري ۽ سڀ پارلياماني قوتون آئين جي بالادستي تي گڏيل عهد ڪن. ملڪ کي جيڪڏهن واقعي مستحڪم، جمهوري ۽ آئيني رستي تي هلڻو آهي ته آمريتي مداخلت خلاف سڀ کان مضبوط جواب بهتر حڪمراني، مضبوط پارليامينٽ، قانون جي بالادستي ۽ عوام جي ووٽ جي حرمت ئي ٿي سگهي ٿو.

سنڌ ۾ غذائي تحفظ: عالمي سهڪار کان نتيجن تائين

رحمت الله ٻرڙو

سنڌ ۽ پاڪستان ۾ غذائي کوٽ جو مسئلو رڳو بک جي موجودگيءَ جو نالو ناهي، پر اهو صحت، تعليم، غربت، روزگار، صاف پاڻي، زراعت، موسمياتي تبديلي ۽ سماجي تحفظ سان ڳنڍيل هڪ پيچيده مسئلو آهي. ان ڪري جڏهن ملڪ ۾ بک جي خاتمي ۽ غذائي تحفظ لاءِ عالمي ادارن، وفاقي ۽ صوبائي حڪومتن جي گڏيل ڪوششن جو ذڪر ٿئي ٿو ته ان کي رڳو هڪ پروگرام يا امدادي سرگرمي جي طور تي ڏسڻ بدران هڪ وڏي سماجي ذميواري جي تناظر ۾ سمجهڻ گهرجي. تازو خاتون اول آصفه ڀٽو زرداري ۽ گڏيل قومن جي عالمي خوراڪ پروگرام (WFP) جي پاڪستان ۾ نمائندي ۽ ڪنٽري ڊائريڪٽر انيتا هرش جي اڳواڻي ۾ وفد جي ملاقات دوران زچه ۽ ٻار جي صحت، ماءُ جو ڪيئر، حفاظتي ٽيڪا، ابتدائي ٻالڪپڻ جي نشوونما، غذائي کوٽ، اسڪول ميلز ۽ موسمياتي لچڪ بابت جيڪي نقطا سامهون آيا، اهي پاڪستان جي غذائي بحران جي ڪيترن ئي پاسن کي واضح ڪن ٿا. WFP موجب بينظير نشوونما پروگرام جي شروعات کان وٺي ملڪ ۾ 30 لک کان وڌيڪ عورتون ۽ ٻار فائدو حاصل ڪري چڪا آهن، جن ۾ سنڌ جا 17 لک کان وڌيڪ مستحق شامل آهن. انگ اکر پنهنجي جاءِ تي اهم آهن، پر اصل سوال اهو آهي ته انهن پروگرامن جو اثر مستحق خاندانن جي روزمره زندگيءَ ۾ ڪيترو محسوس ٿيو آهي؟ ڇا ٻارن جي غذائي حالت بهتر ٿي رهي آهي؟ ڇا ماءُ ۽ ٻار جي صحت جا بنيادي معيار بهتر ٿيا آهن؟ ڇا غذائي سهڪار مستقل خودمختياري ۾ تبديل ٿي رهيو آهي؟ اهي سوال ان ڪري به اهم آهن، ڇاڪاڻ ته ڪنهن به عالمي فنڊ يا سرڪاري پروگرام جي ڪاميابي صرف خرچ ٿيل رقم يا مستفيد ماڻهن جي انگ سان ماپي نٿي سگهجي. اصل ڪاميابي نتيجن سان ماپڻ گهرجي. سنڌ ۾ غذائي کوٽ کي سمجهڻ لاءِ غربت ۽ خوراڪ جي دستيابيءَ سان گڏ صاف پاڻي، صفائي، بنيادي صحت مرڪزن جي ڪارڪردگي، عورتن جي تعليم، ٻارن جي اسڪولن ۾ حاضري ۽ خاندانن جي معاشي حالت کي به ڏسڻو پوندو. جيڪڏهن هڪ ٻار کي اسڪول ۾ هڪ وقت جو کاڌو ملي ٿو پر سندس گهر ۾ صاف پاڻي موجود ناهي، ماءُ کي مناسب غذائي سهولت حاصل ناهي ۽ خاندان وٽ مستقل آمدني جو ذريعو ناهي ته صرف اسڪول ميل پروگرام سان مسئلو مڪمل طور حل نٿو ٿي سگهي. WFP جو مليرَ ۽ ڪياماڙي جي 614 سرڪاري اسڪولن ۾ هڪ لک ٻارن کي کاڌو فراهم ڪرڻ وارو پروگرام ان لحاظ کان اهم آهي ته اسڪول کي صرف تعليم جي جاءِ بدران ٻار جي مجموعي فلاح جو مرڪز بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي. پر ان سان گڏ اسڪولن ۾ ڪچن گارڊنز ۽ زرعي سرگرمين کي هٿي ڏيڻ جي تجويز وڌيڪ وسيع سوچ جي گهرج ڪري ٿي. جيڪڏهن ٻار اسڪول ۾ ڀاڄيون پوکڻ، خوراڪ جي اهميت، غذائيت ۽ صحت بابت عملي طور سکن ٿا ته اهو علم سندن خاندانن تائين به منتقل ٿي سگهي ٿو. سنڌ زرعي لحاظ کان وسيع وسيلن وارو صوبو آهي. ان باوجود ڪيترن ئي علائقن ۾ غذائي کوٽ موجود هجڻ هڪ اهم پاليسي سوال پيدا ڪري ٿو: ڇا اسان جي زرعي پيداوار ۽ مقامي خوراڪ جو نظام عام ماڻهوءَ جي غذائي ضرورتن سان ڳنڍيل آهي؟ جيڪڏهن مقامي سطح تي ڀاڄين، ميون، دالين، کير ۽ ٻين غذائي شين جي پيداوار وڌائي وڃي، عورتن ۽ ننڍن آبادگارن کي مارڪيٽ تائين رسائي ڏني وڃي ۽ اسڪولن توڙي مقامي ادارن کي ان نظام سان ڳنڍيو وڃي ته غذائي تحفظ کي ڊگهي مدي واري معاشي سرگرمي سان به جوڙي سگهجي ٿو. موسمياتي تبديلي هن مسئلي کي وڌيڪ سنگين بڻائي ڇڏيو آهي. 2022ع جي تباهي واري ٻوڏ سنڌ جي زراعت، گهرن، مال، روزگار ۽ صحت جي نظام کي وڏو نقصان پهچايو. ان تجربي مان اهو سبق ملي ٿو ته قدرتي آفت اچڻ کان پوءِ امداد پهچائڻ ڪافي ناهي؛ اڳواٽ خبرداري، پيشگي قدم، مقامي تياري ۽ معاشي تحفظ کي پاليسي جو حصو بڻائڻ ضروري آهي. سنڌ ۾ ٻوڏ کان محفوظ گهرن جي تعمير ۽ انهن جي ملڪيت عورتن کي ڏيڻ جو ذڪر پڻ سماجي تحفظ جي بحث ۾ اهم آهي. محفوظ گهر عورت کي صرف ڇت فراهم نٿو ڪري، پر جيڪڏهن ملڪيت جو قانوني حق به ان جي نالي تي هجي ته اهو خاندان جي معاشي ۽ سماجي تحفظ کي مضبوط ڪري سگهي ٿو. اهڙن منصوبن ۾ شفافيت، معيار ۽ مستحق ماڻهن جي صحيح چونڊ بنيادي اهميت رکن ٿا. پر هتي هڪ ٻيو بنيادي سوال به سامهون اچي ٿو: عالمي ادارن ۽ حڪومتن جي گڏيل پروگرامن جي نگراني ڪيئن ٿي رهي آهي؟ ڪيترو فنڊ جاري ٿيو، ڪٿي خرچ ٿيو، ڪيترا ماڻهو واقعي فائدو وٺي رهيا آهن ۽ مقرر ڪيل هدفن مان ڪيترا حاصل ٿيا. انهن سڀني معاملن بابت عوام کي قابلِ فهم معلومات ملڻ گهرجي. غذائي تحفظ جي منصوبن کي ضلعي ۽ تعلقي سطح تي نتيجن جي بنياد تي جانچڻ جي ضرورت آهي. صرف اهو ٻڌائڻ ڪافي ناهي ته لکين ماڻهو پروگرام مان فائدو وٺي رهيا آهن؛ اهو پڻ ٻڌائڻ ضروري آهي ته ٻارن ۾ غذائي کوٽ جي شرح ڪيتري گهٽجي، اسڪول حاضري تي ڪهڙو اثر پيو، ماءُ ۽ ٻار جي صحت ۾ ڪهڙي بهتري آئي ۽ موسمياتي آفتن کان متاثر خاندانن جي معاشي حالت ڪيتري بحال ٿي. سنڌ جهڙي صوبي ۾ حڪومت، گڏيل قومن جي ادارن، عالمي ترقياتي ڀائيوارن، مقامي ادارن، اسڪولن، صحت ڪاتي، زراعت ڪاتي ۽ سول سوسائٽي جي وچ ۾ بهتر هم آهنگي ضروري آهي. ساڳئي وقت مقامي برادرين کي صرف امداد وٺندڙ نه، پر منصوبابندي ۽ نگرانيءَ ۾ شريڪ ڌر بڻائڻو پوندو. بک جو خاتمو ڪنهن هڪ اداري جو ڪم ناهي. اهو رياست، حڪومت، عالمي ادارن ۽ سماج جي گڏيل ذميواري آهي. جيڪڏهن غذائيت کي صحت، تعليم، زراعت، روزگار، صاف پاڻي ۽ موسمياتي تحفظ سان گڏ ڏٺو وڃي ته نتيجا وڌيڪ پائيدار ٿي سگهن ٿا. سنڌ لاءِ اصل امتحان هاڻي اهو آهي ته عالمي سهڪار ۽ وڏي پيماني تي هلندڙ پروگرامن کي زميني سطح جي پائيدار تبديلي ۾ ڪيئن تبديل ڪيو وڃي. هر ٻار کي مناسب غذا، هر ماءُ کي صحت جي سهولت، هر خاندان کي محفوظ خوراڪ ۽ هر اسڪول کي صحتمند ماحول فراهم ڪرڻ لاءِ انگن اکرن کان اڳتي وڏي نتيجن تي ڌيان ڏيڻو پوندو، ڇو ته غذائي تحفظ رڳو پيٽ ڀرڻ جو نالو ناهي، اهو هڪ صحتمند، پڙهيل، محفوظ ۽ بااختيار نسل جي بنياد رکڻ جو سوال آهي.

مقامي حڪومت جو ترميمي بل ۽ ايم ڪيو ايم

محمد عُبيدالله ميراڻي

سنڌ حڪومت جي قانون واري وزير ضياءَ الحسن لنجار جو چوڻ آهي ته هي بل تمام سياسي جماعتن جي مشاورت سان آيو آهي ۽ ان لاءِ خصوصي ڪميٽي جوڙي وئي هئي جنهن ۾ ايم ڪيو ايم، پي ٽي آءِ ۽ جماعت اسلامي شامل هئي سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چوي ٿو ته ايم ڪيو ايم ڪميٽي ۾ سڀني شقن جي حمايت ڪئي پر ايوان ۾ اچي پنهنجي مؤقف تان ڦري وئي ٻئي پاسي ايم ڪيو ايم جو رڪن افتخار عالم چوي ٿو ته اسان ڪميٽي جي اندر به احتجاج ڪيو هو ۽ اڄ ايوان ۾ به احتجاج ڪري رهيا آهيون. اسان جي مؤقف کي نه ڪميٽي ۾ ٻڌو ويو نه ايوان ۾ ترجيح ڏني وئي اپوزيشن ليڊر علي خورشيدي جو الزام آهي ته سمورو بزنس هڪ پاسي رکي اوچتو بل منظور ڪري وٺڻ سياسي آمريت آهي سنڌ اسيمبليءَ 14 سيپٽمبر تي لوڪل گورنمينٽ ترميمي بل 2026 ساڳئي هنگامي ۽ ڪاپيون ڦاڙڻ واري ماحول ۾ اڪثريت راءِ سان منظور ڪري ورتو هو هاڻي سوال اهو ٿو پيدا ٿئي ته جيڪڏهن ڪميٽي ۾ اتفاق هو ته ايوان ۾ ڪاپيون ڇو ڦاڙيون ويون ۽ جيڪڏهن اتفاق نه هو ته حڪومت 120 ڏينهن اڳ اليڪشن ڪميشن کي خط لکڻ جي ڳالهه ڪري ڪهڙي تسلسل جي ضمانت ڏئي رهي آهي؟ هي تضاد ناهي ته ڇا آهي آئيني ۽ جمهوري نقطو بلڪل واضح آهي آئين پاڪستان جو آرٽيڪل 140_اي چوي ٿو ته هر صوبو بلدياتي نظام قائم ڪندو ۽ سياسي، انتظامي ۽ مالي اختيار هيٺين سطح تي منتقل ڪندو ان سان گڏ آرٽيڪل 32 رياست کي پابند ڪري ٿو ته اها هيٺين سطح تي بلدياتي ادارن جي حوصلا افزائي ڪري ۽ انهن ادارن ۾ عوام جي چونڊيل نمائندن کي شامل ڪري آئين ۾ لفظ چونڊيل نمائندو لکيل آهي، ايڊمنسٽريٽر نه سپريم ڪورٽ 2022 جي پنهنجي تاريخي فيصلي ۾ قرار ڏنو هو ته سنڌ حڪومت بلدياتي ادارن کي آئيني اختيار منتقل نه ڪيا آهن ۽ اهو عمل آئين جي کليل ڀڃڪڙي آهي ان فيصلي کان پوءِ به جيڪڏهن اختيار ڏيڻ بدران صرف مدت وڌائي وڃي ته اهو فيصلي جي روح جي خلاف ٿيندو جمهوري اصول اهو چوي ٿو ته تسلسل ووٽ سان ايندو آهي. ڪرسي سان نه چونڊيل ميئر عوام کي جوابده هوندو آهي جڏهن ته ايڊمنسٽريٽر حڪومت کي جوابده هوندو آهي جڏهن ميئر ئي ايڊمنسٽريٽر بڻجي ويندو ته هو عوام کي جواب ڏيندو يا وڏي وزير کي؟ اهو ئي فرق آهي جيڪو جمهوريت ۽ اقتدار جي تسلسل ۾ آهي مالي حقيقت به هن بل سان ڳنڍيل آهي سنڌ حڪومت پنهنجو ساليانو ترقياتي پروگرام 1.018 ٽريلين رپين مان ڪٽي 720 ارب رپيا ڪري ڇڏيو آهي ۽ ضلعي ترقياتي فنڊ 55 ارب مان گهٽائي 15 ارب رپيا ڪري ڇڏيو آهي، يعني 73 سيڪڙو ڪٽوتي جڏهن خزانو ئي خالي آهي ته ميئر هجي يا ايڊمنسٽريٽر، ترقياتي ڪم ڪيئن ٿيندو؟ پنجاب سان ڀيٽ ڪري ڏسو ته اتي ميئر کي 70 سيڪڙو فنڊ سڌو سنئون ملي ٿو ۽ خيبر پختونخوا ۾ تعلقي سطح تي بجيٽ آن لائن آهي. پر ڪراچي ۾ ٽائونز وٽ پنهنجو بئنڪ اڪائونٽ به ناهي اها ئي معاشي ناانصافي آهي جيڪا ڪراچي کي کنڊر بڻائي رهي آهي پي ٽي آءِ ڪراچي جو جنرل سيڪريٽري ارسلان خالد چوي ٿو ته ڪراچي کنڊر بڻجي ويو آهي، ن ليگ جو ترجمان اسد عثماني چوي ٿو ته ڪراچي جو ميئر تاريخ جو بدترين ميئر آهي، ۽ جماعت اسلامي جو اپوزيشن ليڊر سيف الدين ايڊووڪيٽ چوي ٿو ته مرتضيٰ وهاب جي ٻه سال ايڊمنسٽريٽر ۽ ٽي سال ميئر طور ڪارڪردگي زيرو آهي ٻئي پاسي حڪومت جو ترجمان ڪرم الله وقاصي چوي ٿو ته هي ترميم بلدياتي نظام ۾ اهم سڌارو آهي ۽ ان سان انتظامي خال پيدا نه ٿيندو يعني هڪ ڌر ان کي تسلسل چئي رهي آهي ۽ ٻي ڌر ان کي قبضو عدالتي محاذ به کليل آهي ڇو ته ايم ڪيو ايم ۽ جماعت اسلامي اڳ ۾ ئي سنڌ لوڪل گورنمينٽ ترميمي ايڪٽ خلاف سنڌ هاءِ ڪورٽ جي آئيني بئنچ ۾ درخواست داخل ڪري چڪيون آهن ۽ هاڻي هن نئين بل کي به ساڳئي عدالت ۾ چيلنج ڪيو ويندو ميئر مرتضيٰ وهاب چوي ٿو ته اسان الزامن تي نه پر عملي قدمن تي يقين رکون ٿا ۽ شادمان ۾ هڪ ڪروڙ پينتاليهه لک سان پارڪ ٺاهيو آهي پر زميني سوال اهو آهي ته جيڪڏهن ڪم ٿيو آهي ته نارٿ ناظم آباد ۾ پاڻي ڇو ناهي ۽ جيڪڏهن فنڊ آهي ته ڪي ايم سي جي 106 وڏن روڊن کان علاوه گهٽيون ڪير ٺاهيندو ميئر پاڻ چوي ٿو ته گهٽين جو ڪم ٽائونز جو آهي پر ٽائونز جو فنڊ 55 ارب مان ڪٽي 15 ارب ڪيو ويو آهي ۽ ٽي سو ارب جي دعويٰ تي خود ميئر چوي ٿو ته مون کي بجيٽ دستاويزن ۾ ٽي سو ارب نظر نه ٿا اچن حقيقت ۾ هي بل اختيار جو نه پر مدت جو بل آهي ايم ڪيو ايم جو متبادل بل چوي ٿو ته غير چونڊيل ايڊمنسٽريٽر بدران غير جانبدار سول سرونٽ مقرر ڪيو وڃي ۽ 70 سيڪڙو فنڊ سڌو بلديات کي ڏنو وڃي جڏهن ته حڪومت جو بل چوي ٿو ته لٿل ميئر ئي ايڊمنسٽريٽر بڻجندو فرق صرف ايترو آهي ته هڪ ۾ بيوروڪريسي ايندي ۽ ٻئي ۾ سياسي ماڻهو برقرار رهندو عوام نه ڪميٽي گهري ٿو نه ايڊمنسٽريٽر، عوام گهري ٿي ته جنهن کي ووٽ ڏنو آهي اهو بااختيار هجي پاڻي، سيوريج، ڪچرو، روڊ ۽ بلڊنگ ڪنٽرول، اهي پنج شيون ميئر کي ڏئي ڇڏيو پوءِ ان کان حساب وٺو آئين جو آرٽيڪل 19_اي هر شهري کي معلومات تائين رسائي جو حق ڏئي ٿو جيڪڏهن هي بل واقعي عوام لاءِ آهي ته ان ۾ لکو ته ايڊمنسٽريٽر جو مدو 90 ڏينهن کان وڌيڪ نه هوندو ۽ هر مهيني خرچ جو بورڊ ٽائون آفيس ٻاهر لڳايو ويندو جيڪڏهن اهو نه لکيو ويو ته اهو تسلسل نه پر توسيع آهي عوام جي عدالت ۾ ڪارڪردگي پارڪ جي افتتاح سان نه پر نل ۾ پاڻي ۽ گٽر جي ڍڪڻ سان ماپي ويندي آهي

بقايا * 01**

ين شريفين) جي حفاظت لاءِ پرعزم آهي. هن چيو ته سعودي عرب جي سلامتيءَ لاءِ پاڪستان جو عزم غير مشروط آهي، ۽ هن ٻنهي ملڪن جي عوام، فوج ۽ سياسي قيادت جي وچ ۾ موجود اٽوٽ تاريخي لاڳاپن جو ذڪر ڪيو ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري ان ڳالهه ورجايو ته پاڪستان سعودي عرب جو دفاع جاري رکندو ۽ ان جي حفاظت کي يقيني بڻائڻ لاءِ هر حد تائين ويندو ان کان اڳ، هڪ ٻئي انٽرويو ۾، جڏهن مڪي معاهدي جي هڪ ڌر تي حملي تي پاڪستان جي جواب بابت پڇيو ويو، ته ڊي جي آءِ ايس پي آر ليفٽيننٽ جنرل احمد شريف چوڌري چيو ته دفاعي واعدن تي عمل درآمد جو طريقو ڪڏهن به عوامي طور تي ظاهر نه ڪيو ويندو آهي. حملي جو جواب ڇا هوندو ٻئي ملڪ هڪ طريقيڪار جو فيصلو ڪندا ۽ ان مطابق ان تي عمل ڪندا. هن چيو ته ڪنهن کي به مڪي معاهدي تي ڪو به اعتراض ناهي، هر ڪو سمجهي ٿو ته هي قدم دفاعي نوعيت جو آهي ۽ ان جو مقصد خطي ۾ استحڪام ۽ امن برقرار رکڻ آهي. دفاع سان لاڳاپيل ٻيا معاهدا پڻ آهن، جن ۾ هڪ ٻئي سان تعاون جي يقين دهاني شامل آهي. توهان اصل ۾ پڇي رهيا آهيو ته معاهدي تحت ڪارروائي ڪيئن ڪئي ويندي. فوجي آپريشن ۽ سيڪيورٽي سان لاڳاپيل معلومات رازداري آهي، ۽ ڪنهن به ڪارروائي جو فيصلو انهن ٻنهي ملڪن کي ڪرڻو آهي.

بقايا * 02**

مالي اختيار ڏيڻ جو مطالبو ڪندي خط لکي ڇڏيو آهي. خط متحده قومي موومينٽ جي اڳواڻ نسرين جليل طرفان لکيو ويو آهي، جنهن جي ڪاپي وفاقي ناڻي واري وزير، آءِ ايم ايف جي سربراهه ۽ عالمي بينڪ جي صدر کي پڻ موڪلي وئي آهي. خط ۾ وزيراعظم کان مڪاني حڪومتن جي مالي خودمختياري واري معاملي تي ذاتي طور ڌيان ڏيڻ جو مطالبو ڪيو ويو آهي ۽ زور ڏنو ويو آهي ته مڪاني حڪومتن جي مالي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ خاص انتظام ڪيا وڃن. خط ۾ چيو ويو آهي ته مالي خودمختياري نه هجڻ سبب شهري بنيادي سهولتن کان محروم آهن. ٽنهي صوبن لاءِ اين ايف سي ۾ اختيار ڪيل مالي برابريءَ جو اصول مڪاني حڪومتن تائين پڻ وڌايو وڃي. ايم ڪيو ايم خط ۾ مطالبو ڪيو ته وڏن شهرن لاءِ ميٽروپوليٽن سروسز جو بار به اين ايف سي جو هڪ معيار بڻايو وڃي. نسرين جليل چيو ته مالي اختيارن جي منتقلي جو عمل وڏي وزير جي دروازي تي ختم نه ٿيڻ گهرجي.

بقايا * 03**

فاقي گادي واري شهر تي ڪاهه نٿي ڪري سگهجي. عدالتي فيصلي جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف توهينِ عدالت جي ڪارروائي ڪئي ويندي. اسلام آباد ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي محسن نقوي چيو ته ايندڙ ڏينهن ۾ پي ٽي آءِ طرفان ڏنل احتجاج جي سڏ بابت تفصيلي اجلاس ڪيو ويو آهي. ڪنهن کي به بدامني پکيڙڻ جي اجازت ناهي، اها ڳالهه اڳواٽ ٻڌائي رهيا آهيون. پوءِ ميار نه ڏيجو" واضح رهي ته پي ٽي آءِ 27 سيپٽمبر تي اسلام آباد ڏانهن لانگ مارچ ۽ احتجاج جي ڪال ڏني آهي، جنهن ۾ باني عمران خان کي علاج جون سهولتون ڏيڻ سميت مختلف مطالبا شامل آهن. پي ٽي آءِ جي احتجاج جي مطالبن ۾ عمران خان ۽ سندس گهرواري جي ڪيسن کي ٻڌڻي لاءِ مقرر ڪرڻ، عمران خان سان وڪيلن، ڊاڪٽرن، گهرڀاتين ۽ پارٽي اڳواڻن جون ملاقاتون بحال ڪرڻ، جڏهن ته ذاتي ڊاڪٽر ۽ گهرڀاتين جي موجودگي ۾ علاج جي سهولت ڏيڻ شامل آهن. محسن نقوي چيو ته سيڪيورٽي فورسز کي هدايت ڪئي وئي آهي ته جيڪڏهن ڪو اسلام آباد ڏانهن نڪرڻ جي ڪوشش ڪري ته ان کي هر ممڪن طريقي سان روڪيو وڃي. هن خيبرپختونخوا جي وڏي وزير تي تنقيد ڪندي چيو ته ڌرڻي لاءِ جيتري تياري ڪئي وئي آهي، اوتري ئي تياري صوبي ۾ دهشتگردي روڪڻ لاءِ ڪئي وڃي. گهرو وزير موجب، ماضيءَ ۾ به جاني نقصان ٿيندو رهيو آهي ۽ ٻئي طرف کان هٿيار استعمال ڪيا ويا آهن. هن چيو ته سيڪيورٽي اهلڪارن کي واضح هدايتون ڏنيون ويون آهن ته جيڪڏهن مٿن تي فائرنگ ڪئي وئي ته هو خاموش نه ويهندا. محسن نقوي چيو ته سياسي قيادت ضرور احتجاج ڪري، پر پنهنجي شهر ۽ علائقي ۾ ڪري. سندس چوڻ هو ته هڪ پاسي شهيدن جا جنازا کڄن ۽ ٻي پاسي ڌرڻن جون تياريون ٿين، اهو مناسب ناهي. هن چيو ته سياسي جلسن، جلوسن ۽ جٿن جي يلغار ۾ فرق هوندو آهي ۽ جيڪڏهن ڪو جاني نقصان ٿيو ته ان جي ذميواري انهن تي هوندي، جيڪي جٿا گڏ ڪري رهيا آهن. عمران خان جي صحت بابت سوال تي محسن نقوي چيو ته شايد سندس پنهنجن ماڻهن کي به ايتري ڳڻتي نه هجي، جيترو بهتر سندس علاج ڪيو ويو آهي، جڏهن ته باقي معاملو عدالت تي ڇڏيون ٿا. اسلام آباد ۾ ڪنٽينر لڳائڻ بابت سوال تي گهرو وزير چيو ته هو ذاتي طور ڪنٽينر لڳائڻ جي حق ۾ ناهي، پر جڏهن سيڪيورٽي ادارا پنهنجا خدشا ظاهر ڪن ٿا ته پوءِ ڪنٽينر لڳائڻا پون ٿا. هن چيو ته جيڪڏهن احتجاج ٿئي ٿو ته اسلام آباد کي محفوظ رکڻو پوندو. تنهن هوندي به ڪوشش آهي ته شهرين کي گهٽ ۾ گهٽ

فيصلو ڪندي عورتن ۽ ڇوڪرين لاءِ هڪجهڙا موقعا يقيني بڻائڻ تي زور ڏنو آهي وڏي وزير جو چوڻ هو ته صنفي برابري پيپلز پارٽي جي سنڌ حڪومت جي ترقياتي ايجنڊا جو اهم حصو آهي، جڏهن ته جينڊر پيريٽي رپورٽ پاليسي سازي ۽ وسيلن جي ورهاست ۾ رهنمائي فراهم ڪندي صنفي برابري رپورٽ موجب، سنڌ ۾ مردن جي خواندگي جي شرح 68 سيڪڙو عورتن جي خواندگي جي شرح 47 سيڪڙو جڏهن ته ٻهراڙي واري سنڌ ۾ عورتن جي خواندگي جي شرح رڳو 27.52 سيڪڙو آهي رپورٽ ۾ انڪشاف ڪيو ويو آهي ته سنڌ ۾ 40 لک 80 هزار کان وڌيڪ ڇوڪريون اسڪولن کان ٻاهر آهن، جڏهن ته 5 کان 16 سالن جي لکين ڇوڪرين جو تعليم کان محروم هجڻ ڳڻتي جوڳو قرار ڏنو ويو آهي رپورٽ ۾ ڇوڪرين جي اسڪولن ۾ داخلا ۽ تعليم لاءِ فوري قدم کڻڻ جي ضرورت تي زور ڏيندي چيو ويو آهي ته صوبي جي تعليمي شعبي ۾ صنفي فرق اڃا تائين وڏو چيلنج آهي رپورٽ ۾ ڄاڻايو ويو آهي ته سنڌ ۾ ويم دوران عورتن جي فوت ٿيڻ جي شرح ۾ نمايان گهٽتائي رڪارڊ ڪئي وئي آهي، جتي هڪ لک ڪيسن ۾ ويم دوران فوتگيون 314 مان گهٽجي 224 تي ويون آهن سنڌ ۾ صحت لاءِ رکيل بجيٽ ۾ مسلسل واڌ کي پڻ بهتر قدم قرار ڏنو ويو آهي، جڏهن ته صنفي تشدد جي واقعن ۾ عورتن جي تحفظ لاءِ اثرائتا قدم کڻڻ جي ضرورت تي زور ڏنو ويو آهي ان ڪانسواءِ سنڌ ۾ عورتن جي رجسٽريشن هڪ ڪروڙ 20 لک کان وڌي وئي آهي، جڏهن ته صوبي ۾ عورتن جي ملازمتن جو انگ 24 لک 80 هزار مان وڌي 33 لک 20 هزار تي ويو آهي سنڌ ۾ عورتن جي افرادي قوت ۾ شرڪت 43.8 سيڪڙو مان وڌي 46.2 سيڪڙو ٿي وئي آهي، پر عورتن جي معاشي شرڪت ۾ بهتري باوجود رڪاوٽون اڃا برقرار آهن رپورٽ موجب، سنڌ ۾ عورتن لاءِ باعزت روزگار تائين رسائي بهتر بڻائڻ جي ضرورت آهي، جڏهن ته ڊجيٽل سهولتن تائين محدود رسائي عورتن جي معاشي شرڪت ۾ رڪاوٽ بڻيل آهي.

ترجمان ٻڌايو ته وڏي وزير عورتن کي مالي شموليت، هنر ۽ ڪاروباري موقعا فراهم ڪرڻ تي زور ڏيندي ڪاتن کي جينڊر پيريٽي رپورٽ جي روشني ۾ پاليسيون جوڙڻ جو حڪم ڏنو آهي سندس وڌيڪ چوڻ هو ته صوبائي ڪاتا صنفي بنياد تي الڳ انگ اکرن جو نظام وڌيڪ مضبوط بڻائين.

بقايا * 06**

اربين رپين جا سرڪاري جهاز، لگزري گاڏيون، مفت بجلي، مفت گئس ۽ مفت رهائشگاهون آهن، ته ٻئي طرف عوام بک، بدحالي ۽ مهانگائي جو شڪار ٿي پنهنجي معصوم ٻارن سميت اجتماعي خودڪشين تي مجبور ٿي رهيو آهي. اهڙن حڪمرانن کان نجات حاصل ڪرڻ هاڻي لازمي بڻجي چڪو آهي. 20 سيپٽمبر تي اسلام آباد ۾ لانگ مارچ لاءِ ڪراچي مان شروع ٿيندڙ ٽرين مارچ جي سنڌ ۾ شاندار آجيان ڪئي ويندي ۽ اسلام آباد ڌرڻي لاءِ ڪراچي کان ڪشمور جي عوام جا وڏا قافلا روانا ٿيندا. اهڙن خيالن جو اظهار هن سکر ۾ پيٽرول ليوي "پتا ٽيڪس" خلاف جماعت اسلامي پاڪستان جي امير محترم حافظ نعيم الرحمٰن جي قيادت ۾ اعلانيل ٽرين مارچ ۽ ڌرڻي جي تيارين جو جائزو ۽ منصوبابندي بابت مهراڻ مرڪز ۾ ضلع سکر جي ذميوارن جي هڪ اعليٰ سطحي اجلاس کي خطاب ڪندي ڪيو. ان موقعي تي صوبائي ڊپٽي جنرل سيڪريٽري مولانا حزب الله جکرو، ضلعي امير زبير حفيظ شيخ ۽ ٻيا اڳواڻ پڻ موجود هئا. ڪاشف سعيد شيخ وڌيڪ چيو ته عوام جماعت اسلامي جي ٽرين مارچ ۽ 20 سيپٽمبر تي اسلام آباد ڌرڻي ۾ ڀرپور شرڪت ڪري پنهنجي سجاڳي جو ثبوت ڏئي. ٻي صورت ۾ اهو وقت پري ناهي، جڏهن بي حس ۽ ظالم حڪمران ٽولو اٽي، چانور، گوشت ۽ هوا تي به ليوي پتا ٽيڪس لڳائي ڇڏيندو. سولر تي ته هو اڳ ئي ٽيڪس لڳائي چڪا آهن. عوام مهانگائي جي اهڙي طوفان کي منهن ڏئي رهيا آهن، جنهن جي وڌندڙ شدت نه رڳو غريبن جي گهرن جا چلها ٿڌا ڪري رهي آهي، پر هاڻي ته عام ماڻهو لاءِ جسم ۽ جان جو رشتو برقرار رکڻ به ڏکيو بڻجي ويو آهي. جماعت اسلامي جو منشور ۽ بنيادي موقف ئي اهو آهي ته اسان جي جدوجهد ڪنهن ذاتي مفاد يا اقتدار جي لالچ لاءِ نه، پر ملڪ مان ظالم، ڪرپٽ ۽ بي حس حڪمران ٽولي جو خاتمو آڻي عدل ۽ انصاف تي ٻڌل نظام قائم ۽ عوام کي سندن بنيادي حق ڏيارڻ آهي. اسان ملڪ ۾ اهڙو عدل وارو نظام چاهيون ٿا، جنهن ۾ اشرافيه جون مراعاتون ختم ڪري قومي دولت عوام جي ڀلائي ۽ فلاح تي خرچ ڪئي وڃي. ان موقعي تي صوبائي امير سمورن ذميوارن تي زور ڏنو ته سکر ڊويزن سميت سڄي سنڌ ۾ اسلام آباد مارچ جي تيارين کي حتمي شڪل ڏني وڃي ۽ عوام جي وڌ ۾ وڌ شرڪت کي يقيني بڻائڻ لاءِ هر دروازي تي دستڪ ڏيڻ ۽ راءِ عامه هموار ڪرڻ واريون ڪوششون وڌيڪ تيز ڪيون وڃن. ان شاءَ الله باب الاسلام سنڌ جا عوام اسلام آباد مارچ ۾ هر اول دستي جو ڪردار ادا ڪندو.

بقايا * 07**

سيد سردار علي شاهه ٺٽي پهچي مڪلي پبلڪ هائير سيڪنڊري اسڪول جي نئين تعمير ٿيل عمارت جو

منظور ڪئي جنهن ۾ محمود عباس کي وڊيو لنڪ ذريعي جنرل اسيمبلي کي خطاب ڪرڻ جي اجازت ڏني وئي. ان کان پوءِ، آمريڪي پرڏيهي وزارت جي ترجمان چيو ته دوري تي ايندڙ ايراني عملدارن تي دوري دوران عيش ۽ آرام واريون شيون خريد ڪرڻ يا ڪلبن جي رڪنيت حاصل ڪرڻ تي پابندي هوندي.

بقايا * 09**

ي پروجيڪٽ ڊائريڪٽر ۽ سنڌ سرڪار جي گريڊ 19 جي ملازم ضمير عباسي کي مني لانڊرنگ ۽ حوالا، هُنڊي جي ڪيس ۾ 22 سيپٽمبر تائين جسماني ريمانڊ تي ايف آءِ اي حوالي ڪري ڇڏيو ايف آءِ اي جوابدار کي عدالت ۾ پيش ڪري 14 ڏينهن جي جسماني ريمانڊ جي درخواست ڪئي. جاچ آفيسر ۽ سرڪاري وڪيل عدالت کي ٻڌايو ته ضمير احمد عباسي 7 لائف انشورنس پاليسين جا قسطون ادا ڪيون، جڏهن ته جوابدار جي 24 پرڏيهي دورن جو رڪارڊ پڻ موجود آهي. ايف آءِ اي موجب جوابدار کي قانون موجب وضاحت جو موقعو ڏنو ويو ۽ ڪيترائي نوٽيس جاري ڪيا ويا، پر هو جاچ ۾ شامل نه ٿيو جوابدار جا مالي معاملا، بينڪ کاتا ۽ پرڏيهه سفر جو رڪارڊ پڻ جاچ جو حصو بڻايو ويو آهي. ايف آءِ اي اختيارين چيو ته ڪيس ۾ جوابدار جي ساٿين ۽ سهولتڪارن کي پڻ گرفتار ڪرڻو آهي، جنهن لاءِ وڌيڪ جاچ گهربل آهي. عدالت ضمير عباسي کي 22 سيپٽمبر تائين جسماني ريمانڊ تي ايف آءِ اي حوالي ڪري ڇڏيو ٻئي طرف ايف آءِ اي طرفان داخل ڪيل ڪيس موجب ضمير عباسي جي نالي ۽ مبينا بي نامي کاتن ۾ رقم جي منتقلي بابت جاچ ڪئي پئي وڃي. ايف آءِ آر موجب جوابدار جي والد محمد پناهه عباسي جي کاتي مان 2012ع کان مئي 2026ع تائين ڪرنسي جون 1103 ڊيٽي ليٽيون سامهون آيون، جن جي مجموعي ماليت 5 ارب 55 ڪروڙ رپين کان وڌيڪ آهي. ڪيس ۾ الزام لڳايو ويو آهي ته ڇاٽايل رقم مان ڪجهه رقم مبينا طور حوالا هُنڊي ذريعي منتقل ڪئي وئي، جڏهن ته ضمير عباسي جي گهرواري خنسه ضمير احمد جي کاتن ۾ پڻ رقم منتقل ٿيڻ جا ثبوت سامهون آيا آهن. ايف آءِ اي موجب جوابدار جي 24 پرڏيهي دورن ۾ گڏيل عرب امارات جا 7، سعودي عرب جا 9، ٿائيلينڊ ۽ ترڪي جا 2،2، جڏهن ته آمريڪا، سنگاپور، مالديپ ۽ ملائيشيا جا هڪ، هڪ دورا شامل آهن. ايف آءِ اي طرفان مبينا مني لانڊرنگ، رقم پرڏيهه منتقل ڪرڻ ۽ رقم جي ذريعن بابت وڌيڪ جاچ جاري آهي.

بقايا * 10**

رمُز ۾ پنهنجي فوج مقرر نه ڪندو جمعي ڏينهن جاري ڪيل بيان ۾ صدر لي چيو ته "اها ڳالهه واضح ڪري ڇڏيان ته اهڙي ڪنهن به فوجي دستي جي مقرري نه ٿيندي، جنهن جي نتيجي ۾ اسان ڪنهن تڪرار ۾ شامل ٿي وڃون. اسان ڪنهن جنگ ۾ حصو نه وٺنداسين ۽ نه ئي ان ۾ ملوث ٿينداسين." واضح رهي ته ڏکڻ ڪوريا طرفان امڪاني طور آبناءِ هرمُز ۾ فوجي دستا موڪلڻ خلاف ويجهڙائي وارن هفتن دوران سڄي ملڪ ۾ احتجاجي مظاهرا پڻ ٿيا هئا. صدر لي وڌيڪ چيو ته ڏکڻ ڪوريا پنهنجي واپاري سامونڊي جهازن ۽ تيل جي فراهمي جي رستن جي تحفظ لاءِ ضروري قدم کڻندو.

بقايا * 11**

س ايندڙ هفتي نيويارڪ ۾ شروع ٿي رهيو آهي. آمريڪي پرڏيهي وزارت تصديق ڪئي آهي ته ايراني وفد اجلاس ۾ شرڪت ڪندو، هڪ برطانوي اخبار موجب، ايراني صدر کي ويزا ڏني وئي آهي ۽ هو اربع ڏينهن اسيمبليءَ کي خطاب ڪندو. آمريڪي ويزا حاصل ڪرڻ ۾ ناڪامي کان پوءِ فلسطيني صدر محمود عباس وڊيو لنڪ ذريعي جنرل اسيمبلي کي خطاب ڪندو جنرل اسيمبلي هڪ قرارداد منظور ڪئي جنهن ۾ محمود عباس کي وڊيو لنڪ ذريعي جنرل اسيمبلي کي خطاب ڪرڻ جي اجازت ڏني وئي. ان کان پوءِ، آمريڪي پرڏيهي وزارت جي ترجمان چيو ته دوري تي ايندڙ ايراني عملدارن تي دوري دوران عيش ۽ آرام واريون شيون خريد ڪرڻ يا ڪلبن جي رڪنيت حاصل ڪرڻ تي پابندي هوندي.

بقايا * 12**

ادي ۽ بين المذاهب هم آهنگي تي بحث ڪيو ويو. ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي جرمن وفد کي اقليتي برادري جي ڀلائي لاءِ سنڌ حڪومت جي قدمن بابت آگاهه ڪيو، جڏهن ته اقليتي عبادتگاهن جي مرمت، بحالي، سيڪيورٽي ۽ سار سنڀال جي معاملن تي تفصيلي ڳالهه ٻولهه ڪئي وئي. ان موقعي تي ڊاڪٽر شام سندر آڏواڻي چيو ته سنڌ حڪومت سڀني شهرين لاءِ برابر شهريت، مذهبي آزادي ۽ سڀني برادرين جي حقن جي تحفظ لاءِ پرعزم آهي.

بقايا * 13**

جنهن جو مقصد ريلوي ۽ بندرگاهن جي بنيادي ڍانچي کي بهتر بڻائي سامان جي آمدورفت کي وڌيڪ اثرائتو بڻائڻ آهي. منصوبي تحت 52 ڪلوميٽر ڊگهي مخصوص ٻٽي ريلوي پٽڙي تعمير ڪئي ويندي، جڏهن ته هن رستي تي ريلوي ۽ روڊن جا 25 وڏا پل ۽ 6 فلاءِ اوور ۽ گريڊ سيپريٽر پڻ تعمير ڪيا ويندا. منصوبي ۾ مڪمل حفاظتي لوڙهي

تي ئي هلاڪ ڪيو ويو ترجمان وڌيڪ چيو ته پوليس جوابدار کان ڦريل سروس پستول ۽ ان جي نشاندهي تي قتل ۾ استعمال ٿيل اوزار (لوهي راڊ) پڻ هٿ ڪري ورتا آهن. ايس ايس پي ويسٽ ٻڌايو ته فوت ٿيل جوابدار جي لاش کي وڌيڪ قانوني ڪارروائي لاءِ اسپتال منتقل ڪيو ويو جڏهن ته ضابطي جا تقاضا پورا ڪيا پيا وڃن.

بقايا * 15**

شهزاد اعوان ٻڌايو ته گذريل ستن ڏينهن دوران ڊيزل جي قيمت ۾ 26.88 رپيا في ليٽر اضافو ٿيو آهي. هن نشاندهي ڪئي ته گذريل هفتي دوران پيٽرول جي قيمت ۾ به 20 رپيا في ليٽر اضافو ڪيو ويو هو. خدشا ظاهر ڪيا پيا وڃن ته سامان جي ٽرانسپورٽ جي ڀاڙن ۾ ٿيندڙ هن اضافي سبب ضروري شين جي قيمتن ۾ وڌيڪ واڌ ٿي سگهي ٿي.

بقايا * 16**

ڊپٽي ڪمشنر سميت ٻين ڌرين کي نوٽيس جاري ڪندي جواب طلب ڪري ورتو آهي. تفصيل موجب لاهور هاءِ ڪورٽ جي جسٽس فاروق حيدر پاران عثمان اڪرم جي ڀاءُ هارون اڪبر جي درخواست تي ٻڌڻي ڪئي وئي. درخواست گذار موقف اختيار ڪيو ته ڊپٽي ڪمشنر منهنجي ڀاءُ ميان عثمان اڪرم کي غير قانوني طور تي نظربند ڪيو آهي، جنهن جو ڪو به قانوني جواز ناهي. هوڏانهن پنهنجي استدعا ۾ درخواست گذار عدالت کان مطالبو ڪيو ته ڊپٽي ڪمشنر پاران جاري ڪيل نظربنديءَ جو غيرقانوني حڪمنامو ڪالعدم قرار ڏنو وڃي. عدالت دليل ٻڌڻ بعد ڊي سي سميت ٻين لاڳاپيل ڌرين کي نوٽيس جاري ڪندي ايندي ٻڌڻي تائين تفصيلي جواب جمع ڪرائڻ جي هدايت ڪري ڇڏي.

بقايا * 17**

ه وفاقي وزير چريائپ وارا بيان ڏئي رهيا آهن ۽ ڪجهه ته ريفرينڊم جي به ڳالهه ڪري رهيا آهن. نون صوبن واري معاملي تي ڳالهائيندي جميل سومرو چيو ته سنڌ جو عوام نون صوبن جي ڪوشش ۽ تجويزن کي رد ڪري ڇڏيو آهي، جڏهن ته سنڌ اسيمبلي به ان حوالي سان پنهنجو واضح فيصلو ٻڌائي چڪي آهي. هن چيو ته ڪو به وفاقي وزير آئين کان مٿانهون ناهي، تنهن ڪري اجايو بحث ڪيو پيو وڃي. مهانگائي ۽ پيٽرول جي اگهن بابت ڳالهائيندي جميل سومرو وفاقي حڪومت جي پاليسين تي تنقيد ڪئي ۽ چيو ته پيٽرول جا اگهه 400 رپين تائين پهچايا ويا آهن.

بقايا * 18**

قمبر ۽ شهدادڪوٽ جي شهرين کي جديد، آرامده ۽ سستي سفري سهولتون ملنديون. هن چيو ته پيپلز بس سروس جو دائرو سنڌ جي مختلف شهرن تائين وڌايو پيو وڃي، ته جيئن وڌ ۾ وڌ شهرين کي معياري پبلڪ ٽرانسپورٽ سهولتون فراهم ڪري سگهجن. سينئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته سنڌ حڪومت صوبي جي هر علائقي جي شهرين کي جديد پبلڪ ٽرانسپورٽ سهولتون فراهم ڪرڻ لاءِ پرعزم آهي ۽ عوام کي بهترين ۽ سستي سفري سهولتون فراهم ڪرڻ حڪومت جي ترجيحن ۾ شامل آهي. هن چيو ته عوام کي بهتر سفري سهولتون فراهم ڪرڻ لاءِ مختلف ضلعن ۾ پيپلز بس سروس جا وڌيڪ روٽ پڻ شروع ڪيا پيا وڃن، جيڪي شهرين کي محفوظ، آرامده ۽ قابل اعتماد پبلڪ ٽرانسپورٽ جون سهولتون فراهم ڪندا.

بقايا * 19**

تحسين پيش ڪيو آهي. هڪ بيان ۾ صدر دهشتگردن خلاف آپريشنز دوران شهيد ٿيندڙ بهادر فوجين کي خراج عقيدت پيش ڪندي چيو ته شهيدن جون عظيم قربانيون قوم جي عزم ۽ حوصلي کي وڌيڪ مضبوط ڪن ٿيون. شهيد فوجين جي خاندانن سان دلي همدردي ۽ تعزيت جو اظهار ڪندي هن چيو ته پاڪستان جا بهادر پٽ وطن جي دفاع ۽ امن لاءِ پنهنجون جانيون قربان ڪري رهيا آهن. ان دوران، وزيراعظم شهباز شريف هنگو ۽ اتر وزيرستان ۾ ڏهه "خوارجي" کي هلاڪ ڪرڻ تي سيڪيورٽي فورسز جي ساراهه ڪئي ۽ دهشتگردن سان بهادريءَ سان وڙهندي شهيد ٿيندڙ ڇهن فوجين کي خراج تحسين پيش ڪيو. شهباز شريف چيو ته دفاع، امن ۽ سلامتي لاءِ پنهنجون جانيون قربان ڪندڙ اسان جا بهادر پٽ پوري قوم جا هيرو آهن: شهيدن جون عظيم قربانيون قوم لاءِ مشعلِ راهه آهن ۽ سندن رت رائيگان نه ويندو وزيراعظم عزم ظاهر ڪيو ته دهشتگردي جي مڪمل خاتمي لاءِ سيڪيورٽي فورسز جا آپريشن مڪمل قوت سان جاري رهندا.

بقايا * 20**

وزير جي رهائشگاهه تي ساٿس ۽ سندس وفد سان ملاقات ڪئي. ان وفد ۾ برلن جي وفاقي آفيس جي اسسٽنٽ مسٽر ڊيرڪسن، اسلام آباد ۾ جرمني جي سفارتخاني جي قونصل محترمه وائليتا آنندي ڪراچي ۾ جرمن قونصليٽ جي قونصل ۽ ڊپٽي هيڊ آف مشن مسٽر مارڪس فورسٽر ۽ ڪراچي ۾ جرمن قونصليٽ جي ڪلچر بابت قونصل محترمه ڊيگمار ٽروب ايوانز شامل هئا. سنڌ جي هر ڪنهن کي شامل ڪرڻ واري سياسي ۽ سماجي جوڙجڪ جو هڪ

پليڪار چوڻ جي هڪ فخر جوڳي روايت حاصل آهي. اسان جي سماج کي امن، محبت، رواداري ۽ انسانيت جي پيغام تيار ڪيو آهي. سنڌ حڪومت هن ورثي کي بچائڻ ۽ ان کي اثرائتن قانونن، پاليسين ۽ ادارن ۾ تبديل ڪرڻ لاءِ پرعزم آهي. وڏي وزير چيو ته صوبائي حڪومت برابري واري شهريت ۽ سڀني برادرين جي آئيني حقن جي تحفظ تي پختو يقين رکي ٿي. هن چيو ته اسان جي پاليسي واضح آهي.

بقايا * 21**

۽ سندس پٽ قاسم خان وچ ۾ يهودي سڃاڻپ بابت بيانن تي لفظي جنگ ڇڙي وئي. خواجا آصف يهودي سڃاڻپ بابت روايتي يهودي اصول جو حوالو ڏيندي چيو ته يهودي سڃاڻپ ماءُ جي ذريعي منتقل ٿيندي آهي. جمائما گولڊ سمٿ جواب ڏيندي چيو ته يهودي برادري کيس ڪڏهن به يهودي نه سمجهيو آهي، ڇاڪاڻ ته سندس ماءُ چرچ آف انگلينڊ سان لاڳاپيل پروٽيسٽنٽ هئي. قاسم خان به خواجا آصف جي دليل کي چيلنج ڪندي چيو ته جيڪڏهن اهو اصول لاڳو ڪيو وڃي ته ان جو مطلب اهو ٿيندو ته سندس ماءُ سندس ناني به يهودي نه هئا.

بقايا * 22**

جي موقعي تي جذباتي پيغام شيئر ڪري ڇڏيو سماجي رابطن جي ويب سائيٽ ايڪس تي جاري ڪيل پنهنجي پيغام ۾ جونيئر ذوالفقار علي ڀٽو لکيو ته "سالگرهه مبارڪ بابا، هر ڏينهن منهنجي خواهش هوندي آهي ته توهان منهنجي پرسان هجو. ڪاش مون کي توهان جو ساٿ، توهان جو مشورو ۽ توهان جي رهنمائي حاصل هجي ها." واضح رهي ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو 18 سيپٽمبر 1954ع تي ڪراچي ۾ اڳوڻي وزيراعظم ذوالفقار علي ڀٽو جي گهر جنم ورتو هو سياستدان ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي جي باني ذوالفقار علي ڀٽو جو وڏو پٽ ۽ شهيد بينظير ڀٽو جو ڀاءُ هو مير مرتضيٰ ڀٽو 20 سيپٽمبر 1996ع تي ڪراچي ۾ پنهنجي رهائشگاهه 70 ڪلفٽن پرسان پوليس فائرنگ جي واقعي ۾ شهيد ڪيو ويو.

بقايا * 23**

اهه وزيراعليٰ هائوس ۾ ٽنڊو ٻولا خان سان تعلق رکندڙ بينائيءَ کان محروم باصلاحيت شاگرد هنس راج کي خاص اعزاز سان نوازيو جيڪو تعليمي ڪاميابي، خودمختياري ۽ عزم جو هڪ شاندار مثال بڻجي اڀريو آهي. هنسراج جنهن بورڊ آف انٽرميڊيٽ ايجوڪيشن ڪراچي (BIEK) جي 2025 واري امتحانن ۾ پهريون پوزيشن حاصل ڪئي هئي انکي سندس ڪاميابين ۽ معذور ماڻهن لاءِ وڌيڪ موقعا فراهم ڪرڻ جي ڪوششن جي مڃتا طور داد ڏنو ويو. ان تقريب ۾ اين اي ڊي (NED) يونيورسٽي جي وائيس چانسلر ۽ معذور ماڻهن جي اختيارن واري کاتي (DEPD) جي سيڪريٽري طهٰ فاروقي ۽ ٻين شرڪت ڪئي. هنسراج ننڍي ڄمار ۾ ئي پنهنجي اکين جي جوت وڃائي ويٺو ۽ نظر ختم ٿيڻ ڪانپوءِ هو ٽي سال اسڪول کان ٻاهر رهيو. هن ننڍي هوندي ئي پنهنجي والد کي پڻ وڃائي ڇڏيو هو، جنهن ڪري سندس خاندان سندس مستقبل جي تعليم بابت غيريقيني صورتحال جو شڪار هو. سندس زندگي ان وقت تبديل ٿي وئي جڏهن هو ڊي اي پي ڊي (DEPD) جي هڪ شريڪ تنظيم آئيڊا ريو (Ida Rieu) ۾ شامل ٿيو جتي کيس تعليمي مدد، هاسٽل جي سهولت ۽ خودمختياري پيدا ڪرڻ جا موقعا مليا. اڄ هو اين اي ڊي (NED) يونيورسٽي مان 3.93 سي جي پي اي (CGPA) سان بي ايس ڪمپيوٽر سائنس جي پڙهائي ڪري رهيو آهي. هن انسٽيٽيوٽ آف چارٽرڊ اڪائونٽنٽس آف پاڪستان (ICAP) ذريعي پنهنجي پروفيشنل تعليم کي پڻ جاري رکيو هڪ وڏي اڳڀرائي ۾ آئي سي اي پي (ICAP) تصديق ڪئي آهي ته هنس راج جولاءِ 2026 ۾ ٿيل پري-ريڪوئرڊ ڪمپيٽينسيز (PRC) امتحان ڪاميابي سان پاس ڪري ورتو آهي جنهن ڪانپوءِ هو سي اي ايف (CAF) امتحان ۾ ويهڻ جو اهل بڻجي ويو آهي. انهن ٻنهي زندگين جي وچ ۾ پل آئيڊا ريو (Ida Rieu) هئي جنهن کي سنڌ حڪومت ۽ ڊي اي پي ڊي (DEPD) جي سهڪار سان وڌيڪ مضبوطي ملي. ان مون کي تعليم، هاسٽل، خودمختياري ۽ موقعا ڏنا. هنسراج ڪمپيوٽر تي BIEK جا امتحان ڏيندڙ پهريون نابين شاگرد بڻجي ويو جنهن مان اهو ظاهر ٿئي ٿو ته ڪيئن پهچ ۾ ايندڙ ٽيڪنالاجي نظرجي معذوري رکندڙ شاگردن لاءِ تعليم ۾ رڪاوٽون ختم ڪري سگهي ٿي. تعليم کان هٽي ڪري، هن هڪ بين الاقوامي روئنگ ريگاٽا ۾ برونز تمغو کٽيو آهي ۽ ماڊل يونائيٽيڊ نيشنز (MUN) جي تقريبن ۾ بهترين نمائندي جا ايوارڊ حاصل ڪيا آهن. هو پنهنجي دوستن سان گڏ آئيڊا ريو لاءِ هڪ مڪمل پهچ واري ويب سائيٽ تي پڻ ڪم ڪري رهيو آهي، جنهن ۾ هڪ مربوط چيٽ بوٽ شامل آهي. اهو پروجيڪٽ هن وقت پنهنجي آخري مرحلن ۾ آهي. بين الاقوامي خواندگي واري ڏينهن تي وڏي وزير ۽ سنڌ حڪومت جا ٿورا مڃيندي، هنس راج چيو ته سندس تجربي مان معذور ماڻهن لاءِ تعليم جي تبديل ڪندڙ طاقت ظاهر ٿئي ٿي. هن چيو ته خواندگي ذريعي معذور ماڻهن کي سگهه ڏيڻ سان زندگيون بدلجي سگهن ٿيون. خاندانن ۽ برادرين کي مضبوط بڻائي سگهجي ٿو ۽ معاشي

آئي سي اي پي (ICAP) پي آر سي (PRC) جو ڪامياب اميدوار بڻجڻ تائين _ هڪ اهڙو مثال بڻجي ويو آهي ته تعليم ۽ سهڪار تائين پهچ ڇا ڪجهه ممڪن بڻائي سگهي ٿي. سندس آئي سي اي پي جي هن تازي ڪاميابيءَ سندس پروفيشنل سفر ۾ ايندڙ دروازو کولي ڇڏيو آهي: جيڪو سي اي ايف (CAF) امتحان آهي. هنسراج لاءِ اهو سفر رڳو ذاتي ڪاميابيءَ بابت ناهي پر ان ڳالهه کي يقيني بڻائڻ بابت آهي ته ٻين معذور ٻارن کي پڻ سکڻ، مقابلو ڪرڻ، ڪاميابي حاصل ڪرڻ ۽ خودمختيار زندگي گذارڻ جو موقعو ڏنو وڃي.

بقايا * 24**

ي گهرواري خنسه ضمير احمد گرفتاري جي خدشي سبب سنڌ هاءِ ڪورٽ سان رابطو ڪيو جنهن تي عدالت سندس 10 ڏينهن لاءِ حفاظتي ضمانت منظور ڪندي ايف آءِ اي کي گرفتاري کان روڪي ڇڏيو درخواست جي ٻڌڻي دوران درخواستگذار جي وڪيل عدالت کي ٻڌايو ته ضمير عباسي جي سنڌ هاءِ ڪورٽ مان گذريل ڏينهن ضمانت منظور ٿي هئي، پر ان ڪانپوءِ ايف آءِ اي ضمير عباسي، سندس گهرواري ۽ خاندان جي ٻين ماڻهن خلاف نئون ڪيس داخل ڪري ڇڏيو آهي. وڪيل موقف اختيار ڪيو ته درخواستگذار ايف آءِ اي جي الزامن کي منهن ڏيڻ لاءِ تيار آهي، پر گرفتاري جو خدشو آهي. تنهنڪري کيس تحفظ فراهم ڪيو وڃي. عدالت درخواست منظور ڪندي خنسه ضمير احمد جي 10 ڏينهن جي حفاظتي ضمانت منظور ڪري ورتي ۽ ايف آءِ اي کي کيس گرفتار ڪرڻ کان روڪي ڇڏيو عدالت درخواستگذار کي 50 هزار رپين جا مچلڪا جمع ڪرائڻ ۽ 10 ڏينهن اندر لاڳاپيل ٽرائل ڪورٽ سان رجوع ڪرڻ جي هدايت پڻ ڪئي. ايف آءِ اي موجب ضمير عباسي مبينا طور پنهنجي نالي ۽ بي نامي کاتن ذريعي گهرواري ۽ ٻين کاتن ۾ رقم منتقل ڪئي. ايف آءِ اي ضمير عباسي، سندس گهرواري ۽ خاندان جي ٻين ماڻهن خلاف ڪرپشن ۽ مني لانڊرنگ بابت نئون ڪيس داخل ڪري جاچ شروع ڪري ڇڏي آهي.

بقايا * 25**

مطابق، سيڪيورٽي فورسز اتر وزيرستان ۾ انٽيليجنس جي بنياد تي هڪ آپريشن ڪيو. مختلف آپريشنز دوران ڇهه فوجي شهيد ٿيا، جڏهن ته ڀارت جي حمايت يافته "فتنه الخوارج" سان تعلق رکندڙ ڇهه "خارجي" سخت فائرنگ جي ڏي وٺ ۾ مارجي ويا. سيڪيورٽي فورسز "خارجين" جي ٺڪاڻن کي مؤثر نموني نشانو بڻايو. ڀارتي حمايت يافته "فتنه الخوارج" سان لاڳاپيل ڇهه "خارجي" سخت فائرنگ ۾ مارجي ويا، جڏهن ته هنگو ضلعي ۾ آپريشن دوران وڌيڪ چار "خارجي" مارجي ويا. آءِ ايس پي آر موجب، سيڪيورٽي فورسز جي قافلي کي بارودي سرنگ ذريعي نشانو بڻايو ويو، جنهن جي نتيجي ۾ ڇهه بهادر فوجين وطن جي حفاظت ڪندي پنهنجون جانيون قربان ڪيون. آءِ ايس پي آر وڌيڪ ٻڌايو ته مارجي ويل "خارجين" کان هٿيار ۽ گولا بارود هٿ ڪيو ويو جيڪي علائقي ۾ دهشتگردي جي ڪيترن ئي واقعن ۾ ملوث هئا؛ علائقي ۾ موجود باقي "خارجين" جي خاتمي لاءِ ڪليئرنس آپريشن جاري آهي. ملڪ مان پرڏيهي سرپرستي واري دهشتگردي جي خاتمي لاءِ آپريشن مڪمل عزم سان جاري رهندا؛ بهادر فوجين جون اهي قربانيون هر قيمت تي ملڪ جي حفاظت ۽ سلامتي کي يقيني بڻائڻ جي عزم کي وڌيڪ مضبوط ڪن ٿيون.

بقايا * 26**

دي حڪومت کي پيغام ڏيڻ چاهي ٿو ته هر پاڪستاني ٻن مقدس مسجدن جي حفاظت لاءِ توهان سان گڏ آهي. ڪراچي ۾ "ختم نبوت" ڪانفرنس کي خطاب ڪندي مولانا فضل الرحمان چيو ته آمريڪا ايران تي حملو ڪيو ۽ سعودي عرب تي يمن مان حملو ڪيو ويو هن چيو ته اسان جا ڪجهه دوست مهانگائي خلاف ڌرڻا هڻن ٿا ۽ حڪومت سان ڳالهيون ڪن ٿا، پر ان باوجود مهانگائي وڌندي ئي رهي ٿي؛ عوام انهن کان مطالبو ڪري ٿو ته اهي احتجاج ختم ڪن. جي يو آءِ (ف) جي سربراهه چيو ته عالمي جنگين ۾ هزارين ماڻهو مارجي ويا، آمريڪا افغانستان ۾ جنگ هارائي ويو ۽ سوين فلسطيني شهيد ٿي چڪا آهن؛ اسرائيل هڪ ناجائز رياست آهي. هن زور ڏنو ته حڪمرانن کي اهو فيصلو ڪرڻ گهرجي ته اهي آمريڪا ۽ يورپ جي خدمت ڪن يا پنهنجي ملڪ جي—انهن کي ڪنهن هڪ سان وفاداري تي قائم رهڻ گهرجي. پاڪستان کي ڪيترن ئي چيلنجن کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي؛ اسان کي پنهنجي سرحدن ۽ نظريي جي حفاظت ڪرڻ گهرجي. اڪثر ڪري هتي بيان ڪيل موضوع اصل ايجنڊا کان مختلف هوندو آهي. مولانا فضل الرحمان ياد ڏياريو ته 52 سال اڳ قومي اسيمبلي متفق طور تي پاڻ کي احمدي يا لاهوري سڏائيندڙن کي غير مسلم قرار ڏنو هو. جنهن سان پاڪستان جي نظرياتي سرحدن جو تحفظ ٿيو اسان پنهنجي پياري وطن جي سرحدن، ان جي نظريي ۽ پنهنجي مذهبي ثقافت جي حفاظت جا پابند آهيون. هن چيو ته هو عالمي طاقتن ۽ پاڪستان جي اسٽيبلشمينٽ کي ٻڌائڻ چاهين ٿا ته اهي جيڪي سبق اسان کي سيکارڻ چاهين ٿا، اهي ناقابلِ قبول آهن؛ اسان انهن جي ذاتي مفادن تي ٻڌل ايجنڊائن ۽ مقصدن کان چڱيءَ طرح واقف آهيون.

حلف نامي جي صورت ۾ جمع ڪرايل بيان پڻ عوام لاءِ دستياب هوندو ڪميشن کي فيروز آباد ۽ گلستان جوهر ٿاڻن جا روزنامچا سيل ٿيل حالت ۾ مليا، جڏهن ته انهن روزنامچن بابت شاهدن جا بيان اڳ ئي رڪارڊ ڪيا ويا هئا. ڪميشن روزنامچا ساڳي حالت ۾ سنڌ حڪومت جي فوڪل پرسن کي واپس ڪري ڇڏيا. عدالتي ڪميشن درخواست تي سهڪار ڪرڻ تي خانگي بينڪ جي چيف ايگزيڪيوٽو آفيسر ۽ ڊويزن سربراهه جا ٿورا مڃيندي سندن سهڪار کي ساراهيو ٻئي طرف ڪميشن ايندڙ اجلاس لاءِ ڊي جي هيلٿ سروسز سنڌ پرويز احمد شيخ، علي شاهه، ڪاظم، احمد حسن شيخ ۽ ڊاڪٽر اسامه کي نوٽيس جاري ڪري ڇڏيا آهن. ڪميشن مير رضا جو پهريون پوسٽ مارٽم ڪندڙ ڊاڪٽر اسامه شيخ جو بيان ٻيهر رڪارڊ ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي. لکت واري حڪم نامي موجب ڊي جي هيلٿ سنڌ پرويز احمد شيخ سميت لاڳاپيل ماڻهن کي سومر ڏينهن طلب ڪيو ويو آهي، جڏهن ته ڪميشن جو ايندڙ اجلاس 21 سيپٽمبر تي ٿيندو. ڪميشن قرار ڏنو ته مقرر مدي اندر ڪارروائي مڪمل ڪرڻ لاءِ ڪيس وقت جي کوٽ کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي.

بقايا * 28**

صوبن جي مقابلي ۾ صوبي جي يونيورسٽين کي سڀ کان وڌيڪ گرانٽ ڏئي ٿي، پر ڪجهه يونيورسٽيون اڃا تائين مالي بحران کي منهن ڏئي رهيون آهن. جيڪي پراڻيون يونيورسٽيون آهن ۽ انهن ۾ ملازمن جو وڏو تعداد آهي. هن اهو ڏينهن سنڌ اسيمبلي ۾ سوالن جي وقفي دوران پنهنجي کاتي جي ميمبرن جي مختلف تحريري ۽ ضمني سوالن جا جواب ڏيندي ڪيو. اسماعيل راهو چيو ته سنڌ حڪومت يونيورسٽين جي گرانٽ ۾ مسلسل اضافو ڪري رهي آهي. هن چيو ته سنڌ ۾ 30 يونيورسٽيون آهن. 20 يونيورسٽين ۾ سيلف فنانس پروگرام تحت داخلا ڏني ويندي آهي. سيلف فنانس تحت سيٽن لاءِ ميرٽ سسٽم پڻ آهي. هن چيو ته يونيورسٽين ۾ 15 سيڪڙو سيٽون سيلف فنانس لاءِ مخصوص ڪيون ويون آهن. هن چيو ته ڏکڻ ضلعي سيتا ۾ 7 سينٽر آهن. هن اداري ذريعي ٽيڪنيڪل ادارن جا ڪامياب شاگرد روزگار حاصل ڪندا آهن. صوبائي وزير چيو ته اڳ ۾ اسان جون پنهنجون يونيورسٽيون ايم ڊي ڪي اي ٽي ٽيسٽ وٺنديون هيون، پر هاڻي شڪايتون ملڻ کان پوءِ اهي ٽيسٽ آءِ بي اي سکر پاران ڪيا پيا وڃن. آءِ بي اي سکر کان ڪا به شڪايت نه ملي آهي. هڪ سوال جي جواب ۾ هن واضح ڪيو ته يونيورسٽين جا پنهنجا خودمختيار ادارا آهن. يونيورسٽيون سنڌ حڪومت جي ماتحت نه آهن. يونيورسٽين جي وزير چيو ته سنڌ جي سڀني يونيورسٽين ۾ هراساني خلاف شڪايت سيل قائم ڪيا ويا آهن. هر يونيورسٽي ۾ هراساني خلاف ٽي رڪني ڪميٽي آهي. هن چيو ته يونيورسٽين ۾ هراساني جا بدقسمتي سان واقعا ٿين ٿا. اهڙن واقعن جي شروعاتي جاچ يونيورسٽي اندر ڪئي ويندي آهي. جيڪڏهن والدين مطمئن نه ٿين ته ڊپارٽمينٽ به جاچ ڪري ٿو. هن چيو ته سڀني يونيورسٽين کي سي سي ٽي وي ڪيمرا لڳائڻ جو حڪم ڏنو ويو آهي. يونيورسٽين ۾ ڇوڪرين لاءِ محفوظ ماحول فراهم ڪرڻ اسان جي ذميواري آهي. هن ايوان کي ٻڌايو ته سنڌ جي سڀني 30 يونيورسٽين ۾ 767 بسون ۽ ڪوسٽر آهن. جڏهن ته سرڪاري شعبي جي يونيورسٽين وٽ 448 بسون آهن. ان موقعي تي جماعت اسلامي جي ميمبر محمد فاروق نشاندهي ڪئي ته ڪراچي يونيورسٽي ۾ 44,000 شاگردياڻيون آهن پر اتي بسن جو تعداد تمام گهٽ آهي. محمد اسماعيل راهو چيو ته سنڌ حڪومت ڪراچي يونيورسٽي کي سڀ کان وڌيڪ گرانٽ ڏئي ٿي، ڪراچي يونيورسٽي پڻ سنڌ جي هڪ يونيورسٽي آهي. يونيورسٽين واري وزير چيو ته 2020 کان 2025 تائين شاگردن کي 112,198 اسڪالرشپ ڏنيون ويون آهن.

بقايا * 29**

ڊي اي اي) امتحانن جو تفصيلي جائزو ورتو ان موقعي تي جنيد بلند مختلف امتحاني مرڪزن جو معائنو ڪيو، امتحاني عمل جي شفافيت، نظم وضبط ۽ ايس او پيز تي عمل درآمد جو احتياط سان جائزو ورتو هن نقل جي روڪٿام، نگراني نظام ۽ سي سي ٽي وي ڪيمرائن سميت سڀني انتظامن جو به معائنو ڪيو هن چيو ته سنڌ حڪومت نوجوانن کي مهارت ڏئي انهن کي خود مختيار بڻائڻ جي مشن تي آهي، ۽ ان مقصد کي حاصل ڪرڻ لاءِ شفاف امتحان جو انعقاد اسان جي اولين ترجيح آهي.

بقايا * 30**

لاءِ هڪ جامع فريم ورڪ ثابت ٿيندي. پاليسي جو بنيادي مقصد "سڀني لاءِ رانديون" جي اصول تحت راندين کي هر فرد تائين پهچائڻ ۽ گراس روٽ ليول تان نئين ٽيلنٽ کي ٻاهر ڪڍڻ آهي. سنڌ اسپورٽس پاليسي 2026 جي حوالي سان پريس ڪانفرنس ڪندي منور علي مهيسر چيو ته سنڌ اسپورٽس پاليسي راندين واري وزير سردار محمد بخش مهر جو ويزن هو. آئين ۾ 18 هين ترميم تحت، سنڌ حڪومت کي راندين جي ميدان ۾ قانون سازي جو اختيار آهي. پاليسي تحت، ميدانن جي تعمير ۽ مرمت، رانديگرن لاءِ فلاحي پروگرامن ۽ بنيادي راندين جي سهولتن جي فراهمي تي خاص ڌيان ڏنو ويندو هن چيو ته 7 کان 15 سالن جي عمر جي ٻارن لاءِ ضلعي سطح تي ٽيلنٽ هنٽ پروگرام

سيڪريٽري اسپورٽس منور علي مهيسر چيو ته سنڌ اسپورٽس بورڊ کي وڌيڪ فعال ڪيو پيو وڃي ۽ بورڊ ۾ سڌارن ۽ بحالي جو عمل شروع ڪيو ويو آهي. سنڌ جو وڏو وزير سنڌ اسپورٽس بورڊ جو چيئرمين هوندو جڏهن ته بورڊ جو پهريون اجلاس جلد سڏايو ويندو جنهن ۾ ملازمن ۽ انتظامي معاملن بابت فيصلا ڪيا ويندا. هن چيو ته راندين جي تنظيمن ۽ راندين جي تنظيمن ۾ شفافيت ۽ ميرٽ لاءِ چونڊون ۽ ضابطا متعارف ڪرايا ويا آهن. خانگي راندين جي ڪلبن کي به ۾ موقعا فراهم ڪيا ويندا، جڏهن ته رانديگرن کي سرڪاري ڪوٽا تحت نوڪريون پڻ ڏنيون وينديون. رانديگرن لاءِ ضابطا اخلاق تيار ڪيو پيو وڃي، جنهن ۾ اينٽي ڊوپنگ بابت ضابطا پڻ شامل هوندا. راندين جي سيڪريٽري چيو ته حڪومت جو مقصد 2040 تائين راندين جي شعبي کي وڌيڪ فروغ ڏيڻ آهي. جاپاني حڪومت سنڌ سان رابطي ۾ آهي ۽ راندين جي فروغ لاءِ تعاون ۾ دلچسپي رکي ٿي. پهرين مرحلي ۾، راندين جي متاسبا پروگرام شروع ڪرڻ جي منصوبابندي ڪئي پئي وڃي. هن وڌيڪ چيو ته سنڌ ۾ ڏکڻ ايشيائي راندين جا ڪجهه مقابلا منعقد ڪرڻ جي به ڪوشش ڪئي وئي آهي، جڏهن ته راندين جي پاليسي تحت هڪ مخصوص علائقي اندر بنيادي راندين جي سهولتن جي دستيابي ضروري هوندي. ان موقعي تي، ڊائريڪٽر اسپورٽس سنڌ اسد اسحاق چيو ته سنڌ اسپورٽس پاليسي صوبائي راندين جي وزير سردار محمد بخش مهر جو ويزن هو. سنڌ حڪومت پاليسي جي منظوري ڏئي ڇڏي آهي ۽ سڀئي اسپورٽس ڪلب، گرائونڊ ۽ لاڳاپيل سهولتون رجسٽرڊ ڪيون وينديون.

بقايا * 31**

آهي ۽ امڪان آهي ته ايران آمريڪا جنگ بابت اهم اعلان سامهون اچي سگهي ٿو چيني صدر شي جن پنگ 23 سيپٽمبر تي مقامي وقت موجب شام 4 وڳي جوائنٽ بيس اينڊريوز تي لهندو جتي صدر ٽرمپ پاڻ سندس استقبال ڪندو. ٻنهي دنيا جي وڏين طاقتن جي اڳواڻن جي هن سال اها ٻئي ملاقات هوندي. صدر ٽرمپ 31 مارچ کان 2 اپريل تائين بيجنگ جو دورو ڪيو هو چيني صدر جي دوري کان رڳو هڪ هفتو اڳ ايراني پرڏيهي وزير عباس عراقچي 16 سيپٽمبر کان 17 ڊرون اران سعودي عرب کي مليل آمريڪي جنگي جهاز ايف 15 جي يمن ۾ ڪيرائڻ بعد سعودي عرب مڪي تي حملي جي خبر هلائي. جنهن جي مڪمل تصديق نٿي ڪري سگهجي. ذريعن جو چوڻ آهي ته چيني صدر شي جن پنگ جي آمريڪي دوري جي نتيجن تائين ايران انتظار ڪندو ۽ حوثي به شايد تيسين سعودي عرب تي حملن ۾ ڍرائي آڻين. چين جي صدر جو دورو ان وقت ٿي رهيو آهي جڏهن گڏيل قومن ۾ مصنوعي ذهانت جي ماهرن پاران انسانيت لاءِ وڌندڙ خطرن بابت بحث هلي رهيو آهي. مصنوعي ذهانت جي ريگوليشن بابت فريم ورڪ تي به صدر ٽرمپ ۽ شي جن پنگ جي ملاقات ۾ ڳالهيون متوقع آهن.

بقايا * 32**

۽ فرار ٿي ويا. ايڪس تي جاري ڪيل وڊيو ۾ الطاف حسين پنهنجي همدردن کي حملي جو تفصيل ٻڌائي رهيو آهي ته نقاب پوش سندس گهر جو لوهو گيٽ ٽپي آيا. هن ٻڌايو ته گهر ۾ داخلا واري مک دروازي جي پاسي ۾ شيشو ڀڃڻ جي ڪوشش ڪئي وئي. وڊيو ۾ دروازي جي اڳيان ڀڳل گلدان به نظر اچي رهيا آهن. ايم ڪيو ايم لنڊن پوليس کان جاچ ڪري نقاب پوش ٻنهي حملي آورن کي گرفتار ڪرڻ جو مطالبو ڪيو آهي.

بقايا * 33**

هي ته ملڪ جي ايٽمي حيثيت "بلڪل قطعي" آهي ۽ جيڪي ماڻهو اتر ڪوريا جي غيرايٽمي ٿيڻ جي اميد رکن ٿا، اهي احمق آهن. پرڏيهي خابرو اداري موجب، اتر ڪوريا قانوني طور پاڻ کي ايٽمي رياست قرار ڏئي چڪو آهي، جڏهن ته ملڪ جي قيادت جو چوڻ آهي ته ان جو ايٽمي ذخيرو مستقل ۽ ناقابلِ واپسي آهي. آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ آگسٽ ۾ چيو هو ته پيونگ يانگ وٽ 57 "انتهائي طاقتور" ايٽمي هٿيار موجود آهن. جڏهن ته ڏکڻ ڪوريا جو اندازو آهي ته اتر ڪوريا وٽ 80 کان 120 تائين ايٽمي هٿيار ٿي سگهن ٿا. ڏکڻ ڪوريا چيو آهي ته هو خميس ڏينهن ڪم يو جونگ جي بيان تي گهري نظر رکي رهيو آهي، ڇاڪاڻ ته اهو بيان اهڙي وقت سامهون آيو آهي، جڏهن آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ ڪم جونگ ان سان ٻيهر ملاقات جو اشارو ڏنو آهي سرڪاري ڪورين سينٽرل نيوز ايجنسي ذريعي جاري ڪيل بيان ۾ ڪم يو جونگ چيو ته "ڊي پي آر ڪي (اتر ڪوريا) جي ايٽمي رياست طور حيثيت بلڪل قطعي آهي، جنهن کي ڪنهن به شيءِ سان تبديل نٿو ڪري سگهجي."

بقايا * 34**

ي ۽ ايران جا ريڊار تباهه ٿي ويا آهن. ايران سان معاهدو ڪرڻ يا خطي ۾ وڌيڪ فوج موڪلڻ بابت سوال جي جواب ۾، هن چيو ته، "اسان يا ته هڪ سٺو معاهدو ڪنداسين يا اسان بلڪل به معاهدو نه ڪنداسين. ٽرمپ زور ڏئي چيو ته، ڇا اهي معاهدي ذريعي هجي يا ڪنهن ٻئي طريقي سان، ڪاميابي آمريڪا جي ئي ٿيندي. هن چيو ته ايران ۾ افراط

بقايا عوامي سوچ 01

شاندار استقبال ڪيو. دوري دوران اڳواڻن مذهبي، سياسي ۽ سماجي اڳواڻ شهيد جاويد حيدر شاهه جي مزار تي حاضري ڀري، فاتحه خواني ڪئي ۽ گلن جي چادر چاڙهي. جڏهن ته سينئر صحافي بخش عليجمالي جي ڪزن مرحوم محبوب عليجمالي ۽ ڀاڻيجي افتخار حسين جي وفات تي تعزيت ڪئي. مولانا ڪفايت حسين ڪريمي جي ۽ ڀيٽوي جي شهادت تي تعزيت ڪئي ۽ لنچ ۾ شرڪت ڪئي. سينئر صحافي فدا حسين چانڊيو جي والده جي وفات تي تعزيت ڪئي، وسيم خان ڪوڪر جي ڪزن جي وفات تي تعزيت ڪئي. اڳوڻي ام اين اي سيد شوڪت حسين شاهه جي والده جي وفات تي تعزيت ڪئي ۽ نوابشاهه هائوس ۾ سيد حسنين شاهه جي ڪزن مرحوم سيد غلام سرور شاهه جي وفات تي تعزيت ڪئي. ان کان پوءِ حسيني امام بارگاهه ۾ مؤمنن کي خطاب ڪيو ۽ مولانا قاري گلزار احمد انڙ جي لائبريريءَ جو مطالعو ڪيو. آخر ۾ مرحوم سيد جنيد شاهه جي پٽن سيد علي حسين شاهه ۽ سيد ميثم شاهه جي ڏنر دعوت ۾ شرڪت ڪئي. ان موقعي تي مولانا محمد علي جروار، مولانا اسد رضا نعيمي، مولانا ڪفايت حسين ڪريمي، زوار محمد حسين چانڊيو، قربان علي حيدري، آغا سهيل رضا، مولانا رفيق مهدي، مولانا تاج علي انقلابي، سيد فياض حسين شاهه، مولانا عطا حسين چانڊيو، مولانا محمد عالم خان مري، مولانا غلام سرور شريعتي، مولانا عبدالحڪيم لاشاري، مولانا غلام رضا مري، مولانا مدد علي رند، مولانا مرزا علي رند، علامه عباس سيال، فياض حسين ليڪي، مولانا محمد نواز سنجراڻي، سيد عنايت علي شاهه، سلامت علي ساجدي، مولانا اياز علي پتافي، ياسر علي سرهيو، آصف حسين الحسيني ۽ ٻيا موجود هئا.

بقايا عوامي سوچ 02

اسدالله سنجراڻي، مولانا منظور احمد حقاني ۽ حافظ رضوان احمد منڊرو صاحبن خصوصي شرڪت ڪئي. اجلاس دوران جمعيت طلباءِ اسلام کي وڌيڪ منظم ۽ فعال بڻائڻ، تنظيمي معاملن کي بهتر ڪرڻ ۽ شاگردن سان رابطن جو دائرو وڌائڻ تي تفصيلي غور ويچار ڪيو ويو. ان موقعي تي اسڪولن، ڪاليجن ۽ يونيورسٽين جي شاگردن سان رابطا وڌائڻ ۽ کين جي ٽي آءِ جي پليٽ فارم تي منظم ڪرڻ لاءِ ڀرپور محنت ڪرڻ تي زور ڏنو ويو. اڳواڻن چيو ته شاگرد مستقبل جو اهم سرمايو آهن. تنهن ڪري تعليمي ادارن ۾ شاگردن سان مسلسل رابطو رکندي کين تنظيمي، تعليمي ۽ مثبت سرگرمين ڏانهن راغب ڪرڻ جي ضرورت آهي. اجلاس ۾ يونٽ جي ڪارڪردگي کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ ۽ تنظيمي سرگرمين کي وڌائڻ لاءِ مختلف تجويزون پڻ پيش ڪيون ويون

بقايا عوامي سوچ 03

شين جي آسمان سان ڳالهيون ڪندڙ قيمتن عام ماڻهو جو جيئڻ ڏکيو ڪري ڇڏيو آهي. مهانگائي جا انگ اکر ۽ گهريلو بجيٽ تي اثر گڙهي خيرو، دوداپور، حسين آباد، دائود جهانپور، محمد پور سميت ٻين شهرن ۽ علائقن ۾ مهانگائي جي لهر غريب طبقي جي چيلهه چوري ڇڏي آهي. کائڻ پيئڻ جون شيون: اٽو، گيهه، داليون، چانور، سبزيون ۽ فروٽ غريب جي پهچ کان ٻاهر ٿينديون پيون وڃن. گيس، بجلي ۽ پيٽروليم شين جي قيمتن ۾ واڌ غريب خاندانن جي مهيني واري بجيٽ کي مڪمل طور تي درهم برهم ڪري ڇڏيو آهي. شهرين ۽ مزدور طبقي جو چوڻ آهي ته محدود آمدني ۽ مهانگائي جي هن تناسب ۾ زمين ۽ آسمان جو فرق اچي چڪو آهي. جنهن جي ڪري غريب خاندانن لاءِ هاڻي عزت جي ٻن ويلن جي ماني ڪمائڻ ۽ گهر جو چلهو ٻارڻ انتهائي ڏکيو ٿي پيو آهي. مزدورن جي بيوسي ۽ بيروزگاري گڙهي خيرو جي چوڪن ۽ بازارن ۾ صبح جو سوير ئي پري پري کان ايندڙ مزدورن جا انبوهه گڏ ٿي ويندا آهن. مزدور سڄو ڏينهن چوڪن تي ويهي ڪم جي انتظار ۾ رهن ٿا، پر روزگار نه ملڻ جي ڪري اڪثر مزدورن کي خالي هٿن مايوس ٿي گهر موٽڻو پوندو آهي. هڪ پاسي ڪم جو نه ملڻ ۽ ٻئي پاسي مهانگائي جو جن، ٻنهي گڏجي ڏهاڙيو ڪمائيندڙ مزدورن جي اهلِ خاڻ کي بک مرڻ جي ڪناري تي آندو آهي. عوامي حلقن جا مطالبا گڙهي خيرو جي غريب عوام، مزدور يونينن ۽ سماجي حلقن حڪومت وقت ۽ ضلعي انتظاميه کان زوردار مطالبو ڪيو آهي ته شهر ۾ ضروري شين ۽ پيٽروليم شين جي قيمتن ۾ فوري طور تي گهٽتائي ڪئي وڃي. گڙهي خيرو جي ننڍن وڏن شهرن ۽ بازارن ۾ ذخيرا اندوزن ۽ ناجائز منافعو خورن خلاف سخت قانوني ڪارروائي عمل ۾ آندي وڃي. ڏهاڙيو ڪمائيندڙ ۽ مستحق مزدور طبقي لاءِ فوري طور تي امدادي رليف پيڪيج جو اعلان ڪيو وڃي، جيئن اهي هن بحران مان نڪري سگهن. مزدور طبقي جو چوڻ آهي ته جيڪڏهن مهانگائي جو اهو ئي حال رهيو ته غريب ماڻهو بک مرڻ تي مجبور ٿي پوندا. ان ڪري لاڳاپيل ادارن کي فوري طور تي نوٽيس وٺڻ گهرجي

بقايا عوامي سوچ 04

ڻ سبب قبرستان جي تقدس ۽ حفاظت بابت شهرين ۾ سخت خدشا پيدا ٿي ويا آهن. شهرين جو چوڻ آهي ته چوديواري ۽ نگراني جو مناسب انتظام نه هجڻ ڪري قبرستان ۾ مبينا طور موالي طبقو اچ وڃ ڪندو رهي ٿو، جتي نشي جي استعمال سان گڏ چوري ۽ ٻين غير مناسب سرگرمين جون شڪايتون پڻ سامهون اچي رهيون آهن. شهرين موجب قبرستان جي زمين جي چوديواري نه هجڻ ۽ مناسب نگراني جو نظام موجود نه هئڻ سبب قبرستان جي پلاٽ تي مبينا طور مختلف هنڌن تي قبضن جون شڪايتون پڻ آهن. ان سلسلي ۾ شهر جي سماجي ۽ سياسي اڳواڻن عبدالرحيم قاضي عبدالڪريم پليجو ممتاز ملاح ۽ لونگ مهيشوري مجيب شورو علي محمد لاشاري سميت ٻين شهرين قبرستان جي صورتحال تي ڳڻتي جو اظهار ڪندي چيو آهي ته قديمي قبرستان جي حفاظت ۽ تقدس برقرار رکڻ لاءِ فوري طور چوديواري تعمير ڪرائي وڃي، صفائي ڪرائي جهنگلي گاهه ۽ وڏيل ٻوٽا هٽايا وڃن ۽ قبرستان جي نگراني لاءِ چوڪيدار مقرر ڪيو وڃي شهرين جو چوڻ آهي ته قبرستان صرف زمين جو ٽڪرو نه، پر سندن بزرگن جي آخري آرامگاهه ۽ شهر جي تاريخي ورثي جو حصو آهي. تنهن ڪري ان جي حفاظت، صفائي ۽ تقدس برقرار رکڻ انتظاميا جي ذميواري آهي. هنن ضلعي ۽ تعلقي انتظاميا کان مطالبو ڪيو آهي ته معاملي جو فوري نوٽيس وٺي قديمي قبرستان جي چوديواري ۽ ٻين بنيادي مسئلن کي ترجيحي بنيادن تي حل ڪيو وڃي

بقايا عوامي سوچ 05

ند. سرڪاري ملازمن جي مسئلن ۽ ٻين سرڪاري معاملن بابت پنهنجون شڪايتون پيش ڪيون. شهرين پنهنجن مسئلن بابت تفصيلي طور آگاهه ڪندي لاڳاپيل کاتن جي آفيسرن کان فوري ڪارروائي ۽ مسئلن جي حل جي درخواست ڪئي. کليل ڪچهري کي خطاب ڪندي ريجنل ڊائريڪٽر محتسبِ اعليٰ سيد سجاد حيدر شاهه چيو ته محتسبِ اعليٰ جي کليل ڪچهريءَ جو بنيادي مقصد شهرين جا مسئلا انهن جي پنهنجي علائقن ۾ ٻڌڻ ۽ انهن جي فوري حل لاءِ اثرائتا قدم کڻڻ آهي. هن چيو ته عوام کي پنهنجين شڪايتن جي ازالي لاءِ ڏکيو سفر نه ڪرڻو پوي، ان مقصد تحت محتسب اعليٰ جو ادارو ضلعي سطح تي کليل ڪچهريون منعقد ڪري رهيو آهي، ته جيئن شهرين کي بروقت، آسان ۽ اثرائتي انصاف جي فراهمي يقيني بڻائي سگهجي. هن لاڳاپيل آفيسرن کي هدايت ڪئي ته جيڪي شڪايتون موقعي تي حل ٿي سگهن ٿيون، انهن تي فوري ڪارروائي ڪئي وڃي، جڏهن ته ٻين معاملن جي مڪمل جاچ ڪري مقرر وقت اندر رپورٽ پيش ڪئي وڃي. هن واضح ڪيو ته شهرين جي جائز شڪايتن کي نظرانداز نه ڪيو ويندو ۽ غفلت يا ڪوتاهي ڪندڙ آفيسرن خلاف ضابطن ۽ قانون موجب ڪارروائي ڪئي ويندي. سيد سجاد حيدر شاهه وڌيڪ ٻڌايو ته گذريل کليل ڪچهري دوران شهرين پاران پيش ڪيل گهڻيون شڪايتون حل ٿي چڪيون آهن. جڏهن ته باقي ٻن معاملن جي حل لاءِ پڻ ضروري قدم جاري آهن ۽ انهن کي جلد حل ڪيو ويندو. هن چيو ته محتسبِ اعليٰ جو ادارو عوامي شڪايتن جي ازالي، شفافيت جي فروغ ۽ سرڪاري ادارن جي ڪارڪردگي ۾ بهتري لاءِ پنهنجو اثرائتو ڪردار ادا ڪري رهيو آهي. کليل ڪچهري دوران ڪيترن ئي شهرين پنهنجا مسئلا پيش ڪيا. جن مان ڪجهه شڪايتن تي موقعي تي ئي ڪارروائي ڪئي وئي، جڏهن ته ٻين شڪايتن جي جلد از جلد ازالي لاءِ لاڳاپيل آفيسرن کي هدايتون جاري ڪيون ويون. شهرين سندن مسئلا ٻڌڻ ۽ لاڳاپيل آفيسرن کي جاري ڪيل هدايتن تي اطمينان جو اظهار ڪندي اميد ظاهر ڪئي ته سندن شڪايتون مقرر وقت اندر حل ڪيون وينديون. شهرين مستقبل ۾ پڻ اهڙين کليل ڪچهريءَ جي باقاعده انعقاد کي ساراهيو

بقايا عوامي سوچ 06

پورٽن ڪانپوءِ اڄ جمعو 18 سيپٽمبر 2026 تي فري ميڊيڪل ڪيمپ قائم ڪئي وئي آهي. ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ٿرپارڪر ڊاڪٽر ليکراج سارنگاڻي ٻڌايو ته فري ميڊيڪل ڪئمپ جي لاءِ ڊاڪٽرن سميت ماهر عملو مقرر ڪيو ويو آهي جنهن ۾ ڊاڪٽر غلام محي الدين، ڊي ڊي ايڇ او VBD، ڊاڪٽر راجيش ڪمار ڊي ڊي ايڇ او I_CDC، ڊاڪٽر ديپڪ ميڊيڪل آفيسر جي ڊي پوريلو، ڊاڪٽر آڪاش ڪمار ميڊيڪل آفيسر جي ڊي پترا، ديوان ڪمار ڊسپينسر سميت مليريا ڪنٽرول پروگرام جي مڪمل ٽيم شامل آهي. هن ته ڪيمپ مڪمل ٿيڻ ڪانپوءِ تفصيلي رپورٽ ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ٿرپارڪر کي پيش ڪئي ويندي. ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ٿرپارڪر پاران انهي حوالي سان ڊائريڪٽر جنرل هيلٿ سروسز سنڌ حيدرآباد، ڊائريڪٽر هيلٿ سروس ميرپورخاص ۽ ڊسٽرڪٽ مئنيجر پي پي ايڇ آءِ ٿرپارڪر سميت لاڳاپيل عملدارن کي پڻ آگاهه ڪيو ويو آهي.

بقايا عوامي سوچ 07

پاران رينجرز جي سهڪار سان سخت آپريشن ڪيو ويو. آپريشن دوران حيسڪو لائين مين اڪبر لاشاري جي اڳواڻي ۾ ٽيم ۽ رينجرز اهلڪارن شهر جي مختلف علائقن ۾ ڪارروائي ڪندي بجلي جا غيرقانوني ڪنڊا ۽ ڪنيڪشن ختم ڪري ڇڏيا. حيسڪو ذريعن موجب ڪارروائي دوران جماڻي محلہ، ميمڻ محلہ، سومرو محلہ سميت دڙو جي مختلف علائقن ۾ بجلي جي لائينن سان مبينا طور غيرقانوني طور لڳايل ڪنڊا ۽ تارون ڪٽيون ويون. جڏهن ته وڏي تعداد ۾ غيرقانوني بجلي جون تارون پڻ ضبط ڪيون ويون. آپريشن دوران حيسڪو عملي پاران بجلي چوري لاءِ استعمال ٿيندڙ غيرقانوني ڪنيڪشنن جي نشاندهي ڪري انهن کي فوري طور ختم ڪيو ويو. جڏهن ته رينجرز اهلڪارن جي موجودگي سبب ڪارروائي دوران سيڪيورٽي جا انتظام پڻ سخت رکيا ويا. حيسڪو اختيارين جو چوڻ آهي ته بجلي جي چوري سبب نه رڳو قومي خزاني کي نقصان پهچي ٿو، پر قانوني ڪنيڪشن رکندڙ صارفين کي پڻ لو وولٽيج، ٽرپنگ ۽ بجلي جي فراهمي ۾ ٻين مسئلن کي منهن ڏيڻو پوي ٿو. اختيارين پاران واضح ڪيو ويو آهي ته بجلي چوري ۽ غيرقانوني ڪنيڪشنن خلاف ڪارروائي جو سلسلو جاري رکيو ويندو. شهرين پاران حيسڪو ۽ رينجرز جي اهڙي ڪارروائي کي ڀليڪار ڪندي مطالبو ڪيو ويو آهي ته بجلي چوري ڪندڙن خلاف بنا فرق جي قانون موجب ڪارروائي ڪئي وڃي ۽ قانوني صارفين کي بهتر ۽ مسلسل بجلي جي فراهمي يقيني بڻائي وڃي

بقايا عوامي سوچ 08

يد رضي محمد ۽ چانسلر ڪوآرڊينيٽر غلام حسين لغاري ڪوٽ ميرس ۾ ٽالپر هائوس پهچي مير غلام حسين ٽالپر جي ڀائيٽي ۽ مير سهراب خان ٽالپر جي نياڻي جي وفات تي فاتحا خواني ڪئي ۽ وارثن سان دلي تعزيت ۽ افسوس جو اظهار ڪيو ان موقعي تي مرحومہ جي ايصال ثواب لاءِ دعا پڻ ڪئي وئي. دعا ڪئي وئي ته الله پاڪ مرحومہ جي مغفرت فرمائي، کيس جنت الفردوس ۾ اعليٰ مقام عطا فرمائي ۽ سوڳوار خاندان کي صبرِ جميل عطا فرمائي. آمين.

بقايا عوامي سوچ 09

يلي سنڌس ڪوهستاني زمين تي بااثر ماڻهن پاران قبضا ڪري ان ۾ آباديون پوکي کين پنهنجي ئي زمين ۾ وڃڻ کان روڪي ڏنل موتمار ڌمڪين توڙي زمين تي ٿيل قبضا خالي ڪرائي زمين سنڌس حوالي ڪرڻ لاءِ ٺٽي پهچي صحافين اڳيان دانهيندي الزام هڻندي جهمپير واسي هادي بخش خاصخيلي چيو ته ڪجهه وقت اڳ جهمپير واسي عيدو خاصخيلي سنڌس اباڻي زمين جيڪا ديهه ڪوهستان ست پاڳي هڪ، ٽپو جهمپير، مڪان لٽڙو، تعلقي ۽ ضلعي ٺٽي ۾ 6 ايڪڙ زمين آهي، جنهن تي قبضو ڪري زمين کي آباد ڪري اسانکي پنهنجي ئي زمين تي وڃڻ نٿو ڏي. هادي بخش خاصخيلي چيو ته اها سنڌن زمين اباڻي ملڪيت آهي. جنهن تي عيدو خاصخيلي ڪوڙن ڪاغذن جي آڌار تي مبينا قبضو ڪري زمين جو دعويدار بڻجي چوي ٿو ته اها زمين هن اسانجي والد مرحوم ابراهيم خاصخيلي کان خريد ڪئي هئي. جڏهن ته عيدو خاصخيلي پاران اسانجي زمين تي قبضو ڪرڻ کان اڳ ئي اسانجو والد وفات ڪري ويو هو. جيڪو هن سان ڪيئن زمين وڪرو ڪئي. هن چيو ته برادري سميت علائقي جي معززين کي پڻ دانهون ڏنيون آهن. پر هو بااثر شخص عيدو خاصخيلي اسانجي زمين تان قبضو خالي ڪرڻ لاءِ تيار ناهي. جيڪو موتمار ڌمڪيون ڏيئي وڌيڪ نقصان پهچائڻ ٿو چاهي. جنهن مان کين نقصان جو خطرو آهي. هن ڊي سي ٺٽو، ايس ايس پي ٺٽو، سيشن جج ٺٽو، چونڊيل نمائندن سميت سمورن وس وارن کي اپيل ڪئي ته ساڻس انصاف ڪري سنڌس اباڻي زمين تي ٿيل غير قانوني قبضو خالي ڪرائي زمين سنڌس حوالي ڪري بااثر قبضاگير خلاف ڪاروائي ڪري کين تحفظ مهيا ڪيو وڃي. ٻئي صورت ۾ سخت احتجاج ڪرڻ سميت انصاف لاءِ عدالت ۾ ويندسين.

بقايا عوامي سوچ 10

ي اڳواڻن قومي ڪارڪنن ۽ شهر جي دڪاندارن سان ملاقاتون ڪيون ۽ کين 20 سيپٽمبر تي نوابشاهه ۾ جيئي سنڌ رهبر ڪاميٽي جي سڏ تي رٿيل وحدتِ سنڌ مارچ ۾ ڀرپور عوامي شرڪت جي دعوت ڏني. اڳواڻن چيو ته 20 سيپٽمبر تي نوابشاهه ۾ گڏ ٿي سنڌ جي وحدت ۽ سنڌي قوم جي حقن لاءِ پنهنجو قومي آواز بلند ڪيو ويندو. هنن چيو ته سنڌ سنڌي قوم جو تاريخي وطن آهي ۽ سنڌ ۾ نوان انتظامي يونٽ ناهڻ جي مخالفت ڪئي ويندي. ان موقعي تي سيد ناصر شاهه، مولائي رند، محمد شريف ڏوئنرو، رياض چانڊيو، وقار چانڊيو، حسين بخش برهماڻي، عابد علي چانڊيو، رياض بروهي، محب شر، شعيب رند، چندن ڪمار ۽ ٻيا قومي ڪارڪن پڻ موجود هئا

بقايا عوامي سوچ 11

نرل سيڪريٽري امر جماڻي ميمڻ جي مان ۾ صحافي برادري پاران شاندار آجياڻي جي تقريب منعقد ڪئي وئي، جنهن دوران سندس سالگرهه جو ڪيڪ پڻ ڪاٽيو ويو. آجياڻي واري تقريب ۾ عوامي پريس ڪلب دڙو جي صدر طلعت آڪاش پتي، سينيئر نائب صدر اسلم سومرو، جي ايم شاهه، پيپلز پارٽي اڳواڻ وڏيرو بابو اوٺو، لطيف اڪبر شاهه، دودو سومرو، مهر علي سومرو، سمير چانڊيو، مختيار ڪوڪر، عامر پتي، عزيز سولنگي ۽ جمشيد پيو سميت پريس ڪلب جي عهديدارن ۽ ميمبرن توڙي سياسي، سماجي شخصيتن شرڪت ڪئي. ان موقعي تي تقريب کي خطاب ڪندي عوامي پريس ڪلب دڙو جي صدر طلعت آڪاش پتي ۽ سنڌ هاءِ ڪورٽ جي وڪيل ۽ جنرل سيڪريٽري امر جماڻي ميمڻ چيو ته صحافت هڪ ذميوار ۽ غيرجانبدار پيشو آهي. جنهن کي هو پنهنجي خلوص، ايمانداري ۽ ذميواري سان نڀائي رهيا آهن. هنن چيو ته علائقي جي غريب، مظلوم ۽ متاثر ماڻهن جي آواز کي صحافي پنهنجي قلم ذريعي لاڳاپيل ايوانن ۽ اختيارين تائين پهچائڻ لاءِ پنهنجو ڪردار ادا ڪندا رهيا آهن. امر جماڻي چيو ته دوستن ۽ صحافي برادري پاران سندس مان ۾ آجياڻي ۽ سالگرهه جي تقريب منعقد ڪرڻ تي هو دل جي گهراين سان سڀني جو ٿورائتو آهي. هن چيو ته اهڙيون تقريبون نه رڳو دوستي، اتحاد ۽ ڀائيچاري کي مضبوط ڪن ٿيون، پر گڏيل سهڪار ۽ تنظيم جي جذبي کي پڻ هٿي ڏين ٿيون. تقريب دوران عوامي پريس ڪلب دڙو جي معاملن کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ، صحافين جي وچ ۾ رابطي ۽ سهڪار کي مضبوط ڪرڻ ۽ صحافتي سرگرمين کي وڌيڪ منظم انداز ۾ اڳتي وڌائڻ تي پڻ اتفاق ڪيو ويو

بقايا عوامي سوچ 12

وئي وڌندڙ بدآمني خلاف اوڏيرولال وليج ٽائي آڏو احتجاجي مظاهرو احتجاج ڪندي واپاري مجيب هڪڙو، سيٺ خيمو مل، واپاري اسرار هڪڙو ، علي شير راجپوت عمران راجپوت ۽ ٻين نعري بازي ڪندي چيو ته اوڏيرولال وليج ٽائي جي حد ۾ بدآمني عروج تي پهچي وئي آهي چوريون ڦرون روز جا معمول بڻيل آهن اسان واپاري هاڻ ڏينهن جو محفوظ ناهيون وڌندڙ بدآمني سبب اسان واپارين ۽ شهرين جو ڪاروبار تباهه ٿي ويو آهي پوليس گشت ڪرڻ بجاءِ ٿاڻي تائين محدود بڻيل آهي گذريل ڏينهن اسان جي واپاري برادري کان ڏينهن ڏٺي جو نامعلوم چور 16 لک روڪ رقم ڦري فرار ٿي ويا آهن 24 ڪلاڪ گذرڻ باوجود پوليس ڪک پڇي بيٺو نه ڪيو آهي واپارين ۽ شهرين ڊي آئي جي حيدرآباد ايس ايس پي مٽياري کان مطالبو ڪيو ته هڪ هفتي اندر چورن خلاف ڪارروائي ڪري ڦرتيل رقم واپس نه ڪرايو ويو ته ايس ايس پي آفيس مٽياري آڏو ڌرڻو هنيو ويندو.

بقايا عوامي سوچ 13

سلي ۾ پيار جو پرڻو ڪندڙ تعلقي گهوڙاٻاري جي ڳوٺ وڪيو ماڇيرو ملاح جي رهواسڻ مسمات صغر ذيءُ مير محمد ماڇيرو ملاح پنهنجي مڙس شبير احمد ولد محمد قاسم ماڇيرو ملاح سان گڏ ٺٽي پهچي صحافين اڳيان دانهيندي چيو آهي ته هن پنهنجي مرضي سان 3 ڏينهن اڳ 16 سيپٽمبر تي شبير احمد ماڇيرو ملاح سان حق نڪاح ڪيو آهي. جنهن سان آءُ خوش آهيان. هن چيو ته ڪيس ڪنهن به ورغلايو يا اغوا ناهي ڪيو، پر هاڻي منهنجا مائٽ جن ۾ پيءُ مير محمد، علو، خدابخش، امين، رضو، اگاريو، محرم، آچار، اسماعيل، غازي ماڇيرو ملاح ۽ ٻيا شامل آهن. جيڪي جان جا دشمن بڻجي ويا آهن. جيڪي موتمار ڌمڪيون ڏيئي نقصان پهچائڻ ٿا چاهين. جنهن ڪري مونکي منهنجي مڙس توڙي مڙس جي مائٽن کي نقصان جو خطرو آهي. جنهن ڪري مسمات صغرا ايس ايس پي ٺٽو، سيشن جج ٺٽو، ڊي سي ٺٽو سميت سمورن وس وارن کي اپيل ڪئي ته کين تحفظ مهيا ڪري کين نقصان جون ڌمڪيون ڏيندڙن خلاف قانوني ڪاروائي ڪري کين نئين زندگي گذارڻ جو موقعو فراهم ڪيو وڃي. هن چيو ته جيڪڏهن کين ڪو نقصان پهتو ته ان جا زميوار سندس مائٽ هوندا.

بقايا عوامي سوچ 14

آهي ته منهنجو مڙس جوهي لڳ ڳوٺ بهار شاهه چڪ وٽ سرن جي ڀٽي تي چوڪيداري ڪندو آهي جتي ٽي ڏهاڙا اڳ رات جو ٽن ڪان وڌيڪ هٿيار بندن ڀٽي تي چڙهائي ڪري آفيس جي چاٻي جي گهر ڪئي نه ڏيڻ تان مزاحمت تي منهنجي مڙس تي حملو ڪري ڪليشن ڪوف ۽ پسٽل جا بٽ هڻي زخمي ڪري فرار ٿي ويا بعد ۾ خدآباد ٿاڻي تي ٽن ڪان وڌيڪ جوابدارن خلاف ڪيس داخل ڪرايو مگر پوليس هڪ به جوابدار کي گرفتار ناهي ڪيو، عورت نجمه موجب ڀٽي جو مالڪ سيٺ عبدالحميد جمالي کي ڦورن جي خبر هئڻ باوجود منهنجي مڙس کي ڀٽي تان بي دخل ڪري هاڻ منهنجي زخمي مڙس جو علاج به نٿو ڪرائي هنن ايس ايس پي جام شورو کان مطالبو ڪيو آهي ته حملي آور ڦورن خلاف قانوني ڪاروائي ڪرائي انصاف ڏياريو وڃي، ٻي صورت ۾ مجبورن زال مڙس اجتماعي خودڪشي ڪنداسين جنهن جي زميواري پوليس ۽ سيٺ حميد جمالي تي هوندي.

بقايا عوامي سوچ 15

جي علائقي ميمڻ محلا وچوڙو چوڪ پرسان قديمي درگاهه سيد محمود شاهه بخاري وٽ سالڊ ويسٽ مئنيجمينٽ پاران مبينا طور ڪچرو جمع ڪرڻ خلاف رهواسين پاران درگاهه جي متولي فقير محمد اسلم دايو جي اڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو ان موقعي تي مظاهرين اطهر سومرو، تنوير ۽ ٻين چيو ته درگاهه پرسان وڏي عرصي کان ڪچرو جمع ٿيڻ سبب علائقي واسين سان گڏ زيارت لاءِ ايندڙ ماڻهن کي پڻ سخت پريشاني کي منهن ڏيڻو پوي ٿو مظاهرين موجب ڪچري جي ڍيرکي جانورن پاران وکيرڻ سبب علائقي ۾ گندگي ۽ بدبوءِ جي صورتحال وڌيڪ خراب ٿي وڃي ٿي مظاهرين جو چوڻ هو ته نائين محرم جي ماتمي جلوس دوران پڻ هن هنڌ تان ڪربلا جو وچوڙو ٿيندو آهي جنهن سبب علائقي کي وچوڙو چوڪ چيو ويندو آهي. پر ان باوجود درگاهه ۽ عام رستي پرسان ڪچرو رکڻ واري معاملي ڏانهن لاڳاپيل اختيارين پاران گهربل ڌيان نه ڏنو ويو آهي هنن چيو ته ڪچري سبب بدبوءِ ۽ گندگي پيدا ٿيڻ سان گڏ مختلف بيمارين جي پکڙجڻ جو خدشو پڻ موجود آهي جڏهن ته اسڪولي ٻارن، عورتن ۽ علائقي واسين کي روزاني اچ وڃ دوران تڪليف برداشت ڪرڻي پوي ٿي مظاهرين سالڊ ويسٽ مئنيجمينٽ ۽ لاڳاپيل اختيارين کان مطالبو ڪيو ته درگاهه پرسان جمع ٿيل ڪچرو فوري طور هٽائي مناسب هنڌ منتقل ڪيو وڃي ۽ مستقبل ۾ ڪچرو جمع ٿيڻ کان روڪڻ لاءِ مستقل انتظام ڪيو وڃي جيئن درگاهه ۽ عام رستي پرسان صفائي جي صورتحال برقرار رهي ۽ ڪچرو پکڙجڻ کان بچي سگهي

بقايا عوامي سوچ 16

يف جي وفد پاران تعلقہ ننگرپارڪر ۾ 3 ڏينهن جو دورو ڪيو ويو. وفد ۾ مسٽر پريم چند بهادر، چيف فيلڊ آفيسر: مسٽر سجاد عمران، سماجي پاليسي ۽ ترقي جو ماهر: محترمہ گلناز جبين، تعليمي آفيسر: محترمہ زيده جمالي، ايمرجنسي ماهر: ۽ محترمہ سيدارت علي، PSEA پروگرام فوڪل پرسن شامل هئا. وفد اسٽيڪ هولڊرز سان مشاورتي گڏجاڻي ڪئي، جنهن ۾ اسسٽنٽ ڪمشنر ننگرپارڪر، صحت، تعليم ۽ سماجي ڀلائي کاتن جا سينئر آفيسر، يونين ڪائونسلن جا چيئرمين ۽ ڊسٽرڪٽ ڪائونسل جا ميمبر ٿرپارڪر ۽ سنڌ سوشل پروٽيڪشن اٿارٽي (SSPA)، پي پي ايڇ آءِ ۽ اين جي اوز جا نمائندا شامل هئا. وفد مختلف يونين ڪائونسلن ۾ TRDP جي سهڪار سان هلندڙ ڳوٺ تنظيمن (VOs) ۽ ڪميونٽي ريسورس پرسنز (CRPs) سان پڻ ملاقاتون ڪيون ۽ صحت جي سهولتن ۽ يونيسيف جي سهڪار سان هلندڙ غير رسمي تعليم (NFE) مرڪزن جو دورو ڪيو مشاورتي اجلاس ۽ ڪميونٽي جي ميمبرن سان ڳالهه ٻولهه دوران، مسٽر پريم چند بهادر، چيف فيلڊ آفيسر يونيسيف پاران چائلڊ فرينڊلي انيشي ايٽو تي تفصيلي بريفنگ ڏني وئي ۽ TRDP کي سنڌس مختلف سرگرمين کي مربوط ڪرڻ ۽ سهولت فراهم ڪرڻ تي ساراهيو ويو

بقايا عوامي سوچ 17

بب فوت ٿي ويو آهي. ڳوٺاڻن موجب، گذريل هڪ هفتي دوران 10 ڄڻن ۾ ڊينگي وائرس جي تصديق ٿي چڪي آهي. جڏهن ته ڪيترائي ٻار، عورتون ۽ مرد پڻ تيز بخار ۾ مبتلا آهن. جنهن سبب علائقي واسين ۾ سخت ڳڻتي پکڙيل آهي. متاثر ماڻهن جو چوڻ آهي ته اسان غريب آهيون ۽ اسان وٽ ايترا وسيلا ناهن جو ڊينگي جا ٽيسٽ ڪرائڻ لاءِ وڏن شهرن ڏانهن وڃي سگهون. ڳوٺاڻن محڪمہ صحت ٿرپارڪر کان مطالبو ڪيو آهي ته صورتحال جو فوري نوٽيس وٺي ڳوٺ ڊيڙچا ۾ مڇر مار اسپري ڪرايو وڃي، متاثر ماڻهن جا ڊينگي ٽيسٽ ۽ طبي معائنو ڪرايو وڃي، ته جيئن مڇرن جو خاتمو ڪري ڊينگي جي وڌيڪ پکڙجڻ کي روڪي سگهجي

بقايا عوامي سوچ 18

ڪرڻ لاءِ هڪ ارب 27 ڪروڙ رپين جي لاڳت سان جاري منصوبي تي ڪم تيزي سان جاري آهي سنڌ حڪومت پاران منصوبي لاءِ 40 ڪروڙ رپيا ريلوي کاتي کي جاري ڪيا ويا آهن ضلع ڪائونسل سکر جي چيئرمين سيد ڪميل حيدر شاهه، ڊي ايس ريلوي سکر فرمان غني ۽ ڊپٽي ڪمشنر سکر نادر شهزاد خان سان گڏ روهڙي ريلوي اسٽيشن جو دورو ڪري جاري تعميراتي ۽ مرمتي ڪمن جو جائزو ورتو ان موقعي تي ميڊيا سان ڳالهائيندي سيد ڪميل حيدر شاهه چيو ته روهڙي اسٽيشن کي ريلوي کاتي ۽ سنڌ حڪومت جي گڏيل سهڪار سان جديد گهرجن موجب بڻايو پيو وڃي جيئن مسافرن کي محفوظ، آرامده ۽ بهتر سفري سهولتون فراهم ٿي سگهن هن چيو ته منصوبي تحت خاص طور پليٽ فارم نمبر هڪ ۽ ٻه جي توسيع ۽ نئين سر تعمير ڪئي پئي وڃي جنهن ڪانپوءِ 20 کان وڌيڪ بوگين واريون وڏيون ٽرينون به پليٽ فارم جي حد اندر بيهي سگهنديون مسافرن جي سهولت لاءِ پراڻين ڏاڪڻين جي جاءِ تي جديد ۽ محفوظ ڏاڪڻيون، برقي ڏاڪڻيون ۽ معذور، بيمار توڙي وڏي عمر وارن مسافرن لاءِ آسان آمدرفت جون سهولتون فراهم ڪيون پيون وڃن ڊي ايس ريلوي فرمان غني بريفنگ ڏيندي ٻڌايو ته منصوبي ۾ اسٽيشن جي داخلا وارن رستن، اندروني حصن، پليٽ فارمن، ريلوي پٽڙين، ڏاڪڻين ۽ ٻين بنيادي ڍانچن جي بهتري سان گڏ جديد پاڻي نيڪال وارو نظام پڻ شامل آهي جنهن سان برسات دوران گڏ ٿيندڙ پاڻي ۽ گندي پاڻي جي بروقت نيڪال ۾ مدد ملندي رننگ روم ۽ ريلوي جي ٻين انتظامي حصن کي پڻ بهتر بڻايو پيو وڃي سيد ڪميل حيدر شاهه چيو ته ريلوي پٽڙين جي تبديلي ۽ ٽرينن جي وقتن کي بهتر بڻائڻ لاءِ پڻ قدم کنيا پيا وڃن جن سان مجموعي سفري نظام ۾ بهتري اچڻ جي اميد آهي هن ٻڌايو ته سکر ۽ ڀرپاسي جي مسافرن لاءِ هوجمالو ٽرين کي هفتي ۾ ٻن ڏينهن اضافي ٻن بوگين سان سفاري ٽرين طور هلائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي سنڌ حڪومت بابت سياسي سوال جي جواب ۾ سيد ڪميل حيدر شاهه چيو ته سنڌ حڪومت جي وڃڻ جون ڳالهيون 2008ع کان ٻڌي رهيا آهيون پر سنڌ حڪومت ڪٿي به نه پئي وڃي هن دعويٰ ڪئي ته مختلف سياسي پارٽين سان تعلق رکندڙ ماڻهو پاڪستان پيپلزپارٽي ۾ شامل ٿي رهيا آهن ۽ تازو جي ڊي اي جو اميدوار پپو خان چاچڙ پڻ پيپلزپارٽي ۾ شامل ٿيو آهي هن چيو ته سنڌ ۾ لساني بنيادن تي ورڇ جي ڪا به گنجائش ناهي ۽ اردو ڳالهائيندڙ شهري اسان جي سر جو تاج آهن دوري دوران ريلوي ۽ ضلعي انتظاميا جا لاڳاپيل آفيسر، مڪاني ادارن واري صوبائي وزير سيد ناصر حسين شاهه جو فوڪل پرسن عرفان علي دائود پوٽو، غلام قادر ڙُڪ ۽ ٻيا پڻ موجود هئا

بقايا عوامي سوچ 19

هين سالگرهه جي موقعي تي پ پ پ شهيد ڀٽو پاران سڄاول ۾ تقريب ڪوٺائي وئي، جنهن ۾ پارٽي جي مرڪزي اڳواڻ نثار ميمڻ سميت ڪارڪنن ۽ همدردن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. تقريب دوران شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72هين سالگرهه جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو ۽ کيس ڀرپور ڀيٽا پيش ڪئي وئي. ان موقعي تي اڳواڻن شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي عوامي، سياسي ۽ مزاحمتي جدوجهد کي ياد ڪندي سنڌس ڪردار ۽ قربانين کي ساراهيو. تقريب کي خطاب ڪندي اڳواڻن چيو ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو پنهنجي والد شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي عوام دوست سياسي فڪر کي اڳتي وڌائيندي عوام جي بنيادي حقن، جمهوريت، برابري ۽ مظلوم طبقن جي حقن لاءِ جدوجهد ڪئي. هنن چيو ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي سياست جو محور ذاتي مفاد يا اقتدار نه، پر عوام جي خدمت ۽ محروم ماڻهن جي حقن لاءِ آواز اٿارڻ هو. انهن وڌيڪ چيو ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو عوام سان ٿيندڙ ناانصافين ۽ سياسي جبر خلاف مزاحمت جي علامت بڻجي سامهون آيو. شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو کي هڪ سازش تحت شهيد ڪيو ويو، پر سنڌس فڪر، نظريي ۽ عوام سان وابستگي کي ختم نه ڪري سگهيا پ پ شهيد ڀٽو جي مرڪزي اڳواڻ نثار ميمڻ چيو ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي جدوجهد جو پيغام اڄ به عوام ۽ ڪارڪنن لاءِ اهميت رکي ٿو. سنڌس سياسي فڪر عوامي حقن لاءِ جدوجهد، مظلومن جي آواز بڻجڻ ۽ ناانصافي خلاف بيهڻ جو درس ڏئي ٿو. هن چيو ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو کي وساري نٿو سگهجي، سنڌس قربانيون ۽ جدوجهد تاريخ جو حصو آهن. اڳواڻن ان عزم جو اظهار ڪيو ته شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي عوامي خدمت ۽ عوامي حقن واري مشن کي اڳتي وڌائڻ لاءِ جدوجهد جاري رکي ويندي. تقريب ۾ پ پ پ شهيد ڀٽو جي مرڪزي اڳواڻ نثار ميمڻ، عبدالغفور پليپوٽو، حميد خليفو، حسن ميمڻ بورچي، محمد خان تارڙو، اشرف ميمڻ، شهري اتحاد سڄاول جو صدر اياز ميمڻ، ايس ٽي پي اڳواڻ ممتاز لغاري سميت ڪارڪنن شرڪت ڪئي

بقايا عوامي سوچ 20

نن پاران نيشنل پريس ڪلب بدين تي ملهائي وئي سالگرهه جو ڪيڪ ارباب رسول بخش دل بابو ترڪ، استاد الله بخش خاصخيلي، استاد اختر فاروقي، خيزر حيات قمبراڻي، سرفراز انصاري، علي بخش ڪلهوڙو، قاسم سبيرو، ذلفي دل، شهباز دل، وهاب جتوئي، علي محمد شاهه، محمد حسن گوپانگ، شوڪت خاصخيلي سميت ٻين اڳواڻن جي شرڪت ۾ ڪاٽيو ويو ان موقعي تي اڳواڻن شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جا نعرا هڻندي گرمجوشي سان ڪيڪ ڪاٽيو ۽ موجود سمورن دوستن ۾ ڪيڪ ورهايو

بقايا عوامي سوچ 21

ٻين معزز شخصيتن آمد ڪئي ۽ انساني حقن جي ضلعي انچارج الطاف حسين تنيو سان ملاقات ڪئي. ملاقات دوران ضلعي ٺٽي ۾ انساني حقن جي موجوده صورتحال، عوام کي درپيش مسئلن، شڪايتن جي ازالي، قانوني سهائتا ۽ انساني حقن جي تحفظ بابت تفصيلي ڳالهه ٻولهه ڪئي وئي. ان موقعي تي ضلعي ۾ انساني حقن جي پيچيدگين بابت وصول ٿيندڙ شڪايتن، انهن تي ٿيندڙ اڳڀرائي ۽ لاڳاپيل سرڪاري ادارن سان رابطي ۽ سهڪار بابت معاملن تي پڻ غور ويچار ڪيو ويو. شرڪت ڪندڙن ان ڳالهه تي زور ڏنو ته انساني حقن جو تحفظ صرف ڪنهن هڪ اداري يا فرد جي ذميواري ناهي، پر معاشري جي سمورن طبقن، سول سوسائٽي، صحافين، وڪيلن ۽ لاڳاپيل سرڪاري ادارن کي گڏجي پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻو پوندو. عوام کي بروقت انصاف، قانوني رهنمائي ۽ شڪايتن جي مؤثر ازالي لاءِ قائم ڪيل شڪايت سيل کي وڌيڪ فعال ۽ مؤثر بڻائڻ جي ضرورت تي پڻ زور ڏنو ويو. الطاف حسين تنيو مهمانن کي ضلعي ٺٽي ۾ انساني حقن واري کاتي جي شڪايت سيل جي سرگرمين، وصول ٿيندڙ شڪايتن ۽ انساني حقن جي تحفظ لاءِ ڪيل ڪوششن بابت آگاهي ڏني. هن چيو ته شڪايت سيل جو بنيادي مقصد عوام کي انساني حقن سان لاڳاپيل مسئلن جي حل لاءِ هڪ مؤثر پليٽ فارم فراهم ڪرڻ ۽ انهن جي آواز کي لاڳاپيل اختيارين تائين پهچائڻ آهي. ملاقات دوران ان ڳالهه تي پڻ اتفاق ڪيو ويو ته انساني حقن جي تحفظ، عوامي مسئلن جي نشاندهي ۽ ڪمزور طبقن کي قانوني ۽ انساني حقن بابت سهائتا فراهم ڪرڻ لاءِ سماجي اڳواڻن، صحافين ۽ لاڳاپيل ادارن وچ ۾ رابطي ۽ سهڪار کي وڌيڪ مضبوط بڻايو ويندو.

بقايا عوامي سوچ 22

سل پليجاڻي ۾ ڪافي عرصي کان پيئڻ جي پاڻي جي شديد کوٽ برقرار آهي، جنهن سبب علائقي جا رهواسي پاڻي جي هڪ هڪ ڦڙي لاءِ پريشان آهن. پاڻي جي کوٽ خلاف يو سي پليجاڻي جي سوين مردن، عورتن ۽ ٻارن پاران پرامن احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو. مبينا طور ضلعي انتظاميا احتجاج ڪندڙن خلاف ڪارروائي ڪندي مظاهري ۾ شريڪ 50 ڄڻن خلاف ڪيس داخل ڪري ڇڏيا، جنهن تي اڳوڻي صوبائي وزير ۽ سينيٽر سسئي پليجو سخت برهمي جو اظهار ڪيو. سسئي پليجو چيو ته پاڻي جي بنيادي حق لاءِ پرامن احتجاج ڪندڙ ڳوٺاڻن خلاف ڪيس داخل ڪرڻ وڏو ظلم آهي. ڪي ڊي اي ڪئنال مان ٻين علائقن ڏانهن پاڻي فراهم ڪيو پيو وڃي، پر ان ئي علائقي جي رهواسين کي پيئڻ جو پاڻي به فراهم نه ڪرڻ افسوسناڪ آهي. جنهن جي اسين سخت لفظن ۾ مذمت ڪريون ٿا. هن چيو ته سسٽم ۾ موجود پاڻي جي شفاف ۽ منصفاڻي ورڇ کي يقيني بڻايو وڃي. ڳوٺاڻن خلاف داخل ڪيل ڪيس فوري طور ختم ڪيا وڃن ۽ ضلعي ٺٽي ۾ جتي جتي پاڻي جي کوٽ آهي، اتي عوام کي پيئڻ جو پاڻي فراهم ڪرڻ لاءِ فوري قدم کنيا وڃن.

بقايا عوامي سوچ 23

حضرت قبلہ پير محمد صادق قريشي نقشبندي مدظلہ العالي جن جي 47 هين سالگرهه مبارڪ ڪيڪ ڪاٽي ملهائي وئي. پروگرام جي شروعات تلاوت ڪلام پاڪ سان محمد ايوب چنا طرفان پڙهي ڪيو ويو هن پروگرام جي مهمانن ۾ محترم سائين عبدالرحمن بلوچ صاحب مينيجر پير آف لواري شريف. نشات تنظيم جماعت لواري شريف جا مرڪزي نائب صدر محترم سائين مولابخش چنا صاحب ، مرڪزي پريس سيڪريٽري سائين پيار علي ٽالپر . نشات تنظيم جماعت لواري شريف ريجن بدين جا صدر محترم سائين فتح الله جوٽيجو صاحب. نشات تنظيم جماعت لواري شريف يونٽ حضرت پير محمد صادق قريشي جا صدر صلاح الدين ڪيريو، ناجيا شاگرد تنظيم نشات جماعت لواري شريف ضلع بدين جا صدر نبيب الله ڪوريجو، سائين دين محمد چنا سائين سومار ڪوريجو ڊاڪٽر سليم جوٽيجو جن هئا. پروگرام ۾ سائين هدايت الله جوٽيجو ڪمپيئرنگ جا فرائض سرانجام ڏنا. پروگرام ۾ سائين نور الدين جوٽيجو ، قمرالدين ٽالپر طرفان گيت پاڪ پڙهي جماعت جي خوشي مان جهومائي ڇڏيو آخر ۾ دعا شريف پڙهي پروگرام جو اختتام ڪيو ويو ۽ جماعت ۾ هديو پاڪ تقسيم ڪيو ويو.

بقايا عوامي سوچ 24

ن پروقار سماجي گڏجاڻي منعقد ڪئي وئي، جنهن ۾ پ پ پ اڳواڻ سيد پير غلام رحماني شاهه جيلاني اڳوڻي ايم اين اي ڊاڪٽر عبدالواحد سومرو، ۽ وائيس چيئرمين ضلعو ٺٽو ممتاز علي جلباڻي خاص مهمانن طور شرڪت ڪئي. جڏهن ته علائقي جي سياسي، سماجي ۽ معزز شخصيتن پڻ وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. گڏجاڻي ۾ سائين رفيق خاصخيلي، محمد ڪليم خاصخيلي، منٺار خاصخيلي، رجب خاصخيلي، وڏيرو اچار خاصخيلي، فوجي پيارو خاصخيلي، محمد اسماعيل خاصخيلي، ادريس خاصخيلي، جلال پالاري، سائين ملوڪ شاهه ۽ ٻين معزز شخصيتن شرڪت ڪئي. سماجي گڏجاڻي جي ميزباني ڳوٺ حاجي منو گلاٽي خاصخيلي جي وڏيري آلاهي بخش خاصخيلي، ڏني بخش خاصخيلي ۽ حيدر خاصخيلي سان گڏ تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن جي چيئرمين شريف گل خاصخيلي، صدر اسلم خاصخيلي، جنرل سيڪريٽري گل حسن بهراڻي، نائب صدر شبير احمد شورو، خزانچي صدورو خاصخيلي، جوائنٽ سيڪريٽري راڻو خاصخيلي، آفيس سيڪريٽري محمد خاصخيلي، شاهنواز خاصخيلي ۽ ٻين نوجوانن ڪئي. ان موقعي تي تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن جي اڳواڻن ۽ ڳوٺ جي معززين پاران مهمانن کي اجرڪن ۽ لونگين جا تحفا پيش ڪري سندن آجيان ڪئي وئي. گڏجاڻي دوران علائقي جي سماجي صورتحال، عوامي مسئلن، نوجوانن جي ڪردار ۽ مستقبل ۾ گڏيل سماجي سرگرمين کي وڌيڪ منظم ۽ اثرائتي انداز ۾ اڳتي وڌائڻ بابت خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. شرڪت ڪندڙ معزز شخصيتن نوجوانن پاران اهڙي مثبت گڏجاڻي جي اهتمام کي ساراهيندي چيو ته سماجي ۽ فلاحي سرگرمين ۾ نوجوانن جي شموليت معاشري لاءِ هڪ مثبت پيغام آهي. نوجوان جيڪڏهن گڏجي پنهنجي علائقي جي بهتري لاءِ ڪردار ادا ڪن ته ڪيترن ئي سماجي مسئلن جي حل لاءِ گڏيل ۽ اثرائتيون ڪوششون اڳتي وڌائي سگهجن ٿيون. ميزبانن چيو ته گڏجاڻي جو مقصد سياسي وابستگين کان مٿانهون ٿي علائقي جي معزز شخصيتن، سماجي اڳواڻن ۽ نوجوانن کي هڪ هنڌ گڏ ڪرڻ، پاڻ ۾ رابطن کي مضبوط ڪرڻ ۽ علائقي جي گڏيل معاملن تي مشاورت لاءِ سازگار ماحول پيدا ڪرڻ هو. گڏجاڻي خوشگوار ۽ ڀائيچاري واري ماحول ۾ جاري رهي، جنهن دوران شرڪت ڪندڙن هڪ ٻئي سان ملاقاتون ڪيون ۽ علائقي جي مختلف سماجي معاملن بابت خيالن جي ڏي وٺ ڪئي. آخر ۾ تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن ۽ ڳوٺ جي نوجوانن پاران سمورن مهمانن ۽ شرڪت ڪندڙن جا ٿورا مڃيا ويا

بقايا عوامي سوچ 25

ي کان بند پيل ٽي بي (TB) وارڊ کي فوري طور بحال ڪرڻ ۽ وارڊ جي بند ٿيڻ واري معاملي جي شفاف ۽ غيرجانبدارانه جاچ لاءِ ڪميٽي جوڙڻ جو مطالبو ڪيو ويو آهي. هيومن رائيٽس پروٽيڪشن اينڊ سوشل جسٽس ٺٽي جي جنرل سيڪريٽري ارشاد علي گندرو پاران علائقائي محتسب ۽ لاڳاپيل اختيارين کي ڏنل درخواست ۾ ٻڌايو ويو آهي ته سول اسپتال مڪلي ۾ قائم ٽي بي وارڊ، MERF پاران اسپتال جو انتظام سنڀالڻ کان اڳ باقاعده فعال هو، جتي ٽي دق ۾ مبتلا مريضن کي داخل ڪري علاج، مخصوص بيڊ ۽ ضروري طبي سهولتون فراهم ڪيون وينديون هيون. درخواست ۾ چيو ويو آهي ته سنڌ حڪومت پاران ٽي بي جي مريضن جي علاج ۽ انتظام لاءِ بجيٽ پڻ مختص ڪئي ويندي رهي آهي، تنهن هوندي به وارڊ جي ڊگهي عرصي کان بند هجڻ سبب ٽي بي جي مريضن کي علاج لاءِ ٻين اسپتالن ڏانهن وڃڻو پوي ٿو، يا سول اسپتال جي ميڊيڪل وارڊ ۽ ايمرجنسي ۾ علاج ڪرائڻ جون مشڪلاتون پيش اچن ٿيون. ارشاد علي گندرو چيو ته ٽي بي هڪ سنگين ۽ هوا ذريعي پکڙجندڙ وچڙندڙ بيماري آهي، تنهن ڪري مريضن لاءِ الڳ ۽ مناسب وارڊ جو هجڻ انفيڪشن ڪنٽرول سان گڏ ٻين مريضن، ڊاڪٽرن، نرسنگ ۽ پيرا ميڊيڪل عملي ۽ مريضن جي وارثن جي تحفظ لاءِ پڻ انتهائي ضروري آهي. هن مطالبو ڪيو ته بند ٽي بي وارڊ جي موجوده صورتحال، بند ٿيڻ جا سبب ۽ ان سان لاڳاپيل انتظامي معاملن جي شفاف ۽ غيرجانبدارانه جاچ ڪرائي وڃي ۽ ذميوارين جو تعين ڪيو وڃي. هن وڌيڪ مطالبو ڪيو ته ٽي بي وارڊ کي فوري طور فعال بڻائي، ضروري ڊاڪٽر، نرسنگ ۽ پيرا ميڊيڪل عملي، دوائن ۽ ٻين طبي سهولتن جي فراهمي يقيني بڻائي وڃي. جيئن غريب ۽ مستحق مريضن کي سندن علائقي ۾ ئي محفوظ ۽ مناسب علاج جون سهولتون ملي سگهن. هيومن رائيٽس پروٽيڪشن اينڊ سوشل جسٽس ٺٽي پاران چيو ويو ته وارڊ جي بحالي سان نه رڳو ٽي بي جي مريضن کي سفري خرچ ۽ تڪليف کان ڇوٽڪارو ملندو، پر اسپتال جي ٻين مريضن ۽ صحت کاتي جي عملي کي به غيرضروري انفيڪشن جي خطري کان بچائڻ ۾ مدد ملندي. ارشاد علي گندرو لاڳاپيل اختيارين کان مطالبو ڪيو ته عوامي مفاد ۾ معاملي جو مستقل حل ڪڍندي بند پيل ٽي بي وارڊ کي ٻيهر فعال ڪرڻ لاءِ فوري ۽ عملي قدم کنيا وڃن.

بقايا عوامي سوچ 26

بون حال ٿي چڪي هئي جنهن ڪري ايجوڪيشن ورڪس پاران عمارت کي خطرناڪ قرار ڏيڻ کان پوءِ شاگردياڻين جي حفاظت کي نظر ۾ رکندي کين مين اسڪول گورنمينٽ بوائز سيڪنڊري اسڪول ڏيئي ۾ منتقل ڪيو ويو آهي جتي سموريون شاگردياڻيون باقاعدگي سان تعليم حاصل ڪري رهيون آهن هن چيو ته زبون حال عمارت وارو گرلز اسڪول بند پيل آهي جڏهن ته اهو پڻ مين اسڪول جو ڪيمپس اسڪول آهي گورنمينٽ بوائز سيڪنڊري اسڪول ڏيئي ۾ منتقل ڪيل شاگردياڻين لاءِ ڪلاس روم الڳ رکيا ويا آهن تنهن ڪري اسڪول جي عمارت جي تبديلي سبب شاگردياڻين جي تعليم متاثر نه ٿي رهي آهي ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر سيڪنڊري انور پارابي چيو ته ڏيئي شهر جي جيڪا به شاگردياڻي تعليم حاصل ڪرڻ چاهي ٿي ان لاءِ تعليم جو سلسلو جاري آهي ۽ موجوده انتظام تحت به وڏي انگ ۾ شاگردياڻيون تعليم حاصل ڪري رهيون آهن هن ٻڌايو ته هن وقت گورنمينٽ بوائز سيڪنڊري اسڪول ڏيئي ۾ 300 کان وڌيڪ شاگردياڻيون تعليم پرائي رهيون آهن هن ميڊيا تي هلندڙ خبرن ۾ واش رومز ۽ ٻين بنيادي سهولتن بابت ڄاڻايل ڳالهين جي وضاحت ڪندي چيو ته شاگردياڻين لاءِ الڳ واش روم موجود آهن جڏهن ته اسڪول ۾ صاف پاڻي ۽ فرنيچر جي به ڪابہ کوٽ ناهي هن ڪمپيوٽر متعلق چيو ته اهي به ڪمپيوٽر 2011 ۾ ٽي ايم جي پراجيڪٽ تحت مليا هئا ۽ هي پراجيڪٽ 2013 ۾ ختم ٿي ويو هو 13 سال پراڻا ڪمپيوٽر هاڻي ناڪاره ٿي چڪا آهن انور پارابي وڌيڪ چيو ته شاگردياڻين جي تعليمي سلسلي کي بنا ڪنهن رڪاوٽ جي جاري رکڻ ۽ کين محفوظ تعليمي ماحول فراهم ڪرڻ لاءِ ضروري انتظام ڪيا ويا آهن جڏهن ته پراڻي ۽ خطرناڪ قرار ڏنل عمارت ۾ شاگردياڻين کي تعليم نه ڏني پئي وڃي

بقايا عوامي سوچ 27

يو سالگرهه جو ڪيڪ ڪاٽيو، جنهن تي موجود معزز مهمانن کيس دل جي گهراين سان مبارڪباد ڏني ۽ سندس ڊگهي عمر ۽ خوشحال زندگي لاءِ دعائون گهريون هن خوشي جي موقعي تي غيبي نواب رحمان خان چانڊيو، سنڌ چانڊيا ويلفيئر ايسوسيئيشن جا چيئرمين حاجي عبدالملڪ خان چانڊيو، سماجي اڳواڻ نديم علي چانڊيو ۽ چانڊيا برادري جا ٻيا معزز دوست وڏي انگ ۾ موجود هئا. تقريب ۾ محبتن ۽ ڀائيچاري جو بهترين اظهار ڪيو ويو. آخر ۾ نوابزاده لشڪر خان چانڊيو سڀني آيل مهمانن جا ٿورا مڃيا

بقايا عوامي سوچ 28

حملو ڪري صحافي حاجي خان پهنور جي ڏيڍ ورهين جي معصوم پٽ قدير خان کي ڏاڙهي سخت زخمي ڪري ڇڏيو جنهن کي تعلقي اسپتال ٽنڊوغلام آندو ويو جتي مرهم پٽي ۽ ڪتي جي چڪ کان بچاءُ واري وئڪسين ڪرائي وئي ياد رهي ساڳئي ڳوٺ ۾ رولو ڪتن جو وڏو آزار متل آهي ٻن ڏينهن اندر هڪ عورت سميت 3 ڄڻن کي ڏاڙهي زخمي ڪيو آهي اطلاع باوجود يوسي انتظاميا ڪو تحرڪ ناهي ورتو رهواسين اپيل ڪندي چيو ته رولو ڪتا مارائي انساني جانيون بچايون وڃن

بقايا عوامي سوچ 29

پورٽ عبوري قرار ڏئي ڇڏي ميرپورخاص جي سول/فيملي جج ۽ جوڊيشل مئجسٽريٽ مريم صبا ايم بي بي ايس ٽئين سال جي پوزيشن هولڊر شاگردياڻي فهميده لغاري جي هلاڪت واري ڪيس ۾ اهم حڪم جاري ڪندي قلم 173 ضابطہ فوجداري تحت پيش ڪيل جاچ رپورٽ کي حتمي بدران عبوري رپورٽ قرار ڏئي ڇڏيو آهي. عدالت جاچ آفيسر ۽ گڏيل جاچ ٽيم (JIT) کي هدايت ڪئي آهي ته سمورا قانوني، فارنزڪ ۽ اليڪٽرانڪ ثبوت مڪمل ڪري 14 ڏينهن اندر مڪمل فارنزڪ مواد سان حتمي رپورٽ عدالت ۾ پيش ڪئي وڃي. فهميده لغاري محمد ميڊيڪل ڪاليج ميرپورخاص ۾ ايم بي بي ايس ٽئين سال جي پوزيشن هولڊر شاگردياڻي هئي. سندس هلاڪت جو ڪيس سندس چاچي جي فرياد تي سيٽلائيٽ ٽائون ٿاڻي ميرپورخاص ۾ FIR نمبر 58/2026 تحت داخل ڪيو ويو هو. شروعاتي طور واقعي کي مبينا خودڪشي قرار ڏيندي مختلف ماڻهن خلاف هراسان ڪرڻ، ڌمڪين ۽ ٻين الزامن تحت ڪيس داخل ڪيو ويو. جڏهن ته جاچ دوران وڌيڪ قلم پڻ شامل ڪيا ويا. عدالت پنهنجي حڪم ۾ جاچ دوران سائنس اٿارٽي ان جو مڪمل فارنزڪ تجزيو نه ڪري سگهي. ان کان علاوه نامزد جوابدارن ۽ فوت ٿيل شاگردياڻي جا موبائل نمبر ۽ شناختي تفصيل پڻ فارنزڪ ليبارٽري کي فراهم نه ڪيا ويا. جنهن سبب CDR، واٽس ايپ ۽ ٻين ممڪن رابطن جي سائنسي جاچ نه ٿي سگهي. عدالت قلم 174 ضابطہ فوجداري تحت غير فطري موت جي صورت ۾ گهربل قانوني طريقيڪار تي مڪمل عمل نه ٿيڻ جي پڻ نشاندهي ڪئي. عدالت سوال اٿاريو ته جڏهن فوت ٿيل شاگردياڻي جو موبائل فارنزڪ طور چيڪ ٿي نه ٿي سگهيو ۽ CDR پڻ فراهم نه ڪئي وئي ته پوءِ JIT ڪجهه جوابدارن کي بيگناهه ۽ ڪجهه کي ڏوهاري قرار ڏيڻ لاءِ ڪهڙن آزاد ۽ قابلِ اعتماد ثبوتن کي بنياد بڻايو؟ عدالتي حڪم موجب JIT ٽن جوابدارن عبدالرحمان، مسمات فرزانہ ۽ محمد عبدالله کي چالان جي ڪالم نمبر 2 ۾ رکيو، جڏهن ته ظفرحسين ۽ عابد علي کي ڏوهاري قرار ڏنو هو. عدالت واضح ڪيو ته موجوده رپورٽ کي حتمي تصور نه ڪيو ويندو. جاچ آفيسر ۽ JIT سمورا قانوني ۽ فارنزڪ گهرجون مڪمل ڪري، دستياب اليڪٽرانڪ ثبوتن جي جاچ مڪمل ڪرڻ بعد 14 ڏينهن اندر حتمي رپورٽ عدالت ۾ جمع ڪرائين

بقايا عوامي سوچ 30

مرو، سڳا سچل ڳوٺ شاخ جا جنرل سيڪريٽري محمد سليمان وساڻ ۽ پ پ پ جا سرگرم ڪارڪن حميد بلوچ پڻ موجود هئا. ملاقات ڊپٽي ميئر جي آفيس ۾ ٿي ملاقات دوران چيئرمين تاج محمد وساڻ ڊپٽي ميئر ڪراچي کي پنهنجي علائقي يو سي 3 سچل ڳوٺ ۽ ڀٽائي آباد جي مختلف ترقياتي اسڪيمن، روڊن، پاڻي ۽ صفائي سٿرائي جي مسئلن بابت تفصيل سان آگاهي ڏني. ڊپٽي ميئر سلمان عبدالله مراد چيئرمين تاج محمد وساڻ جي عوامي خدمتن کي ساراهيندي يقين ڏياريو ته جلد ئي علائقي جي مسئلن کي ترجيحي بنيادن تي حل ڪيو ويندو

بقايا عوامي سوچ 31

بوهه جي قيادت ۾ شهرين نعمان مغل محمد وسيم سرفراز ملڪ احتجاج ڪندي صحافين کي ٻڌايو ته ڪجهه ٽائيم اڳ نيوٽائون ريلوي فاٽڪ کان جامع مصطفي مسجد تائين گيس جي غير قانوني بندش گهٽ پريشر پائپ لائن ۾ پاڻي اچڻ سان گيس موجود ناهي شهر جي مختلف علائقن ۾ پائپ لائن ناڪاره هئڻ ڪري صارفين گيس کان محروم آهن هن وقت تائين گيس جي نئين لائن نه وڇائجي سگهي ڪل جماعتي اتحاد جي سربراهه يونس رفيق ملڪ واپاري محمد جاويد اقبال شهري اتحاد جي شمشاد ملڪ جو چوڻ هو ته محرابپور شهر ۾ چوري ٿيندڙ گيس جا يونٽ غير اعلانيہ لوڊ شيڊنگ سان پورو ڪري رهيا آهن ، محرابپور نيوٽائون ۾ ناڪاره پائپ لائن باوجود نئين پائپ لائن وڇائي نه وئي جنهن سوئي اوگرا نوٽس وٺي ياد رهي ته سوئي سدرن گيس وارن جو چوڻ آهي ته محرابپور ۾ صارفين جا ميٽر غير قانوني تبديل ڪيا پيا وڃن ڪيترن مهينن جي پراڻي ميٽر جي ريڊنگ جا بل موڪلڻ بعد نئين ميٽر ۾ جمع سوين يونٽ هڪ ئي وقت موڪلي پنجاهه هزار تائين غير قانوني ڊيڊڪشن بل موڪيا وڃن ٿا صارفين عامر ملڪ شمشير علي مسمات خديجه راشد نوناري ۽ ٻين وزارت پيٽروليم ۽ اوگرا سا تحقيقات جو مطالبو ڪيو آهي .

نمائندا گهرجن
هر خبر تي نظر
روزاني عوامي سوچ ڪراچي کي سنڌ جي ننڍن وڏن شهرن مان رپورٽر گهرجن صحافت سان دلچسپي رکندڙ اداري سان رابطو ڪن.
رابطي لاءِ:
03072308754_03003924502

علامہ ڊاڪٽر شبيرالحسن ميثمي ۽ صوبائي صدر علامہ سيد اسد اقبال زيدي مختصر دوري تي نوابشاهہ پهتا

دوري دوران اڳواڻن مذهبي، سياسي ۽ سماجي اڳواڻ شهيد جاويد حيدر شاهہ جي مزار تي حاضري ڀري، فاتحہ خواني ڪئي ۽ گلن جي چادر چاڙهي

سينئر صحافي بخش عليجمالي جي ڪزن مرحوم محبوب عليجمالي ۽ ڀاڻيجي افتخار حسين جي وفات تي تعزيت ڪئي

مولانا ڪفايت حسين ڪريمي جي ۽ ڀيڻوي جي شهادت تي تعزيت ڪئي ۽ لنچ ۾ شرڪت ڪئي

نوابشاهہ(رپورٽ ڪاشف علي رند)شيعا علماء ڪونسل پاڪستان جو مرڪزي جنرل سيڪريٽري علامہ ڊاڪٽر شبيرالحسن ميثمي ۽ صوبائي صدر علامہ سيد اسد اقبال زيدي مختصر دوري تي نوابشاهہ پهتا، جتي ڪارڪنن سندن /ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر1

جمعيت طلباءِ اسلام چوهڙجمالي جو اجلاس

اجلاس مسجد فاروق اعظم رضي الله عنہ ۾ يونٽ جي صدر عبدالعليم جتوئي جي صدارت هيٺ ٿي گذريو

اجلاس ۾ جي يو آءِ تعلقي شاهبندر جي اڳواڻن مولانا اسدالله سنجراڻي، مولانا منظور احمد حقاني ۽ حافظ رضوان احمد منڊرو صاحبن خصوصي شرڪت ڪئي

اجلاس دوران جمعيت طلباءِ اسلام ڪي وڌيڪ منظم ۽ فعال بڻائڻ، تنظيمي معاملن ڪي بهتر ڪرڻ ۽ شاگردن سان رابطن جو دائرو وڌائڻ تي تفصيلي غور ويچار

چوهڙجمالي (رپورٽ : شاهدحسيني) جمعيت طلباءِ اسلام چوهڙجمالي جو اجلاس مسجد فاروق اعظم رضي الله عنہ ۾ يونٽ جي صدر عبدالعليم جتوئي جي صدارت هيٺ ٿي گذريو اجلاس ۾ جي يو آءِ تعلقي شاهبندر جي اڳواڻن مولانا /ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر2

روزمره جي استعمال وارين شين جي آسمان سان ڳالهيون ڪندڙ قيمتن عام ماڻهو جو جيئڻ ڏکيو ڪري ڇڏيو

محمد پور سميت ٻين شهرن ۽ علائقن ۾ مهانگائي جي لهر غريب طبقي جي چيلهہ ڀڃي ڇڏي

ڪاٽن پيئڻ جون شيون: اٽو، گيهہ، داليون، چانور، سبزيون ۽ فروٽ غريب جي پهچ کان ٻاهر ٿينديون پيون وڃن

ڳڙهي خيرو (رپورٽ مختيار ڏاهاڻي) ڳڙهي خيرو ملڪ ۾ پيٽروليم مصنوعات جي قيمتن ۾ ڏينهون ڏينهن ٿيندڙ واڌ ۽ روزمره جي استعمال وارين/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر3

ٻنون شهر جي قديمي قبرستان جي مناسب سار سنڀال نہ ٿيڻ سبب قبرستان جي صورتحال ڳڻتي جوڳي بڻجي وئي

چوديواري نہ هجڻ سبب قبرستان جي تقدس ۽ حفاظت بابت شهرين ۾ سخت خدشا پيدا ٿي ويا آهن

چوديواري ۽ نگراني جو مناسب انتظام نہ هجڻ ڪري قبرستان ۾ مبينا طور موالي طبقو اچ وڃ ڪندو رهي ٿو

جتي نشي جي استعمال سان گڏ چوري ۽ ٻين غير مناسب سرگرمين جون شڪايتون پڻ سامهون اچي رهيون آهن

ٻنون (رپورٽر)ٻنون شهر جي قديمي قبرستان جي مناسب سار سنڀال نہ ٿيڻ ۽ چوديواري نہ هجڻ سبب قبرستان جي صورتحال ڳڻتي جوڳي بڻجي وئي آهي. قبرستان اندر جهنگلي گاهہ ۽ مختلف قسمن جا ٻوٽا وڌي ويا آهن، چوديواري نہ هج/ ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر4

سيد سجاد حيدر شاهہ ڊسٽرڪٽ اڪائونٽس آفيس مٽياري ۾ کليل ڪچهري منعقد

جنهن ۾ ضلعي جي مختلف علائقن مان آيل شهرين پنشن، جي پي فنڊ، سرڪاري ملازمن جي مسئلن ۽ ٻين سرڪاري معاملن بابت پنهنجون شڪايتون پيش ڪيون

شهرين پنهنجن مسئلن بابت تفصيلي طور آگاهہ ڪندي لاڳاپيل کاتن جي آفيسرن کان فوري ڪارروائي ۽ مسئلن جي حل جي درخواست ڪئي

محتسبِ اعليٰ جي کليل ڪچهري ۽ جو بنيادي مقصد شهرين جا مسئلا انهن جي پنهنجي علائقن ۾ ٻڌڻ ۽ انهن جي فوري حل لاءِ اثرائتا قدم کڻڻ آهي

مٽياري (رپورٽ محمد حنيف ميمڻ) ريجنل ڊائريڪٽر محتسبِ اعليٰ حيدرآباد سيد سجاد حيدر شاهہ ڊسٽرڪٽ اڪائونٽس آفيس مٽياري ۾ کليل ڪچهري منعقد ڪئي، جنهن ۾ ضلعي جي مختلف علائقن مان آيل شهرين پنشن، جي پي ف/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر5

ڊينگي بخار ڦهلجڻ جي رپورٽن ڪانپوءِ اڄ جمعو 18 سيپٽمبر 2026 تي فري ميڊيڪل ڪيمپ قائم

تعلقو چاچرو ۾ ڊينگي بخار ڦهلجڻ جي رپورٽن ڪانپوءِ اڄ جمعو 18 سيپٽمبر 2026 تي فري ميڊيڪل ڪيمپ قائم ڪئي وئي

ڊاڪٽر آڪاش ڪمار ميڊيڪل آفيسر جي ڊي ٻترا، ديوان ڪمار ڊسپينسر سميت مليريا ڪنٽرول پروگرام جي مڪمل ٽيم شامل آهي

ڪيمپ مڪمل ٿيڻ ڪانپوءِ تفصيلي رپورٽ ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ٿرپارڪر کي پيش ڪئي ويندي

مٺي(ڊ ر محمدرحيم مگريو) ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ٿرپارڪر پاران ڳوٺ ڏيڙچا تعلقو چاچرو ۾ فري ميڊيڪل ڪيمپ قائم ڊسٽرڪٽ هيلٿ آفيسر ٿرپارڪر ڊاڪٽر ليکراج سارنگاڻي پاران ڳوٺ ڏيڙچا، تعلقو چاچرو ۾ ڊينگي بخار ڦهلجڻ جي ر/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر6

دڙو ۾ حيسڪو ۽ رينجرز جو بجلي چورن خلاف آپريشن، غيرقانوني ڪنڊا ڪنيڪشن ڪاٽي تارون ضبط

دڙو شهر ۽ ڀرپاسي وارن علائقن ۾ بجلي جي چوري ۽ غيرقانوني ڪنيڪشنن خلاف حيسڪو اختيارين پاران رينجرز جي سهڪار سان سخت آپريشن ڪيو ويو

آپريشن دوران حيسڪو لائين مين اڪبر لاشاري جي اڳواڻي ۾ ٽيم ۽ رينجرز اهلڪارن شهر جي مختلف علائقن ۾ ڪارروائي

رينجرز اهلڪارن شهر جي مختلف علائقن ۾ ڪارروائي ڪندي بجلي جا غيرقانوني ڪنڊا ۽ ڪنيڪشن ختم ڪري ڇڏيا

دڙو (رپورٽر) دڙو ۾ حيسڪو ۽ رينجرز جو بجلي چورن خلاف آپريشن، غيرقانوني ڪنڊا ڪنيڪشن ڪاٽي تارون ضبط دڙو شهر ۽ ڀرپاسي وارن علائقن ۾ بجلي جي چوري ۽ غيرقانوني ڪنيڪشنن خلاف حيسڪو اختيارين/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر7

ڊاڪٽر سيد رضي محمد ۽ چانسلر ڪوآرڊينيٽر غلام حسين لغاري ڪوٽ ميرس ۾ ٽالپر هائوس پهتو

ميرپورخاص(بيوروچيف سومارسميجو)ابن سينا يونيورسٽي ميرپورخاص جي چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر س/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر8

هادي بخش خاصخيلي ولد مرحوم ابراهيم خاصخيلي سندس ڪوهستاني زمين تي بااثر ماڻهن پاران قبضا

ٺٽو(رپورٽ واحدشورو) جهمپير واسي هادي بخش خاصخيلي ولد مرحوم ابراهيم خاصخ/ ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر9

جسقم شهيد بشيرخان قريشي يونٽ 68 موري جو دورو، 20 سيپٽمبر وحدتِ سنڌ مارچ ۾ ڀرپور شرڪت جي اپيل

ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي ۽ مرڪزي جنرل سيڪريٽري پنهل ساريو جسقم شهيد بشيرخان قريشي يونٽ 68 موري جو دورو ڪيو

سنڌ سنڌي قوم جو تاريخي وطن آهي ۽ سنڌ ۾ نوان انتظامي يونٽ ٺاهڻ جي مخالفت ڪئي ويندي

68 موري (رپورٽ: ڪاشف علي رند)جسقم شهيد بشيرخان قريشي يونٽ 68 موري جو دورو، 20 سيپٽمبر وحدتِ سنڌ مارچ ۾ ڀرپور شرڪت جي اپيل ڪئي آهي 68 موري: جسقم شهيد بشيرخان قريشي جي مرڪزي چيئرمين ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي ۽ مرڪزي جنرل سيڪريٽري پنهل ساريو جسقم شهيد بشيرخان قريشي يونٽ 68 موري جو دورو ڪيو ان موقعي تي مرڪز/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر10

سنڌ هاءِ ڪورٽ جي وڪيل ۽ عوامي پريس ڪلب دڙو جي جنرل سيڪريٽري امر جماڻي جي مان ۾ آجياڻو

جنهن دوران سندس سالگرهہ جو ڪيڪ پڻ ڪاٽيو ويو

جمشيد پيو سميت پريس ڪلب جي عهديدارن ۽ ميمبرن توڙي سياسي، سماجي شخصيتن شرڪت ڪئي

دڙو (رپورٽر)سنڌ هاءِ ڪورٽ جي وڪيل ۽ عوامي پريس ڪلب دڙو جي جنرل سيڪريٽري امر جماڻي جي مان ۾ آجياڻو، سالگرهہ جو ڪيڪ پڻ ڪاٽيو ويو.. دڙو: سنڌ هاءِ ڪورٽ جي نامياري وڪيل ۽ عوامي پريس ڪلب دڙو جي ج/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر11

بدين ۾ شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72 هين سالگرهہ ملهائي وئي

علي محمد شاهہ، محمد حسن ڳوپانگ، شوڪت خاصخيلي سميت ٻين اڳواڻن جي شرڪت ۾ ڪاٽيو ويو

شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جا نعرا هڻندي گرمجوشي سان ڪيڪ ڪاٽيو ۽ موجود سمورن دوستن ۾ ڪيڪ ورهايو

بدين (رجب راهمون) بدين ۾ شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72هين سالگرهہ ملهائي وئي.. شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72هين سالگرهہ بدين جي ڪارڪ/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر20

شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72 هين سالگرهہ جي موقعي تي پ پ پ شهيد ڀٽو پاران سجاول ۾ تقريب

جنهن ۾ پارٽي جي مرڪزي اڳواڻ نثار ميمڻ سميت ڪارڪنن ۽ همدردن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي

تقريب دوران شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72هين سالگرهہ جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو

سجاول (رپورٽ امتياز ميمڻ) ڀٽو جي باني، شهيد ذوالفقار علي ڀٽو جي بهادر پٽ ۽ عوامي جدوجهد جي علامت شهيد مير مرتضيٰ ڀٽو جي 72/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر19

سنڌ حڪومت پاران منصوبي لاءِ 40 ڪروڙ رپيا ريلوي کاتي کي جاري

ڊي ايس ريلوي سکر فرمان غني ۽ ڊپٽي ڪمشنر سکر نادر شهزاد خان سان گڏ روهڙي ريلوي اسٽيشن جو دورو

روهڙي اسٽيشن کي ريلوي کاتي ۽ سنڌ حڪومت جي گڏيل سهڪار سان جديد گهرجن : ڪميل حيدر شاهہ

روهڙي(رپورٽ : جمال ڪٽپر) تاريخي ۽ ملڪ جي اهم ريلوي جنڪشنن ۾ شمار ٿيندڙ روهڙي ريلوي اسٽيشن کي جديد بنيادي سهولتن سان ليس /ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر18

صحت کاتي جي نااهلي ۽ لاپرواهي سبب ڇيلهار لڳ ڳوٺ ڏيڙچا ۾ ڊينگي جي وبا

18 ورهين جو نوجوان هڪ نوجوان زندگي جي جنگ هارائي ويو، هڪ هفتي دوران 10 ڪيس مثبت

مٺي(ڊ ر محمدرحيم مگريو) ٿرپارڪر: ڳوٺ ڏيڙچا ۾ ڊينگي جي وبا تيزيءَ سان پکڙجڻ لڳي آهي، جتي 18 ورهين جو نوجوان دلدار نهڙيو ڊينگي س/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر17

يونيسيف جي وفد جو ننگرپارڪر، ٿرپارڪر جو 3 ڏينهن جو دورو

ٿرديپ رورل ڊولپمينٽ پروگرام (TRDP) پاران يونيسيف جي وفد پاران تعلقہ ننگرپارڪر ۾ 3 ڏينهن جو دورو ڪيو ويو

TRDP ڪي سندس مختلف سرگرمين ڪي مربوط ڪرڻ ۽ سهولت فراهم ڪرڻ تي ساراهيو ويو

مٺي(ڊ ر محمدرحيم مگريو) يونيسيف جي وفد جو ننگرپارڪر، ٿرپارڪر جو 3 ڏينهن جو دورو ٿرديپ رورل ڊولپمينٽ پروگرام (TRDP)پاران يونيس/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر16

روهڙي ۾ قديمي درگاهہ پرسان ڪچرو جمع ٿيڻ خلاف رهواسين جو احتجاج صفائي جو مطالبو

ڪچرو جمع ٿيڻ سبب علائقي واسين سان گڏ زيارت لاءِ ايندڙ ماڻهن کي پڻ سخت پريشاني کي منهن ڏيڻو پوي ٿو

ڪچري جي ڍير کي جانورن پاران وکيرڻ سبب علائقي ۾ گندگي ۽ بدبوءِ جي صورتحال وڌيڪ خراب ٿي وڃي ٿي

روهڙي(رپورٽر) روهڙي ۾ قديمي درگاهہ پرسان ڪچرو جمع ٿيڻ خلاف رهواسين جو احتجاج،صفائي جو مطالبو تفصيل موجب روهڙي/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر15

جوهي جي ڳوٺ ڪمال خان جي رهواسين عبدالرزاق مگڻهار ۽ گهرواري نجمہ جوهي پهچي احتجاج

منهنجو مڙس جوهي لڳ ڳوٺ بهار شاهہ چڪ وٽ سرن جي ڀٽي تي چوڪيداري ڪندو آهي

جتي تي ڌاڙا اڳ رات جو ٽن ڪان وڌيڪ هٿيار بندن ڀٽي تي چڙهائي ڪري آفيس جي چاٻي جي گهر ڪئي

جوهي (رپورٽ رحيم بخش ميمڻ)جوهي جي ڳوٺ ڪمال خان جي رهواسين عبدالرزاق مگڻهار ۽ گهرواري نجمہ جوهي پهچي احتجاج ڪندي دانهيو /ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر14

گهوڙاٻاري جي پريمي جوڙي سجاول ۾ نڪاح ڪرڻ بعد ٺٽي پهچي تحفظ جي اپيل ڪري ڇڏي

مسمات صغرا ڌيءُ مير محمد ماڇريو ملاح پنهنجي مڙس شبيراحمد ولد محمد قاسم ماڇريو ملاح سان گڏ ٺٽي پهچي صحافين اڳيان احتجاج

هن پنهنجي مرضي سان 3 ڏينهن اڳ 16 سيپٽمبر تي شبيراحمد ماڇريو ملاح سان حق نڪاح ڪيو آهي

گهوڙاٻاري (شا خالدڏاتاري) تعلقي گهوڙاٻاري جي پريمي جوڙي سجاول ۾ نڪاح ڪرڻ بعد ٺٽي پهچي تحفظ جي اپيل ڪري ڇڏي آهي، ان سل/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر13

اوڏيرولال وليج ٿاڻي جي حد ۾ 16 لک قرار و معاملو واپاري ۽ شهري روڊن تي نڪري آيا

وڌندڙ بدامني خلاف اوڏيرولال وليج ٿاڻي آڏو احتجاجي مظاهرو احتجاج

سيٺ کيمو مل، واپاري اسرار هڪڙو ، علي شير راجپوت عمران راجپوت ۽ ٻين نعري بازي

اوڏيرولال (رپورٽ ثاقب نور ساهووال)اوڏيرولال وليج ٿاڻي جي حد ۾ 16 لک قرار و معاملو واپاري ۽ شهري روڊن تي نڪري آيا. ريلي ڪڍي/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر12

سنڌ حڪومت جي انساني حقن واري کاتي پاران ضلعي ٺٽي ۾ شڪايت سيل قائم

سماجي ۽ انساني حقن جي اڳواڻ سيد الطاف حسين شاهہ شيرازي، سينيئر صحافي تازه گل دوراني، حسن عباس ۽ ٻين معزز شخصيتن آمد ڪئي

انساني حقن جي ضلعي انچارج الطاف حسين ٽنيو سان ملاقات ڪئي، ملاقات دوران ضلعي ٺٽي ۾ انساني حقن جي موجوده صورتحال

عوام کي درپيش مسئلن، شڪايتن جي ازالي، قانوني سهائتا ۽ انساني حقن جي تحفظ بابت تفصيلي ڳالهہ ٻولهہ

ٺٽو (رپورٽ واحدشورو) سنڌ حڪومت جي انساني حقن واري کاتي پاران ضلعي ٺٽي ۾ قائم ڪيل شڪايت سيل آفيس ۾ سماجي ۽ انساني حقن جي اڳواڻ سيد الطاف حسين شاهہ شيرازي، سينيئر صحافي تازه گل دوراني، حسن عباس ۽ /ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر21

پنهنجن بنيادي حقن لاءِ روڊن تي نڪرندڙ ماڻهن خلاف ڪيس داخل ڪرڻ تي سسئي پليجو سخت لفظن ۾ مذمت

گهارو شهر پرسان يونين ڪائونسل پليجاني ۾ ڪافي عرصي کان پيئڻ جي پاڻي جي شديد کوٽ برقرار

پاڻي جي کوٽ خلاف يو سي پليجاني جي سوين مردن، عورتن ۽ ٻارن پاران پرامن احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

مبينا طور ضلعي انتظاميا احتجاج ڪندڙن خلاف ڪارروائي ڪندي مظاهري ۾ شريڪ 50 ڄڻن خلاف ڪيس داخل ڪري ڇڏيا

ٺٽو (رپورٽ واحدشورو) پنهنجن بنيادي حقن لاءِ روڊن تي نڪرندڙ ماڻهن خلاف ڪيس داخل ڪرڻ تي اڳوڻي صوبائي وزير ۽ سينيٽر، پيپلز پارٽي جي اڳواڻ سسئي پليجو سخت لفظن ۾ مذمت ڪئي آهي. گهارو شهر پرسان يونين ڪائون/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر22

پير محمد صادق قريشي نقشبندي مدظلہ العالي جن جي 47 هين سالگرهہ

پروگرام جي شروعات تلاوت ڪلام پاڪ سان محمد ايوب چنا طرفان پڙهي ڪيو ويو

نبيب الله ڪوريجو، سائين دين محمد چنا سائين سومار ڪوريجو ڊاڪٽر سليم جوڻيجو جن هئا

بدين (رجب راهمون) نشات تنظيم جماعت لواري شريف يونٽ حضرت پير محمد صادق قريشي نقشبندي جي طرفان موجوده سجاده نشين/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر23

تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن ٺٽو ۽ نوجوانن پاران پروقار سماجي ڪڏجاڻي، اهم شخصيتن جي شرڪت

جهرڪ لڳ ڳوٺ حاجي منو ڳلاڻي خاصخيلي ۾ تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن ٺٽو ۽ ڳوٺ جي نوجوانن پاران پروقار سماجي ڪڏجاڻي منعقد ڪئي وئي

اڳوڻي ايم اين اي ڊاڪٽر عبدالواحد سومرو، ۽ وائيس چيئرمين ضلعو ٺٽو ممتاز علي جلباڻي خاص مهمانن طور شرڪت ڪئي

علائقي جي سياسي، سماجي ۽ معزز شخصيتن پڻ وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي

ٺٽو (رپورٽ واحدشورو) تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن ٺٽو ۽ نوجوانن پاران پروقار سماجي ڪڏجاڻي، اهم شخصيتن جي شرڪت جهرڪ لڳ ڳوٺ حاجي منو ڳلاڻي خاصخيلي ۾ تنوار ويلفيئر ايسوسيئيشن ٺٽو ۽ ڳوٺ جي نوجوانن پارا/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر24

ٺٽي سول اسپتال مڪلي ۾ ڊگهي عرصي کان بند ٽي بي وارڊ بحال ڪرڻ ۽ شفاف جاچ جو مطالبو

ٽي بي (TB)وارڊ کي فوري طور بحال ڪرڻ ۽ وارڊ جي بند ٿيڻ واري معاملي جي شفاف ۽ غيرجانبدارانہ جاچ لاءِ ڪميٽي جوڙڻ جو مطالبو

سول اسپتال مڪلي ۾ قائم ٽي بي وارڊ، MERF پاران اسپتال جو انتظام سنڀالڻ کان اڳ باقاعده فعال هو

جتي ٽپ دق ۾ مبتلا مريضن کي داخل ڪري علاج، مخصوص بيڊ ۽ ضروري طبي سهولتون فراهم ڪيون وينديون هيون

ٺٽو (رپورٽ واحدشورو)ٺٽي سول اسپتال مڪلي ۾ ڊگهي عرصي کان بند ٽي بي وارڊ بحال ڪرڻ ۽ شفاف جاچ جو مطالبو ٺٽي جي سول سوسائٽي ۽ هيومن رائيٽس پروٽيڪشن اينڊ سوشل جسٽس ٺٽو پاران سول اسپتال مڪلي ۾ ڊگهي عرص/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر25

DISTRICT HEADQUARTER HOSPITAL THATTA
No Horn Zone
HUMAN RIGHTS PROTECTION & SOCIAL JUSTICE
Irshad Ali Gandro
Gen' Secretary Thatta

ڊيئي گرلز اسڪول بابت ميڊيا تي هلندڙ خبرن جي وضاحت شاگرديائڻين جي تعليم متاثر نہ پئي ٿئي: ڊي اي او سيڪنڊري بدين

مين اسڪول گورنمينٽ بوائز سيڪنڊري اسڪول ڊيئي ۾ منتقل ڪيو ويو آهي جتي سمورين شاگردياڻين باقاعدگي سان تعليم حاصل ڪري رهيون آهن

زبون حال عمارت وارو گرلز اسڪول بند پيل آهي جڏهن تہ اهو پڻ مين اسڪول جو ڪيمپس اسڪول آهي

گورنمينٽ بوائز سيڪنڊري اسڪول ڊيئي ۾ منتقل ڪيل شاگرديائڻين لاءِ ڪلاس روم الڳ رکيا ويا آهن

بدين (رجب راهمون) گورنمينٽ گرلز لوئر سيڪنڊري اسڪول ڊيئي بابت ميڊيا تي هلندڙ خبرن جي وضاحت ڪندي ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر سيڪنڊري بدين انور ڀارابي چيو آهي تہ اسڪول جي عمارت پراڻي هجڻ سبب ز/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر26

ڪراچي غيبي ديرو هائوس تي نوابزاده لشڪر خان چانڊيو جي سالگرهہ جو ڪيڪ ڪٽڻ جي تقريب

تقريب دوران نوابزاده لشڪر خان چانڊيو سالگرهہ جو ڪيڪ ڪاٽيو، جنهن تي موجود معزز مهمانن کيس دل جي گهراين سان مبارڪباد ڏني

جنهن تي موجود معزز مهمانن کيس دل جي گهراين سان مبارڪباد ڏني ۽ سندس ڊگهي ڄمار ۽ خوشحال زندگي لاءِ دعائون گهريون

حاجي عبدالملڪ خان چانڊيو، سماجي اڳواڻ نديم علي چانڊيو ۽ چانڊيا برادري جا ٻيا معزز دوست وڏي انگ ۾ موجود هئا

ڪراچي (رپورٽ: منصور چانڊيو) ڪراچي غيبي هائوس تي چانڊيا برادري جي چشم و چراغ نوابزاده لشڪر خان چانڊيو جي سالگرهہ جي مناسبت سان هڪ پروقار ۽ شاندار تقريب منعقد ڪئي وئي، تقريب دوران نوابزاده لشڪر خان چانڊ/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر27

ٽنڊي غلام حيدر پرسان ڳوٺ عرس ڦهنور ۾ رولو ڪتي گهر اندر حملو

ٽنڊوغلام حيدر(رپورٽر) ٽنڊي غلام حيدر پرسان ڳوٺ عرس ڦهنور ۾ رولو ڪتي گهر اندر /ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر28

فهميده لغاري هلاڪت ڪيس ۾ اهم اڳڀرائي، عدالت جاچ رپورٽ عبوري قرار ڏئي ڇڏي

ميرپورخاص(بيوروچيف سومارسميجو)فهميده لغاري هلاڪت ڪيس ۾ اهم اڳڀرائي، عدالت جاچ ر/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر29

ڪراچي: يو سي 3 سچل ڳوٺ جي چيئرمين تاج محمد وساڻ جي ڊپٽي ميئر ڪراچي سان اهم ملاقات

ميٽروپوليٽن ڪارپوريشن جي ڊپٽي ميئر سلمان عبدالله مراد سان يو سي 3 سچل ڳوٺ جي متحرڪ ۽ عوام دوست چيئرمين تاج محمد وساڻ هڪ اهم ملاقات ڪئي

محمد سليمان وساڻ ۽ پ پ پ جا سرگرم ڪارڪن حميد بلوچ پڻ موجود هئا. ملاقات ڊپٽي ميئر جي آفيس ۾ ٿي

ڪراچي (رپورٽ منصور چانڊيو) ڪراچي: يو سي 3 سچل ڳوٺ جي چيئرمين تاج محمد وساڻ جي ڊپٽي ميئر ڪراچي سان اهم ملاقات ڪراچي ميٽروپوليٽن ڪارپوريشن جي ڊپٽي ميئر سلمان عبدالله مراد سان يو سي 3 سچل ڳوٺ جي متحرڪ ۽ عوام دوست چيئرمين تاج محمد وساڻ هڪ اهم ملاقات ڪئي هن ملاقات ۾ يو سي پٺائي آباد جا وائيس چيئرمين اي ڊي سو/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر30

گيس محڪمہ جو هيٺ معيار غير معروف علائقي ۾ نيوٽائون نئين پائپ لائن وڇائي وئي

شهر ۾ ناڪاره پائپ لائن کي تبديل نہ ڪيو ويو صارفين گيس کان محروم

شهر ۾ ناڪاره پائپ لائن کي تبديل نہ ڪيو ويو صارفين گيس کان محروم

محرابپور (رپورٽر) گيس محڪمہ جو هيٺ معيار ،غير معروف علائقي ۾ نيوٽائون نئين پائپ لائن وڇائي وئي ، شهر ۾ ناڪاره پائپ لائن کي تبديل نہ ڪيو ويو صارفين گيس کان محروم ، تفصيلات جي مطابق سماجي رهنما ڪاشف ڪر/ڏسو صفحو 3 بقايا نمبر31